

CSENDŐRSÉGI LAPOK

SZERKESZTI: MOHÁCSY LAJOS SZÁZADOS

Szerkesztőség és kiadóhivatal BUDAPEST, I. KER., BŐSZÖRMÉNYI-UT 21	Megjelenik minden hó 1-én és 15-én	Előfizetési ára: Egész évre 12 pengő, félévre 6 pengő	Telefon: 501-90.	Postatakaróközponti csokkszámja: 25.342
--	--	---	---------------------	---

A m. kir. honvédség új főparancsnoka és vezérkari főnöke.

Kormányzó Or. Ö. Főméltósága január 16-án kelt legfelsőbb elhatározásával *vitész Shvoy István* gyalog-sági tábornokot a honvédség főparancsnokává, *vitész Somkuthy József* altábornagyot pedig a honvéd vezérkar főnökévé kinevezni méltóztatott.

Honvédségünk új főparancsnoka a Ludovika Akadémia, majd hatévi csapatszolgálat, a felsőbb tiszti tanfolyam s a wieni hadiiskola elvégzése után vezérkari beosztást kapott. 1911 V. 1-től a honvéd főparancsnoksághoz beosztva. A szerb hadjáratokban, a kárpáti téli harcokban, Galícia és Wolhynia elfoglalásában, Albánia, Montenegró megszállásában s a piavementi harcokban vett részt. 1915 VIII. 1.: soronkívül őrnagy. A Montellóért vívott csatában mint alezredes-zászlóaljparancsnok fejsébet kapott, másfél hónap múltán a 20. h. gye. parancsnoka a Piavenál. A fegyverszünet után kórházbaszállítás közben olasz hadifogságba esett, egy év múlva itthon ezredparancsnok, majd magas központi beosztásokban s végül a 3. vdandár parancsnoka volt. Altábornagyi rendfokozatban, 1933 II. 1-én vonult nyugállományba.

Honvédségünk új vezérkari főnöke katonai al- és főrealiskolát, azt követően műszaki katonai akadémiát végzett. Négyévi tüzérségi szolgálat után elvégezte a wieni hadiiskolát, rá két évre a vezérkar főnökének a hadművelési irodájába osztották be. A háború első évében hadseregparancsnokságnál, majd a hadseregfőparancsnokság hadművelési irodájában vezérkari szolgálatot végzett, közben a szisztóvi Duna-átkeléstől Bukarest elfoglalásáig tüzérsztyályt vezetett. A Nemzeti Hadsereg megalakulása után a Fővezér, majd a vezérkar főnöke mellett vezérkari szolgálaton. Azután egy évig a gyalogságnál, egy évig a tüzérségnél csapatszolgálat, majd a honvédség főparancsnoka mellett szárnysegéd, azt követően gy. parancsnok az 1. vdandárnál, azután hat és fél éven át Magyarország Kormányzója Katonai Irodájának a főnöke volt.

*Hiszek egy Istenben, hiszek egy hazában,
Hiszek egy isteni örök igazságban,
Hiszek Magyarország fellánadásiában.*

Amen.

A bizonyítás munkája.

Írta: vitéz RIDEGH RAJMOND őrnagy.

A bűn megtorlása két fokozatos kérdésen múlik: gyanús? bűnös?

E két kérdés csak akkor nyer megoldást, ha a gyanúokok megdönthetően bizonyossággá válnak. Azt az eljárást, amellyel a gyanútól a bizonyossághoz jutunk, bizonyító eljárásnak nevezzük. A bizonyítás feladata egyrészt a büntetendő cselekmény megtörténtét, másrészt a tettes és a cselekmény közötti okozati összefüggést a bíróság előtt kétségtelenné tenni.

A bizonyítás nem a nyomozás dolga, mert az bírói ténykedés. A nyomozásnak nincs külön bizonyítási szakja, hanem a nyomozás során végzett összes ténykedések célja: adatgyűjtés a bíróság előtti bizonyítás számára. Hármilyen meggyőző erejű adatok álljanak is a nyomozás rendelkezésére, bizonyított cselekményről a nyomozás folyamán nem beszélhetünk, hanem legfeljebb nyomatékos gyanúról. A valószínűség szempontjából a nyomozás folyamán háromféle gyanúról lehet szó.

1. *Egyszerű gyanú*, aminek alapja a nyomozónak egyszerű véleménye, a közvélemény vagy híresztelés stb. lehet, amit tehát bizonyítékok nem támasztanak alá, (ez a bírói eljárásnál teljesen értéktelen).

2. *Alapos gyanú*, ami a nyomozónak adatokkal alátámasztott meggyőződése (ez a bíróság részére csak

szükségből felel meg, amikor a nyomozás többet nem tud felmutatni).

3. *Nyomatékos gyanú*, vagyis a nyomozó meggyőződése szerit kétségtelenül igaz, megdöntetlen tény (ez a nyomozás igazi célja). E harmadik esetben sem beszélhetünk a nyomozás keretén belül bizonyított cselekményről, mert az csak akkor lesz, ha a bíróság az előtte lefolytatott bizonyító eljárás eredményeként, jogerős ítélettel annak nyilvánítja. Bizonyított cselekményről a nyomozás folyamán már csak azért sem beszélhetünk, mert a meggyőződésnek szubjektív jellege van: amit a nyomozó, meggyőződése szerint kétségtelen bizonyosságnak tart, az még a bírói szabad mérlegelés tárgyát fogja képezni, sőt bizonyos mértékben még ennek az eredménye is szubjektívnek mondható, mert lehet, hogy a felsőbb bíróság a bizonyítékok újabb értékelése során az alsó bírósággal ellentétes, vagy legalább eltérő meggyőződésre fog jutni.

A bizonyítóeljárásból szükséges bizonyítékok megszerzése a nyomozás feladata. Ezt a feladatot a nyomozás tulajdonképpen az egész nyomozás folyamán teljesíti azzal, hogy adatokat gyűjt. Az adatgyűjtés folyik szüntelenül. A nyomozás kezdetén, amikor a panaszt felvesszük és a sértettet kikérdezzük, ez már adatgyűjtés, amikor a helyszínelést megejtjük, tanúkat kérdezzük ki, az adatokból következtetéseket vonunk le, amikor szakértői véleményeket szerzünk be, amikor a tárgyi jellegű adatok megfigyelése, megvizsgálása által újabb adatokra bukkanunk s amikor végül a gyanúsítottat kikérdezzük, előéletét stb. megállapítjuk, mindezekkel adatokat gyűjtünk. Eközben a nyomozás egyrészt a valóban megtörtént cselekmény, másrészt az igazi tettes megállapítására törekszik. Ez a kettős helyes, igaz eredmény azonban nem érhető el anélkül,

ÚJ MAGYAR VARTAN.*

„Mit ér az ember, ha magyar!”
(Ady Endre)

*Bizony nem sokat...
Ma már csak annyit, amennyit épít
remélő önmagából új nemzedéken.*

*Mert könnyű-szép volt nem is oly régen
eleső daoban Mohácsot hívni,
dühaj keserűben Halállal vívni,
s „arcára ütni” Hazanyánknak
ülendő széken!*

* Ezzel a címmel, a Magyar Katonai Írók Köre kiadásában, külön füzetben február elején jelennek meg a szerzőnek előadásra alkalmas hazafias költemények és színpadi képei, köztük a „Rákóczi feltámadás” című irredenta egyfelvonásos is, amely a mostani Rákóczi-évből különösen időszerű. Ünnepeink rendezőinek figyelmét felhívjuk erre a kiadványra. (A szerk.)

*De már nem lehet... Itt van Trianon.
Sújt már a korbács: „csak torje, verje”,
fojtogat, temet Mohácsos pernye,
im megüttettünk, megaláztattunk,
sorsunk: etrolom...*

*És mégis vagyunk vártás magyarok,
mert a „Haláltó” életet takart,
s múltió igent felszínre kavart
a megtiport föld sikoly-himnusza:
élni akarok!*

*Kell, kell hát itt, hol „bitangság” járta,
kétségtől marian hinni, hitetni,
koldus ugarba szent ígét vetni,
sohasem kapni, mindig csak adni,
magány-gúzsban is élen maradni,
zászlót emelni vert hadak fölé:
ez most a várta!*

*... Tudom, a szavam nem Lehel kürtje
s csak torz rőzzeláng daloló tüzem,
de a ködjövő biztatást üzen,
látanak már s hívják születő szívek,
frisszek, fehérek, hevíllők, hávek:
alátek megyek mosolyos jajjal,
Uj életünkbe!*

vitéz Rózsás József
százados

hogy az adatok rostán ne menjenek át, hogy helytálló-ságukat, súlyukat minduntalan ne mérlegeljük, igaz-voltukat ne ellenőrizzük. Amikor a nyomozás a perrendi szabályoktól függetlenül az adatokkal ezeket a műveleteket végzi, hogy ezzel a maga ügyét előbbrevigye, egyúttal önkéntelenül is részben a bizonyítás alapját is megadja.

A nyomozás kezdetén az adatok egyik részét a később talált és helytállóbb adatok háttérbe fogják szorítani, az adatok másik részének ellenben még a főtárgyalás után is szerepe jut az ítélet indokolásában. Az adatgyűjtés tehát egyúttal bizonyító tevékenység is.

A bizonyítás módjai és eszközei minden időben és országban különbözők voltak. Különbözők voltak a bizonyítási rendszerek és különbség volt a bizonyítékok súlya, ereje és minemősége között. Régen a bizonyítékok minőségi és mennyiségi mértékét a törvény szabta meg és a bírónak a törvény által meghatározott bizonyítékokhoz („törvényes bizonyítékok”) kellett magát tartania. Így pl. a bizonyítás csak akkor volt teljes, ha két, egymástól független tanú ugyanazt adta elő, továbbá, ha ezek szemtanúk voltak és ha határozott valamást tettek (az „azt hiszem”, „lehetséges” nem számított). Egy tanú vallomása csak akkor volt teljesértékű, ha ahhoz önkéntes, vagy kikényszerített beismerés is hozzájárult.

Ma minden kultúránál igazságszolgáltatása szakított az ilyen kötött bizonyítórendszerekkel és helyükbe lépett a bírónak (esküdteknek) a bizonyítékok szabad mérlegelésén alapuló belső meggyőződése. Ez az elv jut kifejezésre nálunk a Bp. 324. §-ában is: „a bizonyítás eredménye felett a bíróság a bizonyítékoknak egyenként és egybefüggésükben való gondos mérlegeléséből halmoz.” A törvény nem írja tehát elő, hogy csak

olyan tényt szabad igaznak tekinteni, amelyet ennyi meg ennyi tanúvallomás vagy más adat igazol, de azt sem mondja, hogy nem szabad olyan tényt igaznak tekinteni, amelyet nem igazol jegyzőkönyv, ilyen meg olyan okmány, ennyi vagy annyi szemtanú. Ehelyett a bizonyítékok különböző súlyosságukat képeznek a bírónak, amelyre a bíró a maga meggyőződését felépíti.

A Bp. nem jelöli meg konkrétan és nem is sorolja fel a perrendszerű bizonyítékokat. Amikor a bizonyítás eszközéről helyenként említést tesz, az a következő elnevezésekkel történik: bizonyító tárgyak, írásbeli bizonyítékok, terheltek — sértettnek — tanúknak — szakértőknek kihallgatásával, továbbá szemle — esetleg szakértői vizsgálat — foganatosításával szerzett bizonyítékok, bizonyítás tárgyát tevő körülmények, tény-körülmények, terhelő és mentőkörülmények, adatok stb.

A bűnügyi irodalom a bizonyítás két módját különbözteti meg: a közvetlen (direkt) és a közvetett (indirekt) bizonyítást. A közvetlen bizonyítás eszközei a beismerővallomás, a szemtanúk, a tárgyi bizonyítékok felhasználása személyes közvetítéssel (bírói szemle, szakértők). Az irodalomban e tekintetben a felfogások nem egységesek. Az osztályozást megnehezíti az, hogy az adatok végeredményben az összes bizonyítási eszközknél fontos szerepet játszanak. A közvetett bizonyítás eszközei az adatok (indiciumok), melyeknek a száma végtelen. (Az indicium legalkalmasabb magyar elnevezése az adat, vagy jel, tényjel. A bűnjel elnevezés nem alkalmas, mert az a tárgyi jellegű adatok meghatározásaként szerepel a köztudatban. A gyanújel, vagy gyanúok szintén csak az adatok egy részét, a terhelő adatokat jelölné meg, pedig indicium a mentő adat is

A kakas farka.

Írta: FENYVESI KÁROLY törzsörmester
(Székesfehérvár).

Négy hónapja, hogy Pados próbacsendőr bevonult az őrsre. Tizenhatodszor törölte le azóta a homlokáról a verejtéket, mert pontosan annyiszor mutatott a fali naptár szombatot. Ez a nap — már mint a szombat — másnak nem jelentett sokat, annál többet jelentett neki.

— Ez a tizenhatodik, — mondta magában — miközben éppen az egyik zubbonyából igyekezett egy terjedelmes pecsétet kicsiholni. Nagyokat sóhajtott és arra gondolt, mit hoz a mai ruhavizsga?

Baretvás tiszthelyettes úr, az őrsparancsnok ugyanis nagy súly fektetett a nevelésre és különösen a ruházat rendjére. Pados próbacsendőr, viszont szerényebb igényű volt ezen a téren s mivel ez a két ellentétes felfogás még eddig minden szombaton a próbacsendőr vere ségével ütközött össze, volt neki oka a verejtékezésre.

Az irodában a fali óra hármat ütött és egyidejűleg kardcsörrenés is kihallatszott. Egy perc múltán az őrsparancsnok úr belépett a legénységi szobába, irány: a Pados próbacsendőr ágya.

— Mutassa a kalapját!

Megforgatta, — alaposan megvizsgálta.

— A tollforgót is! — hangzott a következő parancs.

Pados ugrott egyet és nyújtotta az egyik tollforgót.

— Na! Hát ez aztán toll! Mikor kapta ezt a tollat?

— Hát hónappal ezelőtt.

— Hát hónap alatt ennyire fokoztam ez a toll? — hangzott a kérdés. — Hiszen öt év után sincs az enyém annyira megtávozva, mint ez...

— Tiszthelyettes úr, alázatosan jelentem, már új korában is... — próbált a próbacsendőr menteni valamit, de rádördült a parancs:

— Elég! Most azt akarja mondani, hogy már akkor is ilyen volt, nem? Hát nem úgy ütök a dobót, ezt a tollat fel nem teszi a kalapjára, megártette?

— Megértettem.

— Na! Mától kezdve megkezd a tollgyűjtést. Van az őrskürtetben elég kakas, aztán, ha már gyűjtött annyit, hogy elég egy tollra, — akkor megkötöti szépen! Mert ha a szamos úr meglátja ezt a tollaprút, — érti, — ezt, akkor futunk ahányan, vagyunk annyifelé. És aztán egy ilyen jóvágású fiatalembernek sokat kell adni a külsőre is. Nemsokára szemle lesz, addigra meglegyen a toll mert...

A próbacsendőr sohasem állott még szemlén és bizony nagyon a szívére vette az elhangzottakat.

A „tollseprű” nagyon fájt neki, mert azért még sem volt egészen az, de a „futunk”, az ott csengett a fülében. Alig várta a szolgálatba indulást, hogy aztán kitegyen magért. Képzletben már felsorakoztak előtte a szebbnél-szebb tollú kakasok.

Szabó őrmesterrel indult szolgálatba és ez egyszer kevés kenyeret, de annál többi dohányt rakott a járőrtáskába.

Amíg a községeket portyázták, minden udvarra betekintett, nem lát-e kakast, olyan seprőtollú „csendőr-kakast”. Sajnos, egyet sem talált. A tanyák is fogytak,

pl. indiciumok: a gyanúsított büntetett előlete, fenyegetés, haragos viszony fennállása, hasonló pisztoly birtoklása stb. Ezek az adatok gyanújeleknek is nevezhetők, de az a további adat, hogy a gyanúsított kétségtefen alibit igazol, már nem nevezhető gyanújelnek.)

Az adatokat (indiciumokat) sem általánosságban, sem pedig az egyes bűncselekményeknél nem lehet teljes összességükben felsorolni, mégpedig azért nem, mert a bűncselekmények tárgya és alanya, az elkövetési módok esetenként változnak, sőt, naponta is találunk ki új és új elkövetési módokat. Hogy bizonyos körülmény, jelenség adatnak (indiciumnak) tekinthető-e, az csak az egyes konkrét esetben határozható meg. Azok az évszázados fáradozások, hogy elmélettel meghatározzák a gyakorlat számára az adatokat, meddők maradtak.

A legtöbb bűncselekménynél a tettes ismeretlen vagy tagad, a tettenkapás esetei is ritkák, tehát nincsenek szemtanúk, vagy ha vannak is, ezek vallomásai fizikai vagy erkölcsi okokból megbízhatatlanok lehetnek. Ezekben az esetekben közvetlen bizonyításról — eszközök hiányában — nem lehet szó. Helyette a közvetett bizonyításnak kell a kriminalisztika minden modern eszközével sorompóba lépnie. Az ilyen gyakori és valóban nehéz esetekben tehát a nyomozásnak a közvetlen bizonyítás számára kell az alapokat leraknia, amiből az következik, hogy a bizonyítás tekintetében a kriminalisztika igazi munkatere a közvetett bizonyítás, azzal tehát behatóan kell megismerkednünk.

A közvetett bizonyítás lényegét legjobban példával fogjuk megérteni.

A szabadban hullát találtak. Egy szemtanú jelentkezik, aki messziről látta, hogy egy ember 16 óra tájban leszúrta az áldozatot. A tettest X. Y. személyében vélte felismerni. X. Y. gyanúsított tagad, kifogástalan

egyik a másik után, eredmény-nélkül. Min ha a föld nyelte volna el valamennyi kakast.

Estefelé fáradtan érkeztek egy pusztára, ahol még éjfél előtt kellett nagypihenőt tartaniok s a kellő körültekintés után, a pihenőszoba felé vették útjukat, amely a cselédházak előtt vezetett el. És ime, itt dobbant meg Pados próbacsendőr szive úgy, hogy azt hitte, kiugrik a száján.

Majd, hogy fel nem ujjongott örömeiben. Tulajdon két szemével meglátott egy kakast, egy valódi „csendőr-kakas”-t. Szerény számítás mellett is, 10—15 szál gyönyörűen ragyogó tolla volt.

— Ezt megszerzem, ez a toll az enyém lesz — gondolta magában.

A kakas már az ől külszobán állt.

A következő pillanathan a próbacsendőrnek leesett az álla, mert Pelyvás Júlia, férjezett Téglás Istvánné, a konyha ajtóból kukoricacsutkát dobott az őf felé, miközben „csés jóestét” kívánt.

— Eredj már be, te pernahajder! Mindig utolsóinak esz be a fene... — kiáltott a kakas felé.

A kakas ugrott egyet, majd krikkogott és jónak látta beljebb lépni.

Ezzel aztán tisztázódott, ki tulajdona a kakas, ez viszont a próbacsendőr reményeinek a halálát jelentette.

Júli nénivel ugyanis ezen a földön embe még nem tudott megalkudni, tudta hát Pados próbacsendőr is, hogy kár minden szóért. Júli néni különben nagyon réndes asszony volt, csupán a nyelvével volt baj. A tikász is inkább többet adott másutt a tojásért, csak hogy Júli néni igazmondásait elkerülje.

alibit azonban csak a 15 óráig terjedő időre tud igazolni.

Megállapítást nyer, hogy a hulla alatti talaj száraz és hogy 14 órakor megeredt az eső.

A tényekből telje bizonyossággal következik, hogy a hulla 14 óra előtt került a helyszínre s ezzel bebizonyítottuk, hogy a gyanúsított nem lehet a tettes.

A példából látni, hogy szemtanúk nélkül, sőt a szemtanú ellenére, pusztán tényekből való következtetéssel jutottunk a helyes eredményhez.

Közvetettnek azért nevezzük az adatokkal való bizonyítást, mert először tényeket kell megállapítani, amelyekből azután következtetni lehet a bizonyítandó tétel igazságára. A közvetett bizonyítás tehát tények érzékelésén és azok természetszerű összefüggésén nyugszik, miáltal a beigazolt tények és a beigazolandó tények között kapcsolat létesül. Pl. a frissen esett havon lábnyomokat látunk. Bizonyos, hogy azon a helyen a havazás óta élőlény járt. A nyomok alakjából és számából hasonló bizonyossággal megállapítható, hogy ember, állat vagy madár volt-e.

A közvetett bizonyításnál tehát közvetlenül csak bizonyos körülmények, tények vannak bizonyítva, amelyekből azután következtetni lehet a cselekményre és a tettesre. A közvetett bizonyítás tehát tulajdonképpen számos következtetési műveletből tevődik össze. (Már a tárgyi tényálladék megállapítása sem más, mint az eset összes adatainak kiértékelése, a „tárgyi tényálladék” tehát összefoglalma az eset összes adatainak. Hasonlóképpen a személyazonosítás, az írásazonosítás stb. sem más, mint adatokkal való közvetett bizonyítás, csak hogy itt az adatokat másként — jegyek, jelek, ismérvek, jellegzetességek stb. — hívják. Az írás egyes jellegzetességei nem mások, mint egyenkénti adatok, amelyek-

Töprengések közepette érkeztek a csendőrök a pihenőszobához. Leszereltek, ettek, majd Szabó őrmester vetkőzni kezdett.

A próbacsendőr kijelentette, hogy ő még nem fáradt, még kiül a pihenőszoba előtti kispadra. Így is tett. Arcát tenyerébe temetve, ült a kispadon. Nagyon belemélyedt a gondolataiba.

— Hej Pados, de kevés a szerencséd! — sóhajtott. — De minek is ad a jó Isten ilyen kakast éppen a Júli néninek?...

Aztán korholni kezdte magát. Mégis csak szólni kellett volna Júli néninek, hátha... Ekkor ráköszönt valaki:

— Adjon az Isten jó estét, csendőr úr!

— Jó estét, István bácsi! Aludni?

— Még nem. Még van egy kis dógom. Hát az urak pihennek?

— Kicsit — felelt Pados próbacsendőr és arra gondolt, hogy Téglás István, Júli néni hitese férje okos ember, akit érdemes volna megnyerni a tollügynek.

— Mit tetszik szónyi ehho a szép időhő? — kérdezte az öreg, miközben tömni kezdte a pipát. Majd orrfacsaró füstöt bodorítva, rágyújtott.

— Szép is, meg jó is! — mondta a próbacsendőr. — István bácsi, — kérdezte azután — milyen dohányt szív, mert jó szaga van.

— Ne tessék mán csúfokonyi — ez csak olyan szegényes, hármas. Nem tellik manapság jobbra — szerezkedett az öreg...

— Szívott-e már csendőr ohányt, István bácsi?

— Mán hogy a csudába ne szívтам volna! Tavafélt

nek az összességéből két írás azonosságára vagy különbözőségére következtetünk. Az anthropometriai személynazonosító eljárásnál a testméretek és az ismertetőjelek összességükben közvetett bizonyítást jelentenek.)

A közvetett bizonyítás aszerint, hogy szemtanúk is alátámasztják, tiszta vagy vegyes lehet.

A közvetett bizonyítás eredménye megbízhatóság szempontjából kétféle lehet:

a) a bizonyítandó tény igazsága más különálló tényből vagy ilyen tények összekapcsolásából *szükségszerűen* következik. Pl. szabadban talált hulla találása esetén abból, hogy a hullaalatti talaj száraz s hogy bizonyos órában eső volt, *szükségszerűen* következik, hogy a hulla bizonyos időpont előtt került oda;

b) a bizonyítandó tényre más minőségű és önálló tényekből *valószínűséggel* lehet következtetni, ha ez a tény különválasztva úgy viszonylik az eset *összes* körülményeihez, hogy egymást kielégítő módon *magyarázzák*.

Példa: Három családnál vacsorák alkalmával pénzlopás történt. Mindegyik alkalommal ismeretlen tettes feltörte az íróasztalt. Gyanúsított, tanú nincs. A nyomozás megállapította, hogy mindegyik esetben, mely személyzet volt jelen: egy cseléd sem volt több vacsoránál jelen, mint egynél, de egy földbirtokos, egy bankár és egy tanár a feleségével mindegyik vacsorán résztvett. Az egyik esetben a földbirtokos elkésve érkezett, amikor a lopás már megtörtént. A bankár az egyik esetnek szintén sértette volt, önbetörés nála kizártnak látszott. A gyanú ezután a tanárra és a feleségére irányult s kiderült, hogy ez az idegbeteg nő követte el a lopásokat.

Kérdés most már, melyik bizonyítás értékeesebb: a közvetlen, vagy a közvetett?

A közvetlen bizonyításnak általában mindig kivált-

szállítottunk az örsre, oszt kaptunk egy-egy paklit. Fain dolog vót, azóta se vót!

— Hát idehallgasson! Hoztam magának egy pár paklit. Odaadnám ...

— Nekem-e, a csendőr úr hozott dohányt? Hujnye, az áldóját! ... De igaz-e ez, csendőr úr?

— Hogyne, ha mondom! Várjon csak, mindjárt hozom. — Aztán szép lassan beosont a szobába.

Szabó őrmester javában aludt s így mit sem tudott erről az aknamunkáról. A próbacsendőr csendben előkotorta a dohányt a járőrtáskából, majd kisurrant a szobából ...

— Itt van! Négy pakli. Aztán fogyassza egészséggel István bácsi ...

— Hiim ... nyelt nagyot az öreg magyar. — Emán döfi. Így, ide is egyet, ezt meg ebbe — rakta zsebre a komiszt egymásután.

— Hát, hogy is mondjam, nagyon szépen köszönöm ezt a nagy megtisztoltatást, igazán nem érdemlöm meg.

— Jól van, István bácsi, maga derék ember, megérdemli — mondta a próbacsendőr, majd rövid hallgatás után rátért a tárgyra.

— Hanem István bácsi! Én olyan gyönyörű kakast még nem láttam, mint amikor jöttünk, ott ni ... mutatott a tyúkjól felé. — Alighanem fajkakas ...

— Kokast? Olyan vörös tolla, mög szép farka van, nem? Oztán nagy a taraja ... — felelt az öreg.

— Az lesz az! — mondta Pados.

— Hát, az a miénk, a Juli feleségem nevelése ...

— Tudja, István bácsi — mondta a próbacsendőr elgondolkodva — éppen olyan a tolla, amilyen a miénk,

ságos és előnyben részesített szerepe volt a közvetett bizonyítással szemben. Sőt, a közvetett bizonyításnak egyidőben még a létjogosultságát is kétségbe vonták. Újabban azonban a felfogás annyira megváltozott, hogy nemcsak teljes bizonyítóerőt tulajdonítanak neki, hanem sokszor megbízhatóbb bizonyosságot látnak benne, mint az egyenes bizonyításban. Annak eldöntése előtt, hogy a két bizonyítás közül melyik az értékeesebb, előbb közelebbről meg kell ismerkedni az egyes bizonyítóeszközök tulajdonságaival és bizonyító szerepével.

A *beismerő vallomás* minden időben a bizonyítékok királynéja volt s ez a bírói lelkiismeret számára még ma is a legalkalmasabb eszköznek látszik. Megdönthetetlenül bizonyít-e azonban ez a bizonyíték? Egymagában semmiesetre sem tekinthető olyan bizonyítéknak, amely tökéletes bizonyosságot nyújt. Száz és száz esetet ismerünk, amikor a gyanúsítottak hamisan vádolták magukat egy valóban előfordult vagy egyáltalában meg sem történt bűncselekménnyel, vagy amikor csak részleges vagy elferdített vallomást tettek. A gyakorlati élet naponta igazolja, hogy a hamis beismerő vallomásoknak a legváltozatosabb okai vannak. A beismerésben levő gyanúsított egyszer azért ismér be valamely cselekményt, hogy valami kényes, a becsületre káros alibit ne legyen kénytelen igazolni, máskor meg azért vállal magára egy általa el nem követett bűncselekményt, hogy az igazi tettes, a cinkostárs a szökésre időt nyerjen, máskor ismét egy ártatlan ember azért vádolja önmagát, hogy egy szeretett lényt a felelősségtől mentesítsen stb.

Mindebből az következik, hogy a beismerővallomás egymagában nem megnyugtató bizonyíték, hanem csak fontos nyomatókat ad a bizonyosságnak, de hogy tökéletes bizonyosságot nyújtson, ahhoz az szükséges, hogy

De azért nem kell bántani szegény állatot, kár volna érte!

— Ahá, értöm! — mondta István bácsi. — Mán mint a farkát tetszik érteni, úgye?

— Csak úgy mondtam, István bácsi. Tudja, ritka a szép toll, ilyen meg sehol sincs, mint a maguk kakasának. De azért kár volna kitépni ...

— Hát akár kár, akár nem, az a toll a csendőr úré lesz! — jelentette ki az öreg.

— De majd a Juli néni meg fog haragudni?

— Azám, az áldóját, erre nem is gondútam. Teringgettét! Erre nem számítottam, mán pediglen ez nem mindegy, mert Juli, a feleségem, vesződelmes fehérnép! Inkább a haját hagyja kitépni, de a kokas farkát aligha! ...

— Hát akkor hagyja, István bácsi! Még majd goromba talál lenni magához a Juli néni ... — ravaszkodott a próbacsendőr.

— Mán mint hozzám? — kérdezte az öreg s akkorákat szippantott a pipájából, hogy a szemei is kidülledtek. — Azér, hogy szájal a Juli, azér mégis én vagyok itt az úr. Pukkadjon mög, de a tollat elhozom. Úgyse alszok bent, soros vagyok az istállóban ...

— Baj lesz belőle, István bácsi! Van nekem olyan tollforgóm, hogy a tiszthelyettes úr is mindennap megdicsér érte, hát ne törje magát emiatt — mondta ajtatos képpel a próbacsendőr.

— Mőg lesz a toll! — felelte az öreg, aki átlátott a szítán s tudta, hogy a dohányért most már fizetni kell, de meg tekintély dolga is, hogy a kakas megkopasztassék ...

a beismerést tőle függetlenül, más bizonyítékok is alátámasztják. A Bp. 139. §-a azért rendeli el, hogy: „A terhelt beismerésének megtörténte után is rendszerint meg kell szerezni a terhelt bűnösségének egyéb bizonyítékait is”.

Ha pedig a gyanúsított csak részleges beismerővallomást tett, akkor az egyéb bizonyítékoknak még fokozottabban kell a beismerést kiegészíteniük.

A tanúk vallomása. Ha a gyanúsított nem tett olyan beismerővallomást, amely később igaznak bizonyul, akkor a bíróság tanúk kikérdezése útján szerzett bizonyítékokkal kénytelen a bűnösségről meggyőződni. A tanú az igazmondás kötelezettsége mellett (eskü) elmondja, amit a cselekményről és a tettesről tud.

A tanúbizonyítékoknál különbséget kell tenni a szemtanúk és olyan tanúk vallomása között, akik a cselekményről magáról nem adhatnak elő semmit, de olyan körülményekről tudnak, amelyek a cselekményre és a tettesre levonható következtetésekre alapot adnak. E kétféle tanú megkülönböztetésének gyakorlati jelentősége van, mert a szemtanúk előadásánál tévedések és egyéb hibaforrások általában ritkábban fordulnak elő.

A szemtanúról azt gondolhatnók, hogy (eltekintve a beismerővallomástól) nem létezik megnyugtatóbb bizonyíték annál, mintha egy vagy több tanú előáll és azt állítja, hogy a cselekményt a saját szemével látta. Az utolsó évtizedek lélektani kutatásainak eredményei alapján azonban ma már ismerjük a tanúvallomások számos hibaforrását, amelyeket a tanúvallomások „mérgeinek” szoktak nevezni. Ilyenek: érzékelési hibák, emlékezetben való átalakítás és magyarázattal való kiegészítés, az emléképp elhalványodása, a visszaadás pontatlansága, a vallomásoknak nem hű felvétele téves értelmezés vagy félreértés következtében stb. Tudjuk to-

vábbá a tapasztalatból, hogy ugyanabban az ügyben több tanú, sőt tanúcsoportok egymással homlokegyenest ellentétes vallomást tehetnek. (Pl. verekedéseknél, közlekedési baleseteknél stb.) Ismerjük ezenkívül a pszichológiából a tömeglélektan megállapításait, a kollektív hibaforrásokat, melyek arra intenek, hogy az sem feltétlen igazság, amit több tanú állít. Ha még hozzá tekintetbe vesszük a mostoha gazdasági viszonyok és az eskü értékének leromlása következtében manapság gyakran előforduló rosszhiszemű tanúzásokat, azt állíthatjuk, hogy nemcsak a legjobbhiszemű tanúk szubjektív meggyőződése, hanem a tanúk vallomása általában sem képezi megbízható alapját a tárgyilagos igazságnak.

A bizonyítékok között előkelő helyet foglalnak el a *tárgyi bizonyítékok* főleg azért, mert a tanúvallomások igen rossz hírnévre tettek szert. Így a tárgyi bizonyítékokról általában igen előnyös vélemény alakult ki, amely azonban szintén nem egészen indokolt. Igaz, hogy a tárgyi bizonyíték maradandóságánál fogva nem változik meg úgy, mint a módosítható vagy visszavonható tanúvallomás, továbbá, hogy a tárgyi bizonyítékoknál tévedések valószínűtlenebbek azért, mert tapasztalt szakértők sokszor tudományos megállapításai a legkisebbre csökkentik a tévedéseket, de azért tökéletes bizonyítóértékű ezeknél sem beszélhetünk.

Vegyük pl. a poháron talált helyszíni ujjnyomatot, melynek mérlegelésekor a kételyek egész sora merülhet fel és a kételyek a lelkiismeretes, körültekintő bíráló meggyőződését alaposan és joggal megingathatják. Ilyen elgondolások lehetnek a) az ujjnyom a tett előtt már ott volt a poháron, b) az ujjnyom a tett után került a pohárra, c) a pohár a tett után került a helyszínre, d) a szakértő tévedhetett: a poháron levő ujj-

Köszönt s az istállóba ment, lefeküdt a soroságyra. Várta a puszta elcsendesedését, aztán indul a tollakért...

Közben elszundított s amikor felriadt, tíz óra elmúlt. Felkelt, kiment, hallgatódzott. Néma esendő honolt a pusztán. Egyetlen lámpa fényét sem látta.

— Hát akár kár, akár nem, az a toll a csöndér úré — indult az ólak felé. Elindult lopakodva, hogy a maga kakasából kilopja a tollat...

— Megy ez — húzta vissza a reteszt és nyitva állt az ólajtaja. Bebújt, gyufát gyújtott, hogy megnézzze, merre van a kakas.

— Aha, ehun vagy, no megvagy.

— Kruuuu — ko ko ko — kruu — mondta a kakas.

— Fogd be a csőröd, mert kitekerem a nyakad te! Na! Egy, kettő, gyűn ez, mintha le vóna főrrázva — morogta István bácsi, amint a kakas farkát kopasztotta.

— Krúúúú — kod kod, — krúú, — rikoltzott a kakas.

István bácsi pedig csak tépte kímélet nélkül a tollat, míg végre az utolsó is a kezébe került. De most már az egész tollas társaság olyan lármába fogott, hogy felverte vele az egész puszta csendjét.

Juli néni felriadt a zenebonára. Fogta a sodrófát, kilábujjhegyezett a konyhából, nesztelenül odasompolygott az ólhoz és hirtelen becsapta az ajtót! A reteszt rázarta, majd éktelen ordításba fogott, mintha tíz fogát húznák egyszerre.

— Segítséééé! Tolvajok! Rablók! Segítséééé!...

István bácsi ijedtében akkorát ugrott, hogy egy sor ülökélcet levert. Erre kezdődött még csak az igazi há-

ború. A tyúkok össze-vissza röpködtek, majd kiverték az öreg szemét.

De Juli néni már nem hallott ebből semmit.

— Segítség! Tolvaj van a tyúkólbán! — kiabálta és futott a pihenőszoba felé, mert úgy vélte, hogy még ott vannak a csendőrök.

Megzörgette az ajtót, hogy tolvajt fogott, bezárta az ólba.

Szabó őrmester kiugrott az ágyból, utána a próbacsendőr.

— Hallotta? Tolvajt fogtak. Ez aztán a szerencse, Szájunkba hozzák az eredményt! — mondta a járőrvezető.

— Igen! Ez az én szerencsém, — gondolta magában a próbacsendőr, aki tudta, hogy Juli néni rajtafogta István bácsit a tolszedésen.

Most kislül minden és ő felbujtó. Kicsapják a csendőrségtől, talán még he is csukják...

— Istenem, Istenem! — sóhajtott nagyot, aztán rohantak az ólak felé...

Mindenfelé lámpák gyultak, mert Juli néni gondoskodott róla, hogy minél több szemtanúja legyen a hős-tettének.

— Erre! Ide-e! Itt van! — harsogott a hangja, majd az ólnál elcsuklott. — Jesszus! Megszökött! Fogják meg! Ahun a, ott szalad. Utána!

Mindenki a jelzett irányba futott, de látni már nem láttak senkit. Berohantak az istállóba is, hátha oda futott be a tolvaj.

István bácsi akkor már a soroságyon hevert és olyan

nyom nem azonos a gyanúsított ujjával, csak hasonló hozzá, vagy a szakértő csak csonka ujjnyomot vizsgálhatott meg, e) akadhat olyan bíráló is, aki végül így gondolkodik: „Nem veszek mérget rá, hogy nincs két egyforma ujjnyom a világon”. Így vagyunk a többi tárgyi bizonyítékokkal is, egyik sem kizárólagos bizonyíték. Pl. a gyanúsított ruháján talált vérnyom. Még ha kétségtelenül megállapítást nyer is, hogy a sértett vércsoportjával azonos, ez még nem jelenti egyúttal a vér azonosságát is, de feltéve még azt is, hogy tudományosan ez is bizonyítható lenne, még ez sem bizonyítja feltétlenül a gyilkosságot, mert a vérnyom más módon is kerülhetett a gyanúsított ruhájára (véletlenül előtte vagy utána a segédkezésnél, vagy pedig utána a ruhára lópta valaki más). Vagy pl., ha arzénal történt mérgezéskor arzént találunk a gyanúsított birtokában, ez legfeljebb csak azt bizonyítja, hogy a mérgezés a gyanúsítottól származhatott, de éppen úgy fennforoghat öngyilkosság, véletlen baleset vagy más személy tettességének lehetősége is.

A tárgyi bizonyítékok legnagyobb fogyatékosága tehát az, hogy egymagukban többnyire csak önmaguk létezését, vagy csak egy tényt, de nem egyúttal a tetteséget bizonyítják, ami tehát további bizonyításra szorít. A tettesnek a helyszínen való jelenlétét kétségtelenebbül bizonyítja egy lepattant gomb, egy lenyomat, mint egy tanú, aki tévedhet vagy hazudhatik. De a tanú az időpontot is megjelöli, míg a nyom további nyomozást tesz szükségessé, mivel az általa szolgáltatott bizonyíték értéktelen, ha nem bizonyítja legalább azt is, hogy a tettes jelenléte és a cselekmény ideje összeesik.

További hátránya a tárgyi bizonyítéknak, hogy kiértékelése, megállapítása maga is csak fizikai és nem

horthyogást csapott, hogy a béketűrő tehenek is nyugtalankodni kezdtek.

— Hé, István bácsi, kegyen fű, — rázta fel az álmából az egyik béres.

— Na, mi? Mikő? Tán denevért kergettek, hogy ennyien? Hát te mit kereső itt, Juli? Mi a sűj esett belétek?

— Hogy mi-e? Álomszuszek! Kend miatt elloptának akár a majort! Hát nem látott kend erre valakit futnyi? Jaj Istenem, a drága tyúkjaim... — sivalkodott Juli nénj.

Közben a járőr helyszíni szemlét rögtönzött a tyúktól környékén, majd benéztek az ólba és megtaláltak ott egy kalapot. Az István bácsi kalapját. Fehér lett erre a próbacsendőr, mint a mész, annyira, hogy feltűnt a járőrvezetőnek is.

— Hát magát mi lelte? Ha már a tyúktolvajtól így megijed, mi lesz a rablókkal, meg a gyilkosokkal...

— Én... én voltam a felbujtó... — nyögte a próbacsendőr.

A járőrvezető azt hitte, hogy megbolondult a társa. Nézett rá egy darabig, aztán azt gondolta, hogy legokosabb, ha kibeszélteti. Majd kisül, mi történt vele.

Pados próbacsendőr pedig töredelmesen elmondott mindent. A szabásti ruhavizsgát, a kakasfarkat, a dohánnyajándékozást és azt, hogy ő ugratta be István bácsit a tollszedésbe...

Szabó őrmester nagyokat mosolygott a bajusza alá, aztán azt mondta:

— Majd az őrsön számolunk. Idekint eligazítom én

matematikai bizonyosságot nyújt, mert mérésekből, vizsgálatokból áll, tévedni pedig emberi dolog.

Annak eldöntése, hogy a közvetlen vagy a közvetett bizonyítást részesítsük-e előnyben, a gyakorlati haszon szempontjából egyrészt meddő, másrészt nem is könnyű. A két bizonyítási mód általában közös eszközök révén nem független egymástól, s így nem választható el egymástól egykönnyen. (Közvetlen bizonyításnál: a szemle gyakran nem más, mint ténykörülmények közvetlen megállapítása, a szakértői vélemény közvetve nyert ténykörülménybizonyíték, a beismerővallomást és a tanúk előadásait többnyire csak más adatokkal lehet ellenőrizni. A közvetett bizonyításnál viszont kétségtelen, hogy a közvetett bizonyítást az egyes közvetlen bizonyítékoknak kell kitermelniök, közvetíteniök.)

Ebből következik, hogy mindkét bizonyítási mód megbízhatósága az egyes bizonyítóeszközök megbízhatóságától, valamint az őket megítélő személytől függ. Az eszközök megbízhatósága a már ismertetett okoknál fogva majdnem sohasem teljes, ezért a közvetlen bizonyításnál az igazság felismerése veszélyekkel jár. De miután a közvetett bizonyítás eszközei többnyire ugyanazok, e veszélyek természetesen átmennek a közvetett bizonyításra is, sőt ott még halmozódnak a közvetett bizonyítás sajátlagos veszélyeivel is (következtési hibák stb.). Ezen alapon a természetes, közvetlen bizonyítás mégis megbízhatóbbnak mondható. Ha azonban azt tekintjük, hogy a közvetlen bizonyítás kevésbé számú eszközre támaszkodik, amelyek hamszak lehetnek (beismerővallomás, szemtanúk), akkor a közvetlen bizonyítás látszik kevésbé megbízhatónak a közvetettel szemben, amely tudvalevőleg tágasabb térről, több forrásból táplálkozik. Utóbbinál lehet, hogy

a dolgot, hogy meg ne tudja senki, mert azt jegyezze meg, hogy első a tekintély! Maga pedig hallgasson, senkit ne kérdezzen, senkinek se feleljen...

Aztán elindult a járőr az istálló felé. A kalapot Szabó őrmester a zubbonya alá rejtette.

Mikor beléptek az istállóba, István bácsi még mindig szócátában állott Juli nénivel, a major népe meg mélyeséges gyönyörködéssel hallgatta a soronkiviili előadást.

— István bácsi, — mondta a járőrvezető — görénynyomot láttam az ól körül. Nem sejtették-e már maguk is a bestiákat?

— Dehogyan nem! — kapott a szón István bácsi. — Ott fészkelnek a farakás alatt...

— Hát akkor görény volt a tolvaj...

— Csakis az lehetett, — mondta buzgón az öreg.

Szétfutott a görényhír a majorban s most már mindenki a Juli nénin nevetett, aki sírva csapkodta a fizekakat, hogy ezt a szégyent pedig ő nem éli túl. Hogy egyetlen görénytől ilyen lármát csapott...

Mikor aztán a járőr egyedül maradt az istállóban István bácsival, Szabó őrmester előhúzta a kalapot és odanyújtotta az öregnek:

— István bácsi, máskor kalap nélkül menjen tollat szedni. És ha szed, ne próbacsendőrnek szedjen, mert jó annak az is, amit a géhában kap. Hát ide a tollat, akkor lesz kalap...

— Ehun a tollak! — mondta az öreg. — Az őrmester úrnak van a legtöbb esze a világon, igen csak megérdemli ezt a szép kokasfarkot...

egyik-másik tárgyi bizonyíték koholt, de valamennyi adat összességében mégis csak a helyes igazságra fog utalni, annál is inkább, mert az adatoknak lehetőleg önállóknak kell lenniök és az összhang követelményénél fogva minden egyes adatnak símán be kell illeszkednie az egészbe, a hamis adat tehát megütköznék a többiekkel.

A bizonyítás sarkalatos elvei a következőkben foglalhatók össze:

Egy adat önmagában sohasem elég, mert sok emberre hűzható rá. Minden további adat hozzájárulása fokozza a valószínűséget. Pl. a haragos viszony csak egyszerű gyanúra szolgáltathat okot, mert az több személy részéről is fennállhat. Elhangzott fenyegetés, zavart magaviselet, a helyszínen közelében való megfordulás stb. fokozzák a gyanút, mert, míg egy adat sok embernél fennforoghat, azok száma, akikre a többi adat is ráillik, feltétlenül kevesebb. Több adat összetalálkozása kötéllal hasonlítható össze: ellentáll olyan szakítóerőnek, amelyet a kötéll szálai külön-külön nem bírnának el.

Fokozza az adatok összefogásának erejét az, ha az adatok önállóak, különállóak, vagyis, ha nem közös körülményeken alapulnak, ha nincsenek egymással „rokon-ság”-ban, pl. egy tanú — egyébként aggálytalan vallomása — nem oszlatja el a kételyünket. Hozzá jön egy másik, előbbtől független, távolálló tanú, kinek a vallomása, bár nem szenved hasonló fogyatékoságban, de egyébként határozatlanul hangzik el. Az első tanúnál élhetünk a gyanúperrel, hogy esetleg hazudott, a másikkal, hogy esetleg tévedett. Tegyük fel, hogy a helyszínen megtalálták a gyanúsított zsebkését, amelyről a gyanúsított azt állítja, hogy ismeretlen haragosa csempészte oda, tegyük fel továbbá, hogy pl. a gyanúsított zavartan viselkedik, hogy a cselekmény motívuma nála fennforog stb., stb. Mindezen kétes adatok egyikét sem döntik meg a többiek, sőt nem is gyengítik, de ha már egymagukban sem voltak lehetetlenek, szinte elképzelhetetlen, hogy sok-sok különálló, más-más forrásból származó kétes adat véletlenül találkozzék.

Ha hozzá még az adatok sajátossága különleges (pl. egy helyszínen talált különleges üveggomb, a gyanúsított kése), akkor a valószínűség minden új adattal és mind fokozottabban hatványozódik.

Mindezekben az esetekben az adatok, amelyek súlya külön-külön talán a helyénél sem nagyobb, összességükben nyomatékosá tehetik a gyanút, ellensúlyozhatják, sőt felülmúlhatják a tettes tagadását. Fontos azonban, hogy az adatok egymással összhangban legyenek, egyik se ütközzék a másikkal, hanem símán beleilleszkedjenek az egészbe. Jó szemléltető példa erre valamely dombormúról készített negatív öntvény. Ha az érintkezési felületeknek csak egy pontja nincs a helyén, akkor a többiek is ütköznek s akkor a negatív öntvény nem illeszthető símán össze az ellendarabot képező eredeti pozitív öntvényvel.

Fontos az is, hogy az adatok által szőtt hálóba, fonalba csak helytálló, megvizsgált adatokat állítsunk be. Az adatoknak nemcsak a száma legyen nagy, hanem az egyenkénti súlyuk is, az adatokat tehát nemcsak számolni, összeadni, hanem mérni is kell.

Fontos az is, hogy hézagok ne legyenek az adatokból álló láncban, a zárt körben. Hézagra példa: a gyanúsítottat látlák a helyszínen felé menni és annak irányából eltávozni. Később megállapítást nyert, hogy odamenet azon hely mögött, ahol eltűnt, útágazás van. Ennek a hiányzó, feledékenységből kimaradt adatnak kellett volna a hézagot kitöltenie,

A harctéri szolgálat statisztikája.*

Összeállította: HAZAI IMRE százados.

A harc elvei, szabályai mindnyájunk előtt ismertek. A tűzvezetés fogalma sem szorul magyarázatra s alig akad olvasóink között, ki ne tudná, hogyan kell gázban viselkedni. Így szinte végnélkül sorolhatnánk fel mindazokat a katonai ismereteket, melyek a katonai szolgálat alatt oktatás tárgyát képezték, vagy pedig kis szorgalommal önképzés útján könnyen elsajátíthatók.

Az alábbiakban lapunk olvasóinak érdeklődését oly kérdések felé kívánom terelni, melyek kevésbé ismertek s kifejezetten a statisztika fogalma alá sorolhatók.

Az ismertetésnél a hadosztályt vesszük alapul, mivel ez mint hadműveleti egység önálló feladatok megvívásához szükséges összes harceszközökkel és erőforrásokkal rendelkezik.

Hadrendileg a hadosztály a következőképpen van összeállítva:

- 3 gyalogezred.
- 1 kerékpáros század,
- 1 lovaszázad,
- 2 tüzérezred 6—6 üteggel,
- 1 mérőszázad,
- 1 légvédelmi tüzérezred,
- 1 harcokcsi szakasz (5),
- 1 utászszázad,
- 1 ködszakasz,
- 1 híradószázad,
- vonat és intézetek.

A hadosztályt különböző fegyvernemek, szolgálati ágak és intézetekből állítják össze. Létszám és harcérték tekintetében a zömét a gyalogság képezi. (Lásd I. sz. táblázat).

I. számú táblázat.

	Élelmezési állomány	
magasabb pságok	tiszt	33
	legs.	179
	ló	58
gyalogság	tiszt	877
	legs.	10536
	ló	1792
lovaszág	tiszt	6
	legs.	220
	ló	218
tüzérség	tiszt	188
	legs.	9737
	ló	2464
páncéljárműves csapat	tiszt	1
	legs.	22
műszaki és híradó csapat	tiszt	18
	legs.	725
	ló	153
vonat és intézetek	tiszt	91
	legs.	2880
	ló	288

Az I. számú táblázat alapján a hadosztály állományába

* A kiszámított adatok tájékoztató értékkel bírnak.

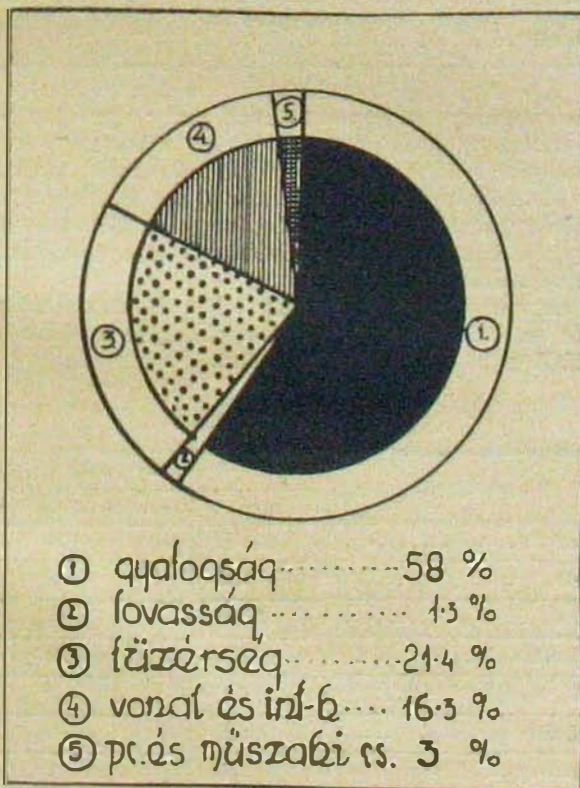

Kormányzó Ur Ó Főméltósága Asbóth Imre alhadnagyot hosszú, kötelességű és érdemes szolgálataiért a Magyar Ezüst Erdeméremmel a zöld szalagon, továbbá Demény Sándor tiszthelyettesét hosszú, kötelességű és érdemes szolgálataiért, Pálincás János tiszthelyettesét a nyomozás terén kifejtett kiváló és igen eredményes szolgálataiért a Magyar Bronz Erdeméremmel a zöld szalagon tüntette ki.

714 tisztt,
18219 legénység,
6758 ló tartozik.

A fenti állományba tartozók beosztásuk és hivatásuk szerint harcolnak, illetve a harcosok szükségleteiről gondoskodnak (a hadosztálynak élelmezési létszámából 80% a harcos létszám, számszerint 18933 főből 11400 fő).

Az összlétszámból a fegyvernemek százalékos arányát az 1. ábra mutatja.

1. ábra.

A harcosállományon belül külön kell felemlítenünk a parancsnokokat, valamint a vezetési közegeket. Ezek-

nek szám szerű alakulását a két legerősebb fegyvernemnél a II. számú táblázat mutatja.

II. számú táblázat.

Fegyvernem	Parancsnokok és vezetési közegek	Ez megfelel az élelm. állomány	%-nak
gyalogság	1500 fő	14	
tüzérség	1200 fő	30	

Amint látjuk, a korszerű harc, a létszám tekintélyes hányadát veszi igénybe a vezetés céljaira.

A hadosztály fegyverzeti felszerelése a következőképpen alakul:

puska	4590
golyószóró	327
géppuska	99
nehéz géppuska	18
gyalogsági ágyú	8
könnyű aknavető	8
hegyi ágyú	8
könnyű ágyú	8
könnyű tarack	12
közepes ágyú	4
közepes tarack	12
közepes aknavető	4
légvédelmi ágyú	4
légvédelmi géppuska	6

A harceszközök szállítása és az utánpótlási szolgálat a különböző fajta járművek tömegét veszi igénybe (kb. adatok):

III. számú táblázat.

	2	4	6	Taliga	Kp.	Mótor kp.	Szem.	Teh.
	fogató jármű						gépkocsi	
db	3000	180	120	150	800	110	20	240

A lőszer mennyiségét, ami egy hadosztályon belül rendelkezésre áll, elképzelhetjük magunknak, ha egy lőszeroszlop 1 javadalmazását tanulmányozzuk.

Eszerint a lőszeroszlopból 1 javadalmazás:

gyalogági lőszer	93.352 kg
tűzériégi lőszer	125.936 kg
Összesen:	219.288 kg.

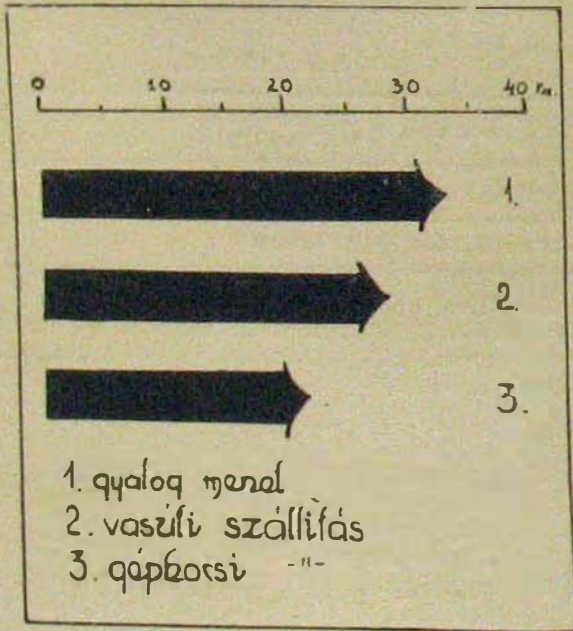
Ennek a mennyiségéről csak úgy alkothatunk fogalmat, ha elképzeljük, hogy ez a hatalmas lőszer mennyiség 500 országos jármű (a 400 kg), vagy 150 tehergépkocsi (1,5 tonnás), vagy 21 vagon (10 tonnás) rakományának felel meg.

A hadosztályt alkalmazási területére, ha az 150 km-nél nagyobb távolságra fekszik, a felsőbb vezetés vasúton irányítja (kettősvágányú vasúton a szállítás már 60 km-en felül is gazdaságos).

A szállításhoz 56 száz tengelyes szerelvényre van szükség. Ez 2688 vagonnak felel meg.

Ennek az 56 szerelvénynek a hosszát, ha egymással érintkezve helyeznénk egy vasúti vonalra, a 2. ábra mutatja.

Miután a szerelvények üzembiztonsági és vasútechnikai okból csak meghatározott időközben indíthatók, az említett 56 szerelvény a 28 km. többszörösének mértékében terhel meg egy vasúti vonalat.

2. áb a

Ezekből az adatokból kiviláglik, hogy a felső vezetésnek mily körültkéki tő előkészítésre van szüksége, hogy a szállítás végrehajtása pontosan, simán történjen. Előre nem látott akadályok vagy tévedések végzetes kihatású zavarokat idézhetnek elő, amire a világháborúból számtalan példát ismerünk.

Kisebb távolságra, ha az útviazonyok megengedjük és a szállítóeszközök rendelkezésre állanak, a gépkocsi-szállítás lép előtérbe. Fenti adottságok a francia hadszíntéren különösen az entente részéről bőségesen megvoltak s ott a hadosztályok gyors gépkocsin történő eltolása rendkívüli sűrűn előfordult.

Gépkocsiszállításkor a lovak és járművek gyalog követik a szállított egységeket, de még így is a vonat és intézetek leállításával kb. 700 drb. tehergépkocsira van szükség. Ez előírt távközökkel kb. 22 km hosszú oszlopnak felel meg.

A hadosztály menetteljesítményeinek a zöme a gyalogmenetekre esik. Ezt egy oszlopban a legtrikáiban hajtja végre a hadosztály, hanem a zömmel a főoszlopot képezve, harcászati okokból jobb- és baloldal oszlopot is alakít. Ezáltal a hadosztály mélysége csökken, a harcot több irányba veheti fel stb.

A méretek szemléltetésére a gyalog menetelő hadosztályt egy oszlopba véve, annak hossza 34 km-t tesz ki. Ebből 20 km. esik a csapatoszlopra és 14 km. a vonatoszlopra.

Általában az oszlophosszakat a 2. ábra mutatja.

A harc legjellegzetesebb és legegyszerűbben mérhető tényezője a tűz. Ennek erőssége szabja meg, hogy könnyű, közepes vagy heves csatanapról beszélünk.

Ha az összes tűzfegyverek percenkénti tűzgyorsaságát rögzítjük, akkor azt látjuk, hogy állandó tüzelés mellett a közepes csatanapra számított lőszer mennyiség csupán egész rövid percekben kifejezhető időre fedezné a tűzgépek lőszerükségletét.

A harc helyzetek állandó változása és hullámzása következtében azonban a tűzszünetek ismétlődésével kell számolni úgy, hogy egy közepes csatanap lőszerüksége mozgó háborúban nem lesz több általában, mint azt az alábbi kimutatás feltünteti.

IV. számú táblázat.

	Puska	Golyószóró	Géppuska
Percenkénti tűzgyorsaság	8	600	500
Közepes csatanap lőszerüksége	40	2000	8000
Idő, mely alatt állandóan tüzelve a közepes csatanap lőszerüksége elérhető	1/5	1/4	1/6

A vezetés legfőbb gondját a harcolók küzdőképességének fenntartása képezi. Ennek pedig az élelmezés zavartalan ellátása az alapja. Nagy teljesítmények elérésére csak a kifogástalanul ellátott csapat képes.

A szakközégek és alakulatok tömegét állítja a szervezés a hadosztály kötelékébe, hogy az élelmezés akár helyszíni beszerzés, akár felvételezés útján idejében eljusson a csapathoz.

Alapul véve a hadosztály teljes élelmezési állományát (ember, ló), a napi élelemszükséglet a főbb cikkek közül a következőképpen alakul.

V. számú táblázat.

Élelmi cikk	M e n n y i s é g	
	kg.	ország. járműrakomány
kenyér	19.300	83
zsír	880	1
hús	5.700	14
főzelék	3.800	10
elk. cikkek	1.026	3
kávékonzerv	1.026	3
dohány	285	1
szemes takarmány (közepes értékben)	27.200	70
szálas	84.000	85
Összesen:	86.707	220

Az őrsök karhatalmi szolgálatáról.

Írta: BALOGH BÉLA alezredes.
(Befejező közlemény.)

A bizalmi egyén felszólítása eredménytelen marad. A tömeg továbbra is tamadó magatartást tanusít. Egyes kódoások a karhatalmat is érik.

A rajparancsnok (öpk.) felszólítja a tömeget: „A törvény nevében figyelmeztetem, hogy azonnal oszlojnak szet és az emelvény vonalan túl ne jöjjenek, különben lövetni fogok”.

A tömeg a felszólításnak nem engedelmeskedik, további tamadó magatartást tanusít.

Rajparancsnok (öpk.) parancsa: „Tüzelni! Kész! Össztűz! Magas és Altdi őrmesterek, célpont a tömegben a két izgató, derékmagasság, Cél! tűz!” (Szut. 341. p.)

Ezt a vezényszót csak akkor lehet alkalmazni, ha a helyzet megengedi, a raj erősen veszelyeztetve nincsen és a cél elérhetőnek látszik. Ellenkező esetben a tüzelést az egész raj részére el kell rendelni. Ha kürtös van, a tüzelés elre delése előtt a „tüzelni” jelet kell fuvatni.

Ha a karhatalom kisebb tömeggel áll szemben és a karhatalom ereje nagyobb, 1 vagy 2 szakasz, a tüzelést szuronytamadás is megelőzheti. Ehez két szakaszból álló karhatalomnál a vezényszó: „Tüzelni! Kész! 1. szakasz. 1. és 2. szakasz 3. raja (szélső rajok) szuronyt szegezze! A többi rajok tűzoltalom! 1. és 3. rajok a tömeget szét-ozlatni! Indulj!”

Ha kürtös van, a „roham” jelet kell fuvatni.

Szuronytamadásnál ügyelni kell arra, hogy a csendőrok szét ne szakadjanak, egymáshoz zárkozva ozlassák szét a tömeget.

Szuronytamadást csak akkor lehet indítani, ha az eredmény biztosra vehető. Ezért szuronytamadást elrendelni nem lehet, ha a helyzet kilátástalan, pl. aránytalanul nagy, vagy felfegyverkezett a tömeg. Ha az utóbbi esetben mégis szuronytamadásra határozza el magát a parancsnok, legyen a döntés kicsikarásához megfeleő erős tartaléka. Városokban ez lehetséges, de a községekbe kiküldönített kislétszámú karhatalomnál nehézségbe ütközik.

Szuronytamadásnál a puskatusa a Szut. 329. pontban meghatározott módon lökésre — tusaütés — is használható.

Ha szuronytamadással a cél elérhető, löfegyvert használni nem kell.

Ha a szuronytamadás eredményre nem vezet, a helyzet pillanatnyi mérlegelése után a szuronytamadásra kirendelt rajparancsnokok, vagy a századparancsnok vezényli „1. és 2. rajok vissza!” Erre a vezényszóra az 1. és 2. raj hátra arc nélkül, — védve magát — lassú ütemben beosztási helyére visszavonul. A századparancsnok vezényli: „Tűzoltalmi rajok: Össztűz! Térer a tömeg! Célpont derék magasság! Cél! Tűz!”

Ha a tömeg az első „Cél” vezényszó elhangzása után visszavonul — menekül — a parancsnok „Vissza-kozz!” (Gy. Gy. Szab. 1. füzet 71. pont) vezényszót adja, hogy a tamadással felhagyott tömegbe ne tüzeljen.

Ezért célszerű a „Cél” és „Tűz” vezényszavak között kissé kitartani.

A fegy erhasználatot addig kell folytatni, míg a teljes eredmény biztosítva nincsen.

Fegy erhasználat után a sebesülteknek első segélyben való részesítéséről, a Nyut. 9. számú melléklete szerinti jelentések megtételéről, a nyomozás bevezetéséről

azonnal intézkedni kell. Ez utóbbi tevékenységek értekezésemen kívül esnek, ezekkel nem foglalkozom.

Végül röviden megemlítem, hogy ha az a—i pontok szerinti felderítés alapján az őrsparancsnok azt állapítja meg, hogy a népgyűlés nyugodt lefolyásúnak ígérkezik, rendzavarástól tartani nem kell, az őrs 6 fő tényleges létszámát elegendőnek tartja, ez esetben is legalább 5 fővel fog a népgyűlésen felügyelni, mert 2 főből álló járőrt egy nyugodtnak ígérkező, sok résztvevőre számítható népgyűlésre karhatalom gyanánt soha sem rendelhetünk ki. Meglepetések, esetleg pillanatok alatt kialakuló rendzavarások ilyen alkalmakkor is előfordulhatnak.

Ha az őrsparancsnok parancsnoksága alatt 4 fővel teljesíti a karhatalmi szolgálatot, a kirendelt 5 fő karhatalmi erő felhasználása és magatartása a létszámhoz és a helyzethez mérten ugyanúgy történik, mint azt az előbbieken tárgyaltam.

Karhatalmi szolgálat adóvégrehajtás alkalmával.

Az adófizetés az államháztartás főjöveldelmi forrása. Az adóhátralék az egész országban igen tetemes összeget tesz ki, ezért szukseges volt a romozott adóvegrehajrást is megindítani, így az őrsök is igen sok esetben teljesítenek felhívásra karhatalmi szolgálatot adóvégrehajtások alkalmával.

Adóvégrehajtásoknál is többször történtek fegyverhasználatok, vagy fegyverhasználat nélküli eredménytelen fellépések. Ezek az esetek az őrsök életében sajról-szájra jarnak. Ha a karhatalmi szolgálatot az adóvégrehajtásoknál is tervszerűen teljesítették volna, kevesebb eredménytelen eljárásra emlékeznénk.

Az adóvégrehajtásnál a lakosság hangulata többnyire nyomott és izgatott.

Ezek után nem lesz érdektelen, ha az adóvégrehajtásokkal kapcsolatos karhatalmi szolgálatot példa keretében részletezem.

Feltevés: X. őrs 1935 február 10-én 9 órakor a járás főszolgabírájától a következő felhívást veszi: „N. községben 1935 február 16-án 8 órai kezdettel zálogtárgyak összegyűjtéséhez és a zálogtárgyaknak 1935 február 17-én Z. városba leendő beszállításához karhatalmat rendeljen ki”.

Tájékoztató adatok a feltevéshez: N. községnek 2000 fő lakossága van.

Az őrsparancsnok teendői és a helyzet megítélésének gondolatmenete a felhívás kézhezvétele után:

1. A felhívást vettezezi és iktatja (Csűsz. 137. pont).

2. A Szut. 525. pont értelmében a felhívásban foglaltak végrehajtását mérlegeli, megállapítja, hogy a felhívást teljesíteni kell.

3. Részletezi a felhívás tartalmát, mikor, hol lesz a zálogtárgyak összegyűjtése.

4. Visszagondol, hogy N. községben adóvégrehajtási eljárásnál fordult-e már elő ellenszegülés? Ha igen, mikor, miért és hogyan történt?

5. Milyen a nép hangulata és az adófizetési készsége?

6. Kiknél — hány helyen — kerül a sor adóvégrehajtásra? Milyen ezeknek az előlete, megbízhatósága, törvénytisztelete?

Érdekes,

hogy mennyi mindent tud az Ember, mégis egy kis magot, melyből alma teremjen, nem tud megcsinálni.

Az előbbi helyzetmegítélés alapján az őrsparancsnok minden egyes pontra határozott választ adni magának nem tudott, ezért szükségesnek látja a további felderítést.

Itt megemlítem, hogy az 1927. évi 600. és az 1929. évi 32.500. számú pénzügyminiszeri rendelet 63. §., illetve 8. §. rendelkezése szerint az adóvégrehajtást elrendelni és foganatosítani nem lehet vasárnapokon, Gergelynapkor szerinti egyházi és nemzeti ünnepeken, továbbá december 20. és január 3-ika közötti időben, végül a nagyhétben.

A tömeges adóvégrehajtásokat egyes vidékeken bizonyos időközökben tartják meg. Az így időközökre osztott adóvégrehajtások az őrsök ebbeli tevékenységét részben megkönnyítik, mert ha az adóvégrehajtások kezdetével az őrsparancsnok őrskörletében az adóvégrehajtással párosult karhatalmi szolgálatra a felderítést bevezeti, akkor a további adóvégrehajtások lefolyására már hírei vannak s csak a hírek kibővítésére, azok folytatóságos beszerzésére kell intézkednie.

A felvetett példánál feltételezem, hogy az őrskörletben a folyó évben adóvégrehajtás még nem volt. Ezért az őrsparancsnok elhatározza, hogy a szükséges felderítést bevezeti.

1. Az őrsparancsnok intézkedése a felderítésre.

A szolgálat teljesítéséig 6 nap van, tehát a felderítést rendes és ellenőrző szolgálatokkal összekötve végezteti.

Ha csak rövid idő, 1—2 nap állana rendelkezésre, akkor a felderítést külön célra kirendelt járőrökkel kell végeztetni.

Ezért az őrsparancsnok X. járót partyázására, melyben N. község is fekszik s ahol az adóvégrehajtás lesz, egy járort február 10-én eligazít.

A járórnek az adóvégrehajtáshoz szükséges felderítésére a következő parancsot adja:

Február 16-án N. községben adóvégrehajtás lesz. Ezért az alábbi adatok megállapítására a felderítést elrendelem és pedig:

1. Hány helyen és kiknél lesznek adóvégrehajtási cselekmények. Ezeket az adatokat a községi előjáróságnál tudja meg.
2. Az adóvégrehajtás alá kerülőknek milyen a megbízhatósága államvédelmi, közbiztonsági és politikai szempontokból? Milyen a gazdasági helyzetük és az adófizetési készségük?
3. Kik a rokonai és milyen az utóbbiaknak a 2. pont alatt felsorolt megbízhatósága?
4. Milyen a nép hangulata az adóvégrehajtást illetőleg és milyen az adófizetési készsége?
5. Agitálás vagy izgatás nem történt-e?
6. Ellenszegüléstől lehet-e tartani és az miben nyilvánulna meg?

Ezt a parancsot legcélszerűbb írásban is átadni a járőrvezetőnek.

A járőr ellenőrzésére az őrsparancsnok is ellenőrző szolgálatba vezényli magát s a felderítést az előbb felsorolt pontokra nézve ő is bevezeti, kiegészíti.

A járőr bevonulása után az őrsparancsnok a járőr-vezető jelentését fogadja, a járőrvezető által készített jegyzetet átveszi, esetleges kérdéseivel azt kiegészíti és a maga megállapításaival együtt a felderítés eredményét a következőkben összegezi.

ad 1. Nyolc helyen, illetve nyolc lakosnál lesz adóvégrehajtás.

ad 2. A. és B. család teljesen megbízható, C. és D. család feje államvédelmi szempontból, E., F. és G. család közbiztonsági, H. család pedig közbiztonsági és politikai szempontból nem teljesen megbízható.

Gazdasági helyzetük leromlott. Adófizetési készségük rossz, négyéves adóhátralékuk van. A jobb gazdasági helyzetben is konok adótagadók voltak.

ad 3. Az adóvégrehajtást szenvedők rokonsága hasonló az ad 2. pont alattiakban megállapítottakhoz.

ad 4. A nép hangulata az adóvégrehajtás miatt nyomott, adófizetési készség általában gyenge.

ad 5. N. politikai párt szélsőséges tagjai az adófizetés ellen és a zálogtárgyak elvitelének meggátolására izgató kijelentéseket tettek. (Ebben az esetben a járórnek a nyomozást azonnal be kell vezetnie izgatás miatt. Ez a nyomozás az ellenszegülésnek csúcsjában való elfojtásához is vezethet.)

Felderítés alapján megfelelő erő kirendelése. Az ad 1., ad 6. pont alatt felsorolt hírek alapján az őrsparancsnok a helyzetet a következőképpen mérlegeli:

Az őrs létszáma 6 fő. N. község lakossága 2000 lélek. Adófizetési készség gyenge. A végrehajtást szenvedők és azok rokonsága nem megbízható. A nép hangulata nyomott. Az adóvégrehajtás, illetve a zálogtárgyak elvitelére ellen izgatás történt. Ellenszegüléstől tartani lehet.

Az őrs 6 főnyi létszámát elegendőnek nem tartja, ezért a Szut. 216. pontja alapján a szárnyparancsnokságtól 6 csendőr kirendelését kéri azzal, hogy a vezénylendő 6 csendőr 15-én 13 órára az őrsre érkezzen.

A helyzetet a szakaszparancsnoknak is bejelenti.

A további felderítésről is gondoskodik.

A kirendelt — összpontosított — karhatalmi erő felhasználása és magatartása. Az összpontosított legénységgel való gyakorlat és oktatás megtartása, a február 15-éről 16-ára hajló éjjeli folytatólagos felderítésre, takarodóra és ébresztőre, valamint az indulásra való intézkedés ugyanúgy történik, mint azt az előbbi példában részletesen leírtam.

Az őrsparancsnok február 16-án 5 óra 20 perckor az őrs és a megerősítésére vezényelt 12 főből egy 6 főből álló, félrajra csökkentett rajt alakít, mert 4 főt 15-én este a folytatólagos felderítésre N. községbe már útbá indított, 2 főt pedig visszahagy a laktanyában távbeszélőügyelet tartására és a laktanya biztosítására.

A félrajra csökkentett raj 16-án 5 óra 30 perckor elindult. N. községhezához 7 órára megérkezett, ahol 7 óra 45 perccel pihent. A félrajra csökkentett raj 7 óra 45 perckor sorakozik, csatlakozik hozzá a 15-én felderítésre eligazított 4 fő is, így 10 csendőr áll rendelkezésre a rajparancsnokkal (öpk.) együtt.

Ne keltsen senkinél se feltűnést, hogy az adóvégrehajtásokkal kapcsolatos karhatalmi szolgálattal ilyen részletesen foglalkozom. A mostani helyzetben szükség van erre.

Tekintsük vezérelvnek itt is, hogy a karhatalom olyan erős legyen, hogy feladatának minden körülmény között meg tudjon felelni. Ez pedig maga után vonja, hogy ne csak 2 főből álló járort vezényeljünk. A 2 főből álló járőr szokásos-sablonos-vezényléséről le kell szokni nemcsak kimondott karhatalmi szolgálattal, hanem minden más eseteknél is, amikről nem minden napi esettel állunk szemben.

Ilyen gondos eljárással nemcsak a felesleges vérontást kerüljük el, hanem a járőröket is megóvjuk kel-

Ami vissza kell szerezniünk: Eszék.

(Erdéki felv.)

lemetlen helyzetektől. Remélem, nem ért félre senki, az előrelátás és a gyengeség nem azonos.

A rajparancsnok a 10 csendőrt a karhatalmi szolgálat teljesítéséhez az alábbiak szerint osztja el:

1. 2 csendőr a községházánál marad. Feladata a községházánál összegyűjtendő zálogtárgyak őrzése, azok elvitelének megakadályozása.

Ez a járőr a községháza kapuit bezáratja, idegeknek az ott tartózkodást megtiltja, két bizalmi egyént a járőr magamellé vesz.

2. Ha esetleg több végrehajtó is volna jelen, (mert ez is meg szokott történni) és egyszerre több helyen akarnák a végrehajtást eszközölni, akkor a rajparancsnok (öpk.) a községi előjáróság, esetleg a jelenlevő főszolgabíró közbejöttével oly intézkedést eszközöl ki, hogy végrehajtás egyszerre csak egy helyen legyen, miután ellenszögilléstől is lehet tartani. Azért szükséges ez, hogy az erő szét ne forgácsolódjék.

A végrehajtás tulajdonképpen lefolyásához tehát 8 csendőr áll a rajparancsnok (öpk.) rendelkezésére.

A 8 csendőr felhasználása a következő:

1. 2 csendőr a végrehajtó személyes védelmére, két bizalmi egyénnel és a kirendelt munkásokkal együtt.

3. Ezeket követi dobótávolságra — 40—50 m-re — a fennmaradó 5 fő és a rajparancsnok (öpk.), akik „egy soros vonalban” az utca közepén menetelnek.

A rajparancsnok az 5 csendőrt figyelésre elosztja,

a jobbszélső csendőr figyel jobbra, a balszélső balra, a közép D. csendőr figyel hátra. A rajparancsnok (öpk.) figyelését minden irányban, de legfőképp előre terjeszti ki.

Az ilyen módon való csoportosítás minden eshetőséggel számolva megfelelő, mert a végrehajtó és társainak személye biztosítva, a félraja csökkentett raj pedig bármily irányból jövő támadásra fel van készítve.

Ha azonban a karhatalom megtámadásával előre számolni kell, az 5 csendőrt úgy lehet elosztani, hogy 3 fő az út jobb, 2 fő pedig az út balszélén menetel a házfalak mellett, mert így ködobás, lövés kevésbé érheti a házakból s ha éri is, könnyebb a védekezés — fedezés —, egyik sor a másikat segíti s a házakba is azonnal be lehet nyomulni. Az elől haladó végrehajtót és a járőrt is bármikor megvédheti.

A végrehajtó és a személyes védelmére kirendelt két csendőr megérkezik az első házhoz, ahol végrehajtást kell eszközölni. A bizalmi egyénnel bemennek a ház udvarába.

A rajparancsnok az 5 csendőrral együtt ugyancsak addig a házig megy, ahol a végrehajtás történik, hogy szükség esetében segítyt nyújthasson.

A végrehajtót, a 2 csendőrt és a 2 bizalmi egyént a végrehajtást szenvedő udvarában 15—20 főből álló csoport kiabálással és káromlással fogadja, akik azon vannak, hogy a végrehajtást megakadályozzák. A végre-

hajtást szenvedő lakásán ugyanis rendszerint a rokonai és ismerősei gyülekeznek, a végrehajtás lehető megakadályozása végett.

A végrehajtó mellé kirendelt járőr vezetője lökés helyzetbe vett puskával (Szut. 302. pont) erélyes hangon felszólítja a csoportot, hogy: „A törvény nevében felszólítom a jelenlevőket, hogy a lakás tulajdonosának kivételével azonnal menjenek az udvar sarkába — mutatja — és csendben legyenek, mert ellenkező esetben erélyesebb rendszabályokat fogok alkalmazni!”

Járőrtársának ezt parancsolja: „A csoportot figyelj, hogy onnan senki el ne távozhassék.” A járőrtárs lökés helyzetbe vett puskával: „A törvény nevében figyelmeztetem a csoportot, hogy helyét senki el ne hagyja, mert ellenkező esetben szigorúbb rendszabályokat fogok alkalmazni!” figyelmeztetés után a csoportra felügyel.

A rajparancsnok (öpk.) az utcán hallja az udvarban történeteket, erre intézkedik: „Kenesey és Ferenc őrmesterek a járőr támogatására az udvarba, indulj!” A rajparancsnok maga is az udvarba megy és Kenesey őrmesternek parancsolja: „Horváth csandór mellé járőrvezetőnek, az udvar sarkában levő csoport felügyelésére, hogy onnan senki el ne távozzék.” A rajparancsnok (öpk.) Ferenc őrmesterrel együtt a végrehajtó személyes védelmére kirendelt járőrvezető támogatására megy, a parancsnokságot átveszi és a zálogtárgyak elszállítását biztosítja.

Ha a végrehajtási cselekményt erőszakosan bárki is meg akarja akadályozni, azt el kell fogni (Szut. 312. p. 12. vagy a 24. alpont), esetleg megbilincselni (Szut. 329. pont) szükség esetében pedig fegyvert kell használni a Szut. 330. pont 3. alpontja értelmében.

Az udvarban levő és a házhoz szorosan nem tartozó csoportot elküldeni, szétszórítani nem célszerű, mert azok már izgatott hangulatban vannak s ha a faluban szétszóródnának, rémhírek terjesztésével, izgató kijelentésekkel az egész falu nyugalma megzavarnák, amely esetben a végrehajtást nyugodtan folytatni nem lehetne.

De a végrehajtás híre a községben mégis elterjedt, 50–60 főből álló tömeg zajongva, kiabálva a végrehajtás színhelye felé közeledik. A tömeg közeledtének látára az utcán kint maradt félraira csökkentett rajból 3 főre leolvadt járőr vezetője a Szut. 330. pont 1., 3., 6. alpont értelmében, a Szut. 335. pont szerint a tömeget harsány hangon felszólítja: „A törvény nevében felszólítom a tömeget, hogy az árok vonalán túl ne jöjjenek, a zajongással és a támadó szándékkal hagyjanak fel, oszoljanak szét, mert különben fegyvert fogok használni.”

A végrehajtást szenvedő egvén udvarában szolgálatilag elfoglalt rajparancsnok (öpk.) hallja az utcán maradt járőrvezető intézkedését, a tömeghez intézett felszólítását, azonnal intézkedik, parancsol: „A végrehajtást egyelőre kérem beszüntetni, a végrehajtó a két bizalmi egvénnel és a végrehajtó személyes védelmére kirendelt járőrrel az udvarban maradnak. A járőr az udvarban levő csoportra (oldal- vagy hátbatámadás elkerülése végett) felügyel. Kenesey és Ferenc őrmesterek (akik a rajparancsnokkal öpk.-kal: az udvarba jöttek) az utcán levő félraira csökkentett rajhoz vissza!”

A rajparancsnok (öpk.) is az utcán levő félraira csökkentett rajhoz sét, ahol a következő parancsot adja: „Átveszem a parancsnokságot!”

A félraira csökkentett raj létszáma újból 6 fő.

Közben a tömeg zajongva és kiabálva a 40 méter

távolságra levő és meghatározott árok vonalát átlépte, botokat, kapákat emelgetve támadólag közeledik a karhatalom felé.

A rajparancsnok (öpk.) intézkedik: „A törvény nevében figyelmeztetem a tömeget, hogy azonnal oszoljon szét, mert ha nem, fegyvert használok”.

A tömeg továbbra is támadó magatartást tanúsít.

A rajparancsnok parancsa: „Tüzelni! Kész! A támadó tömeg! Célpont: derék magasság! Össztűz! Cél! Tűz!”

Ha nem szükséges, hogy mind az öt csendőr tüzeljen, parancsa a következő: „Tüzelni! Kész! Össztűz! A tömeg élén levő két vezető, Kenesey és Ferenc őrmesterek: Cél! Tűz!” (Szut. 341. pont).

Ha a „Cél!” vezényszóra a tömeg megáll, vagy hátrál, „Visszakozz”-t kell vezényelni, mert a támadás közvetlen veszélye egyelőre megszűnt.

Fegyverhasználat esetében az adóvégrehajtást be kell szüntetni, a sebesülteket elsősegélyben kell részéltetni, az izgatók után a nyomozást be kell vezetni és a Nyut. 9. melléklete szerinti jelentéseket meg kell tenni, a Szut. 519. pontban előírtak figyelembe vételével.

Ha a tömeg szétszórtott és fegyverhasználat nem történt, a rajparancsnok 3 főből álló járőrt az izgatók nyomozására vezényel, a többi öt fővel pedig a végrehajtást támogatja.

Az összegyűjtött zálogtárgyakat a karhatalomnak hasonló elvek szerint kell a község házára kísélni. 17-én reggelig azt őrizni és Z. városba leendő beszállítását biztosítani.

Ha ellenszegülés történt a zálogtárgyak őrzésével és kísérésével legalább 6 főt kell megbízni, hogy a zálogtárgyak elszállítása minden körülmény között biztosítva legyen.

Ha az 1–6. pont alatti hírek alapján az őrsparancsnok a helyzetet akként állapítja meg, hogy az adóvégrehajtás alatt ellenszegüléstől tartani nem kell, akkor 2 főből álló járőrt vezényel.

A 2 főből álló járőrnek a fentebbiekből idevonatkozókat értelemszerűen kell betartania. A járőrvezető minden eshetőséggel számoljon, tervét gondolja át arra az esetre is, ha ellenszegülés fordulna elő, hogy határozott fellépésével saját magát és a hatósági személyeket ha kell, a Szut. 330. pont 1., 2., 3. alpontjai szerinti eredményes fegyverhasználattal megvédhesse s az eljárás sikeres lefolytatását biztosíthassa.

Cikkem tárgyát a kivizsgálásoknál, a Csendőrségi Lapokban közölt, megtörtént esetekből, továbbá szemléim alkalmával nyert tapasztalatokból merítettem, hogy a karhatalmi szolgálattal ilyen módon foglalkozva, az oktatásra és eljárásra hivatott bajtársaimnak útmutatást adjak.

Minden eseményből — hírből — minden parancsnok vonja le a következtetéseit, mert csakis így, okulva-következve lehet tanulni és haladni. Mennyi ilyen érdekes szolgálati eljárást, mint pl. mezőgazdasági-, bányász- stb. sztrájkok, nagyobb politikai megmozdulások alkalmával követendő eljárásokat lehetne okulásra, tanulásra közreadni.

Olyan időket élünk még mindig, amikor a karhatalmi szolgálat helyes, avagy hibás végrehajtása rendkívül fontos kérdés, rendkívüli kihatásokkal. Ha az úgynevezett ösztönre és a pillanatnyi véletlen alakulására bízunk magunkat, a helyes úttól messze járunk. Mint mindig, ezt is tanulmányoznunk, tanulnunk kell ahhoz, — hogy csakugyan megtanuljuk ezt a fontos feladatunkat is.

Jogok és kötelességek a járőrszolgálatban.

Irta: DR. CZÁKY FERENC alezredes-hadbíró.

E cikk keretében a csendőrellet legfontosabb részével: a csendőr járőrszolgálatával óhajtok foglalkozni. Bizonyára mindenkit érdekel a kérdés, hiszen a csendőr hét-köznapjait — mondhatjuk — kilencven százalékban a járőrszolgálat tölti be. Mennyi élettapasztalat, mennyi emlék, mennyi érzés tapad minden csendőr lelkében ehhez a kérdéshez: járőrszolgálat. Sok-sok közleményt kltöltő anyag ez, egy cikkben nem lehet kimeríteni, ezért most csak a járőrszolgálat elvi szempontjainak vázlatos megvizsgálására térhetek ki. Azt óhajtom itt megvilágítani, hogy mint évek óta csendőrségi szolgálatot teljesítő hadbíró, az elem került igen sok járőrszolgálati eset elbírálása nyomán milyennek ismertem meg a csendőrrjárőr-szolgálat természetrajzát és lélektanát.

Tudjuk, hogy a járőr az őrsnek — amelyik őt kiküldte — általános, vagy különös feladattal megbízott része. Valahogy olyan a viszony a járőr és az őrs között, mint a méh-család és a köpüből mézgyűjtésre kirepülő méh közt. Ahogyan ugyanis az egyes méh azzal a feladattal hagyja el a kaptárt, hogy az egész méhcsalád közös munkájában résztvéve, azért dolgozva, mézet gyűjt, ugyanígy dolgozik a járőr az őrsért, hiszen annak a számára old meg egy vagy több reábizott feladatot.

De a járőr nemcsak az őrsének egy része, nemcsak az őrsét képviseli kifelé, hanem része az egész csendőrségnek is. A csendőrrjárőr abban a körben, ahol mozog, azok közt a viszonyok között, ahová szolgálata állítja, egyben az egész csendőrséget is képviseli. Ez a tudat kell, hogy a járőr tagjait áthassa; ez a tudat irányítja tetteiket, ez adja meg magatartásukhoz az önérzetet, viselkedésükhöz a delejtűszerű érzést, intézkedéseikhez ez nyújtja a hatalmat és a kötelességteljesítés megnyugtató biztonságát. Az, hogy a csendőrrjárőr az egész testületet is képviseli és az államérdeket szolgálja, létezésének valóság.

Ezért van az, hogy aki a szolgálatban álló csendőrrjárőrt megrágalmazza, avagy becsületében megsérti, az egész államhatalom büntetőakarattal kerül szemben. Ilyenkor hivatalból, felhatalmazásra indul meg a tettes ellen a bünvádi eljárás, melyben a vádat a kir. ügyész, — mint közzvádó — képviseli. Ez a tény is igazolja, hogy a járőr védelme államhatalmi érdek.

De a járőr helyzetét nem csak ily módon teszi szilárdná az államhatalom, a járőr biztonságát nemcsak jogi eszközökkel bástyázta körül, hanem olyan eszközt is a kezébe adott, amelyel magát és a rábízott szolgálati érdekeket fizikai támadásokkal és veszélyekkel szemben azonnal és fizikailag is — mintegy önbíráskodásszerűleg — védheti. Ez a fegyverhasználati jog.

Hogy melyek a fegyverhasználat esetei, azt a Szut. igen részletesen és tökéletesen megírja. Ennek a bővebb fejtegetése túlesik cikkem keretein. Ezekből a fegyverhasználati jogra vonatkozó szabályokból most csak azokat az elveket keressük meg, amelyek a járőr helyzetét megvilágítják. Ezek az elvek pedig a következők:

Ha szem előtt tartjuk azt, hogy a járőrszolgálat mindig közbiztonsági szolgálat, ha megfontoljuk, hogy a fegyverhasználat a járőr személyi biztonságát, a szolgálat érdekeinek és a testület tekintélyének védelmét szolgáló jog, ha nem tévesztjük el szem elől soha azt a — fentebb ismertetett — szabályt, hogy a járőr a testületnek a képviselője, s így minden járőr a testületi

tekintély fegyverhordozója, akkor megvilágosodik előtünk az a kérdés is, hogy minden egyes csendőrrjárőrnek hogyan kell és lehet a fegyverhasználati joggal élnie.

A fentieket szem előtt tartva ugyanis arra a megállapodásra juthatunk, hogy a fegyverhasználatnak sobasem szabad odáig fajulnia, hogy a járőr mások jogos érdekeit veszélyeztethesse, de nem szabad oda gyengülnie, hogy a közbiztonság érdekeit veszni, a testületi tekintélyt pedig lealacsonyítani engedje.

Ezek azok az irányelvek, amelyek igen fontossá teszik, hogy a járőr a fegyverhasználati joggal helyesen éljen. Egyben ezek azok a mélységi és magassági pontok is, melyek között a fegyverhasználati jog mozoghat. Kerüljön bár egy-egy csendőrrjárőr a legkényesebb helyzetbe, a fegyverhasználat sohasem lesz jogtalan, ha a fenti általános szempontokat mindig szem előtt tartja és azokhoz alkalmazkodik.

Igy van tehát a járőr beágyazva az őrs testébe és így viszonylik az egész testületen keresztül az államhatalomhoz. Egyben ezek azok a keretek is, amelyek között a járőr élete jogilag körülhatárolva előttünk áll.

Az őrsparancsnok lévén felelős az őrskörlet közbiztonságáért, az ő kezében van letéve az a jog is, hogy az alárendelt csendőrei közül járőröket vezényelhesen ki. A járőrök kivezénylésénél figyelembeveendő körülmények: a közbiztonsági feladatok és kapott parancsok, felbívások tartalma, továbbá az őrskörlet nagysága és végül az őrs létszáma.

Az őrsparancsnokoknak a járőrök vezénylésénél ezeket a tárgyi és személyi szempontokat kell figyelembe vennie, s ha ezeknek gondosan eleget tesz, kötelességét szabályszerűen teljesítette.

De az őrsparancsnok a járőrrel nemcsak a kivezénylésnél kerül összekötetésbe, hanem a kiküldött járőrök ellenőrzése, a bevonuló járőrök jelentkezésének átvétele és a járőrvezetők által szerkesztett feljelentések átvizsgálása során is. Az őrsparancsnok tehát, mint a járőr megalakítója, annak ellenőrzője és mint a járőrt alkotó egyes csendőregyének közvetlen előljárója jön tekintetbe a járőrszolgálatnál kapcsolatban.

A járőrök vezénylésének tárgyi igazolása az őrsparancsnok által vezetett szolgálati bevívület és az egyes járőrök részére kiállított szolgálati lap. Ezek azok az okiratok, amelyek a járőrszolgálat tényét és lefolyását igazolják. Ezek a közokiratok, bejegyzések valók mindenki részére. Tartalmuk valóságát — ha kétségbevonatik — az tartozik igazolni, aki azok valódisága tekintetében kételkedik. Ezeknek az okiratoknak a tartalmát mindaddig valónak kell tekinteni, míg annak ellenkezője beigazolást nem nyert.

Miután rendkívül fontos érdek fűződik ahhoz, hogy a járőrök kivezénylését ne az őrsparancsnokok magánérdeke, avagy szeszélye, hanem a szolgálati érdek irányítsa, az őrsparancsnoknak ezen vezénylési joga felfelé és lefelé biztosítékokkal van körülbástyázva.

Felfelé a szárnyparancsnok ellenőrzési joga és kö-

A *kanócos puskával* ellátott muskétás a VII. században a vállon átvett szíjjon 11 fahüvelyt hordott, melyek mind-egyikében egy lövésre lemért por és kőcfojtás volt. A saját maga öntötte ólomgolyókat külön táskában a jobb oldalán hordta, veük együtt a szükséges tisztító eszközöket is. Mellén kis löporszarú, benne a felporozáshoz szükséges finomabb löpor. A gyújtáshoz való kanócból mindig csak kis darab volt a puskán, a többi a katona nyakában vagy karjára csavarva. Menetközben minden tizedik ember kanócnak égni kellett. Ezt felváltva csinálták.

telessége, míg lefelé az alárendelteknek a Szolgálati Szabályzatban alapuló panaszjoga alkotják azokat a biztosítékokat, melyek a vezénylési jog közérdekségét biztosítják. De már itt is leszögezhetjük azt, hogy mindkét biztosíték csak utólag érvényesülhet és egyiknek sincs megelőző jelentősége. Ez adja meg az őrsparancsnoki hivatás széleskörű önállóságát, komoly súlyát és nagy felelősségét is.

Az őrsparancsnok vezénylési jogának velejárója még az arról való gondoskodás kötelessége is, hogy a kivezényelt járőr a szolgálatát elláthassa, vagyis a járőr az eléje tűzött célokat megvalósítani képes legyen. Ezt a célt az őrsparancsnok részben a járőr személyi összeállításán, részben az eligazítás útján éri el.

Az őrsparancsnoknak a járőr vezénylésekor tökéletesen tisztában kell lennie azzal, hogy a járőrt melyik őrszolgálatra, milyen általános, vagy különleges feladatokat megoldására és milyen időre vezényelje ki. Ő tartozik arról is gondoskodni, hogy a járőr tagjai közül legalább az egyik ismerje a leportyázandó terepet és tereptárgyakat, hogy így a feladat megoldása veszélyeztetve ne legyen. Enélkül ugyanis a járőr bizonytalanul mozog a leportyázandó területen és szolgálati tevékenysége lényegileg nem közbiztonsági, hanem csak afféle tájékozódó szolgálat lesz.

A kivezénylés után jön az őrsparancsnok másik fontos kötelessége: az eligazítás. Ennek célja az, hogy a járőr a reábizott feladatokkal megismerkedjék. Az eligazítást úgy is nevezhetnénk, hogy a járőr iskolázása mindarról, amit a szolgálata alatt teljesítenie kell. Az eligazításhoz tartozik, illetve az eligazításnak előkészületi cselekményeként rendeli el a Szut. 251. pontja, hogy „ha az őrsparancsnok a kivezénylés idejét előre meghatározhatja, a szolgálatbavezénylés idejét és a szolgálat előrelátható tartamát a kivezénylendő járőr tagjainak — esetleg a feladat megjelölése nélkül — legalább 2 órával az indulást megelőzően tudtára adni köteles”.

Ez a rendelkezés azt óhajtja biztosítani, hogy a járőr tagjai a járőrszolgálatra fizikailag — esetleg szellemileg is — előre felkészülhessenek. Tehát magukat élelemmel és megfelelő ruházattal elláthassák, s — ha a feladatot is megismerik — a Szut. vonatkozó rendelkezéseit átgondolva vagy más módon arra szellemileg is felkészülhessenek.

Miután a csendőrrjárőr nemcsak fogalmi egység, hanem a feladatok megvalósítása során a valóságban is egységesen kell a járőr tagjainak eljárniok: ebből értelemszerűen következik, hogy az eligazításnál a járőr minden tagjának jelen kell lennie. Minél jobban ismerik a járőr tagjai a leportyázandó körletet és minél tökéletesebben történt az eligazítás: annál jobban fog tudni a járőr hivatásának megfelelni.

A kivezénylés és eligazítás megtörtéttével kezdetét veszti a járőrszolgálat. Ettől kezdve a csendőrrjárőr őrszolgálatban állónak tekintetik. A járőr tagjai ugyanazon védelemben részesülnek, mint általában a katonai őrs. Ezzel a járőr kivált az őrsétől és megkezdí a maga külön életét: a járőrszolgálatát, amiben különleges jo-

gokat élvez és különleges kötelezettségek is terhelik.

A járőr egységének — a fentebb már érintett — elvélb l következík a Szut. 268. pontjának a járőrszolgálatra vonatkozó azon általános érvényű rendelkezése, hogy a járőrtagoknak egymást — kényszerítő szükség nélkül — elhagyniok nem szabad.

Ennek a tilalomnak kettős oka van: először az, hogy a járőr feladatát biztosabban oldhatja meg akkor, ha a járőr tagjai egymástól nem válnak el, hanem egységtt erővel együtt működnek. Másodsor azért fontos az, hogy a járőrtagok egymástól el ne váljanak, mert így megtámadtatás, veszélybejutás esetén könnyeb en tudnak egymáson segíteni.

Ebből a rendelkezésből még az alábbi két következmény is folyík:

Az egyik szerint fegyelmi kibágásként jelentkezik és a járőr tagjainak megfenyítését vonja maga után e tilalomnak az áthágása.

Másodsor az, hogy felelősségrevonátás esetén a járőrtagok — és pedig elsősorban a járőrvezető — tartoznak bizonyítani azt a kényszerítő, szükségként jelentkező okot, ami őket az egymástól elválásra készítette.

Vizsgáljuk ezekután meg a járőr tagozódását. A csendőrrjárőr — rendesen — két tagból áll: egy járőrvezetőből és egy járőrtársból. Rendkívül esetekben, amikor a járőr kettőnél több tagból áll, akkor is ez marad elvélb a járőr tagozódása: van egy járőrvezető, a többiek pedig a járőrtársak.

Azt, hogy ki legyen a járőr vezetője, a vezénylés időpontjában határozza meg a járőrt kivezénylő őrsparancsnok. Amint tudjuk, szabályszerínt a kivezényelték közül a legmagasabb rangú lesz járőrvezetőként kijelölve.

A járőrvezető és a járőrtárs — vagy járőrtársak — között kialakult viszony az előljáró és alárendelt közti viszonyal azonos. Vagyis a járőrvezető előljárója a járőrtársnak; ebből folyólag előbbi az utóbbinak parancsot adni jogosult, a járőrtárs pedig alárendeltségi helyzetben van járőrvezetőjével szemben, miből folyólag járőrvezetőjének engedelmeskedni tartozik. Ez a viszony az eligazítással kezdődik és a járőr bevonulásáig tart, tehát az egész szolgálat tartama alatt fennáll.

Az eligazítákor kapott felvilágosításokat és utasításokat elsősorban a járőrvezető tartozik megfigyelni és megérteni, mivel az egész járőrszolgálat alatt őlesz a parancsadásra jogosult felelős vezető, de a járőr általános és különös feladataival a járőrtárs is köteles tisztában lenni, mert hiszen eredményes, összhangzatos, egyöntetű munka és eljárás csakis így érhető el.

A járőrvezető tartozik pl. azt megfontolni, vajjon az elfogás, megbilincselés, stb. szükséges-e, avagy melőzhető-e? Ő dönti el egy a járőr elé tárult — az eligazításkor előre nem látható — esetben, vajjon milyen szolgálati intézkedést kell tennie. Ez a járőrvezető joga, de ezzel együtt jár a felelőssége is.

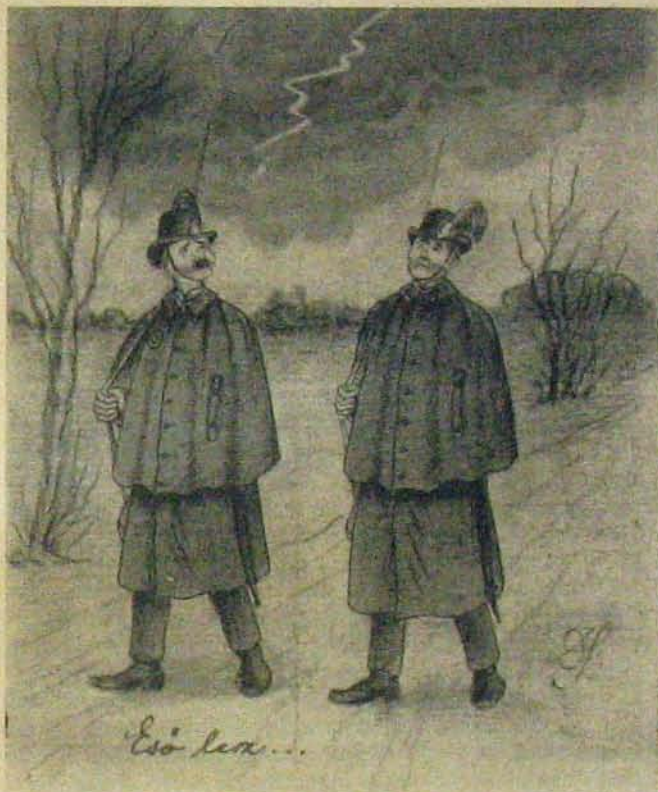
A járőrvezetőnek telát a helyzetek teljes felismerésére alkalmas képességekkel, helyes emberismerettel kell rendelkeznie és bírnia kell azzal a szellemi képességgel is, hogy a Szut. rendelkezéseit az adott helyzetben a legmegfelelőbben alkalmazni tudja.

Sokszor eszembejut erre vonatkozólag egy beszélgetés, amlt évekkel ezelőt egy kiváló őrsparancsnokkal folytattam, akit egy rendkívül izgatott lefolyású képviselőválasztásból kifolyólag feljelentésekkel támadtak meg és a kivizsgálások igazolták eljárásának helyességét. Arra a kérdésemre, hogy ezeket a kényes helyzeteket hogyan tudta olyan ügyesen megoldani, a

Ha a kénytelenség olyan emberrel vet össze, aki nem hozzád való, akadjon rögtön sürgős dolgod a tőle való szabadulásra; ha pedig nem akad, légy türelmes és hallgatóg, ameddig a kénytelenség hozzábillincsel.

GARDONYI GÉZA.

Eső lesz...

Anyi baj legyen...

Nemsokára jönnek a tavaszi esők, javasoljuk tehát az esernyős vállgallér rendszeresítését. Reméljük, hogy a közderült-ség elfogadja javaslatunkat.

következő választ adta: „Mielőtt kimentem volna járőrszolgálatba, elképzelttem magamban mindazokat a lehetőségeket, amelyeket az adott helyzet előhozhat, azután nyugodtan átolvasva a Szut. vonatkozó rendelkezéseit, elgondoltam, hogyan lesznek azok a leghelyesebben megoldhatók. Így azután meglepetésnem érhetett, mert szellemileg mindenre fel voltam készülve.”

Ezeket a szempontokat kell figyelembe venni — megítélésem szerint — minden őrsparancsnoknak az eligazításkor és a járőrvezetőnek a szolgálatba indulása előtt. Különösen fontos ennek a betartása ott, ahol a járőr tömegmozgalmakkal kerülhet szembe, mint pl. népgyűlések, vásárok, választás mozgalmakhoz történt kivezenylések alkalmával, ahol a járőrnek a kényszerintézkedésekre és fegyverhasználatok lehetőségére is fel kell készülnie. A tapasztalat szerint ugyanis ezeket az eseteket rendszeresen az szokta követni, hogy a járőrt hivatalos hatalommal való visszaélés címén feljelentik, amikor — főleg a járőrvezetőnek — igazolnia kell azt, hogy az adott esetben a helyzetnek megfelelően járt el, intézkedéseit szolgálati érdekből tette és hogy jogtalanságokat nem követett el.

Tehát a szabályzatok szellemének, azok lényegének ismerete, az eligazításkor kapott feladatnak szem előtt tartása és végül a testületi becsület átérzése azok a fáklyák, amelyeknek fénye még a legnehezebb körülmények közé került járőrvezetőnek is megmutatja a követendő utat.

Talán nem lesz érdektelen, ha a járőrvezető parancsadási jogával kissé közelebbről foglalkozunk. Főként azt a kérdést próbálom itt megvilágítani: hogyan éljen a járőrvezető ezzel a jogával és hogyan nem szabad élnie?

A járőrvezetőnek, mint előjárónak, e ponton először is emlékeznie kell a Szolgálati Szabályzat I. Rész

20. §.-ában foglalt rendelkezésekre, melyek a parancsadás módjával és a kiadott parancs természetével foglalkoznak. Itt különösen kiemelendő két követelmény. Először az, hogy minden parancs világos, amellet lehetőleg rövid és határozott legyen, továbbá, hogy a kiadott parancsokat fontos ok nélkül módosítani nem szabad.

Ebből viszont az is következik, hogy az érthetetlen parancs kivihetetlen, a nem szolgálat érdeken, hanem pl. szeszélyen, vagy a járőrvezető hatalmaskodási vágyán felépülő parancs pedig nem más, mint a parancsadási joggal való visszaélés, tehát büntetendő cselekmény.

De nem elég a járőrvezetőnek a parancsadás eme általános tulajdonságait szem előtt tartania, hanem figyelemmel kell lennie azokra az általános és különös feladatokra is, melyeket a járőr megoldani köteles. Így a járőrvezetőnek nem szabad olyan parancsot kiadnia, amely a feladatok megoldását lehetetlenné teszi, vagy megnehezíti. Ezenkívül figyelemmel kell lennie a csendőrszolgálatra vonatkozó tilalmakra is. Így pl. nem szabad egy kéttagú járőr esetén a járőrvezetőnek járőrtársát a kényszerítő szükség nélkül magától elküldenie.

A csendőrszolgálat természetéből folyik az is, hogy a járőr igen sokszor kerülhet olyan helyzetbe, amely az eligazításkor előre látható nem volt. Ilyen esetben a járőrvezető természetesen a parancsadás szükségességéért és a kiadott parancs tartalmáért helytállni tartozik.

Most már nézzük meg a fentebb megvitatott kérdéseket a járőrtárs szemszögéből is, vagyis azt vizsgáljuk meg, vajjon a járőrtársnak mi a belyete a járőrvezetőjével és annak parancsaival szemben?

A járőrtárs lelkileg közeláll a járőrvezetőhöz, egy testület tagjai. A bajtársiasságon és az alárendeltségi

viszonyon kívül a testület közös állás-becsülete is a járőrvezetőhöz fűzi lelkileg a járőrtársat. Ez már olyan erkölcsi alapot nyújt mindkettőjüknek, ami biztosíthatja a teljes szolgálati összhangot közöttük.

A járőrtársat ezenkívül szolgálati sorsa is a járőrvezetőhöz kapcsolja, hiszen szellemileg és fizikailag egymásra vannak utalva. Az időjárás viszonyosságait egyenlően érzik, megtámadtatás esetén vállalva, egymást támogatva védekeznek, szóval jóban és rosszban osztoznak. Ebből folyik a járőrtárs helyzete, ebből következnek kötelességei és jogai is egyaránt.

A járőrtársnak joga van ahhoz, hogy járőrvezetője őt azzal a jóindulattal kezelje, amit a bajtársiasság megkíván és amit a Szolgálati Szabályzat I. Rész. 115. pontja így fejez ki: „Az alárendeltekkel való bánásmód igazságos, jóakaró, következetes és alárendelt egyéni sajátosságaihoz alkalmazkodó legyen.” A járőrtársnak joga van ahhoz, hogy az előírt nagy- és kispihenőket a testi felüdülésére felhasználhassa. Ezt tőle a járőrvezető csak szolgálati szükségességből vonhatja el, de mindenkor abban a tudatban kell ezt tennie, hogy előljáróinál ezt az eljárást igazolva tartozik.

A járőrtárs köteles a járőrvezetőjét a szolgálati érdekkörén belül legjobb tudása és képessége szerint támogatni. Így köteles az eligazításkor a járőr feladatát megismerni, az ennek megoldásához szükséges helyi és személyi ismereteit a járőrvezetővel szolgálati közben közölni és a járőrvezető parancsainak engedelmeskedni.

A járőrtárs azonban a parancs teljesítését mindazon esetekben megtagadhatja, amikor a Szolgálati Szabályzat I. Rész 80. pontja az alárendeltnek ezt a jogot megadja. A hivatkozott szabály így hangzik: „Csak akkor kell az alárendeltnek, — miután minden körülményt jól megfontolt — az engedelmességet megtagadnia és erről a legközelebbi előljárónál jelentést tennie, ha a parancs világosan és nyilvánvalóan az esküvel fogadott kötelesség, az állam, vagy a szolgálat érdeke ellen irányul, vagy a büntetőtörvényben tiltott cselekményt követel.”

Ilyen eset lenne pl., ha a járőrvezető portyázás közben arra adna parancsot a járőrtársnak, hogy egy velük szemben békésen jövő polgárba — akivel a járőrvezető régóta barátságban van — kössön bele azért, hogy olyan helyzet teremtsék, ami azután a járőrvezetőnek fegyverhasználatra adhat alkalmat.

Az ilyen parancsok a járőrszolgálat érdekkörén kívül esnek, sőt azzal ellentétesek. ezenkívül törvénybe ütköző cselekmény elkövetésére való felhívást tartalmazván, megtagadandók.

De mitévő legyen a járőrtárs az olyan természetű meghagyásokkal, amelyek nem ilyen feltűnően jogtalanok, de a járőrszolgálatra mégis hátrányosak lehetnek, mert pl. azt eredményezhetik, hogy a járőrtársnak a járőrvezetőtől egy időre külön kell válnia?

Ez a helyzet, az ilyen parancs nem ad az alárendeltnek jogot az egyenes megtagadásra. Ilyen esetekben az a leghelyesebb megoldás a járőrtárs részéről, hogy ha — kellő tisztelettel és fegyvelmezettséggel — jelenti járőrvezetőjének, hogy a meghagyás teljesítéséből — megítélése szerint — miféle szolgálati hátrányok állhatnak elő. Ha a járőrvezető ennek dacára is követeli a parancs teljesítését, a járőrtárs engedelmeskedni tartozik. Ez esetben a járőr szabálytalan eljárásáért a járőrvezető egyedül lesz felelős.

Ez a kérdés összekapcsolódik a Szut. 564. pont 3. bekezdésében előírt azzal a rendelkezéssel is, amely szerint a járőrtárs a járőrszolgálatban a járőrvezetője ré-

széről észlelt szabálytalanságokat bevonulásuk alkalmával az őrsparancsnoknak jelenteni köteles, továbbá a Szut. 564. pont 2. bekezdésének azzal a rendelkezésével, mely előírja, hogy „a szolgálat szabályszerű teljesítéséért a járőrvezető felelős ugyan, ha azonban valamely szabálytalanságban, vagy mulasztásban a járőrtárs is résztvesz, a felelősség őt is terheli”.

Úgy érzem, szolgálati tapasztalataim alapján, hogy ez a rendelkezés sok fejtörést okozhatott már a bajtársaknak, azért talán nem lesz szükségtelen azokat az elvi szempontokat felsorakoztatni, amelyek — nézetem szerint — a járőrtársnak a kezébe adják azt a delejtűt, ami őt ebből a kényes helyzetből kivezetheti.

Két szempontnak kell itt irányadónak lennie. Egyik a bajtársiasság. Ez azt írja elő, hogy a járőrtárs nem tekintheti, nem érezheti magát olyannak, aki járőrvezetője után kémkedni és annak intézkedéseit rosszakaratúlag bírálni jogosult, sőt köteles. A másik szempont a szolgálati érdek. Ennek minden körülmények közt érvényesülnie kell, ami felett a járőrtárs is örködni köteles. Ha már most a járőrtárs a szolgálat teljesítése közben a járőrvezető részéről elrendelt, vagy elkövetett szabálytalanságot megakadályozni nem tudta volna, a szolgálati érdek azt követeli, hogy erről bevonulás után az őrsparancsnoknak jelentést tegyen. Mert a szolgálati érdek az, hogy a járőr kivezényelt előljárónak tudomást kell szereznie a járőrnek olyan mulasztásairól, vagy cselekményeiről, amelyekkel a kítűzött feladat megoldását lehetetlenné tette, vagy veszélyeztette. Ilyenek gyanánt fogom fel, ha pl. a járőrvezető az előírt lest mellőzte, ha a kiírt tereptárgy leportyázását szándékosan nem teljesítette, ha fontos eseményekről jelentést nem tett stb.

A járőrtárs dolga a bevonulással véget ér, míg a járőrvezető köteles részint előszóval jelenteni az őrsparancsnoknak, majd írásban is feldolgozni — feljegyzései alapján — mindazt, amiről az őrs valamely hatóságnak jelentést — vagy feljelentést — tartozik tenni.

Egyetlen szál csendőr.

írta: DR. FÜGLEIN ANTAL országos levéltárnok, volt népfőlkelő százados.

Ha az elmúlt világháború eseményeire visszagondolva, egy-egy kiváló haditettéről, egyéni hősiességről megemlékezünk, nemcsak azért tesszük, hogy annak emlékét felújítsuk és így az elfeledéstől megmentjük, hanem azért is, mert példát akarunk mutatni a mai nemzedéknek. Hadd lássa és ismerje meg, milyen volt a talpig férfi, az egész ember, akinek szíve minden veszedelemben helyén volt, akit nyugalma, higgadsága soha el nem hagyott és aki minden helyzetben tudta: mi a lennivaló.

Hadd emlékezzem meg én is ilyen kiváló, példát mutató eseményről. Nem lesz ugyan benne sem ágyúdörgés, sem géppuska ropogás, sem szuronyroham. De még lövészárok sem. Egyszerű, igen szürke — szürke — szóra igaz — kis történet, amit elmondok, de annál inkább jellemezni fogja az igazi magyar csendőrt.

Galiciában történt, még a háború elején, a szerenéslen végű gódeki ütközet után, amikor hadseregünk a Przemysl körüli utakon visszavonulóban volt a San folyó mögé. Aki átéte e napokat, holtáig emlékezni fog rájuk. Az egy-két héttel előbb még felbokrétazottan, dalolva, győzelembiztos hangulatban hadrakelt ezredek megtizedelve, lehangoztan, holtrafáradtan vonszolták

magukat vissza. Az eső pedig esett, esett szakadatlanul és irgalom nélkül. Aki Galiciában járt, annak nem kell leírnom az átázott galíciai utat, azt a sártengert, azt a marasztaló, ragadós agyaglatyakot, melyen hadseregünknek az akkor heteken át tartó esőzés alatt végig kellett vergődnie. És menetelt, vonult gyalogság, lovaság és rengeteg, végeláthatatlan sorokban a sok járómű: trén, tűzérsg, megint trén; kettős, sőt hármas sorban is. Minekünk, öreg népfőlkelőknek, már nem jutott hely. Bennünket már leszorítottak az útról az agyagos szántóföldre, ahol térdig süppedve, verejtékezve, zihálva erőlködünk, hogy továbbjuthassunk.

És egyszerre megtorpant az egész hömpölygő áradat. Valamelyik kocsi előzni akart, vagy az út sarában megakadt és a mellette és mögötte jövő is beleakadt. Megrekedt a sok járómű, rövidesen valóságos kocsiortolasz emelkedett az úton. Az utóbb érkező járóművek összezsúfolódtak és a torlódás tovább húzódott hátrafelé. Megállott a mérhetetlen sok tréncocsi és megállottak a közbüli menetelő útegek is. Ordítózás, kiabálás, szitkozódás hallatszott. Előkerült valahonnan egy cseh vezérkari százados is. Ez már revolvért húzott elő és azzal hadonászott a megrémült kocsisok orra előtt, dühödtt parancsokat osztogatva. A jámbor istenadták a sok cseh-német kiabálásból egy szót sem értettek. Igyekeztek, akartak, indultak volna, de úgy össze voltak keveredve, hogy képtelenek voltak megmozdulni. Percről-percre nőtt az izgalom, mert mindenki tudta, hogy hátrább híd van és ha a torlódás odáig is eljut, ott katasztrófa, emberek, állatok, járóművek pusztulása lesz.

Ekkor a legnagyobb zűrzavar közepette, a sűrű esőfüggöny mögül egy magányos lovas tűnt elő. — Nini, magyar csendőr, — szoltunk egymáshoz. Igen, az volt, magyar lovascsendőr. Igazi magyar csendőrnester.

Jött és azonnal megértette a helyzetet. Itt azonnal cselekedni kell s máris munkához látott. Nem ordított nem kiabált. Revolvért sem vett a kezébe. Csak egy vékony, hajlékony nádpálcát húzott elő a csizmaszárból és máris eltűnt a kocsiok sűrűjében. Egy-egy teremtetét hallottunk ugyan, igaz, elég cifrát is, de hát ez már inkább a tekintély miatt történt. Néha villant is egyet a fehér pálcá. Piff-paff! Erre bé! — hallatszott ki a zűrzavarból, — erre fordulj! Te meg erre! Most meg te fordulj! Te meg utána!...

Nem telt bele negyedóra és a lengyel kocsisok megtanultak magyarul, értették a szót és le volt gombolyítva a nagy torlasz: megindultak a kocsiok. Tovább mehetett a trén, jöttek a tűzérsg, utánuk megint trén és sor került ránk, öreg csontokra is. Mi is felkapaszkodtunk az országuóra és megindultunk; középen a járóművek, két szélén a gyalogság és utánunk a többi száz meg száz, ezernyi sok járómű.

Addigra azonban már eltűnt ami derék csendőrünk. Ki tudja, hol járt ő már hátrább valahol, ahol újabb torlódást gombolyított le és háritotta el a veszedelmet a visszavonuló sereg feje felől.

Elmenőben, hallottuk, odaszólt egy tűzértörzstiszt a többiekhez: — „Ja, meine Herren, ez magyar csendőr volt!”

Igen, az volt, még pedig a javából. És ha még él — és én hiszem, hogy még él, ilyen emberekre van szükségünk — és valamilyen őrsirodában, most már persze erősen deresedő bajusszal, olvassa ezt a kis megemlékezést, hát innen köszöntöm őt szívből és szeretettel és elárurom neki, hogy akkor, mi öreg honvéd népfőlkelők, igen-igen büszkék voltunk rá.

CSENDŐR LEKSZIKON.

14. kérdés. *Bűncselekményt követ-e el az, aki babonából másnak ételébe undorító dolgot kever s ezt az illető gyanútlanul meg is eszi, anélkül, hogy egészségháborítást szenvedne?*

Válasz. A Btk. 309. §-ába ütköző súlyos testi sértés bűntettét követi el és 5 évig terjedbelő börtönnel büntetendő az, aki azzal a szándékkal, hogy másnak egészségét megrontsa, mérget vagy más ártalmas szert ad be vagy bármely más módon alkalmaz; ha pedig a szer az emberi életre halálos veszedelemmel jár, de ölés szándéka nélkül adták be: a büntetés nem börtön, hanem ugyanakkora tartalmú fegyház, amelynek azonban legkisebb tartama 3 év. Ha az életre veszedelmes szer beadása vagy alkalmazása folytán a sértett testének valamely fontosabb tagját vagy érzékét elvesztette, nyomorékká vált vagy hosszantartó betegségbe esett avagy a terhés nő elvesztette méhmagzatát, avagy a sértett meghalt, a büntetés 10 évtől 15 évig terjedő fegyház. Ha a szert ölés szándékával adták be vagy alkalmazták: a Btk. 278. §-ába ütköző gyilkosság vagy a 279. §-ba ütköző szándékos emberölés bűntette forog fenn, tehát a Btk. 309. §-át nem lehet alkalmazni.

A Btk. 309. §-ának két lényeges tényálladási eleme van: az egészség megrontására irányuló szándék és a mérgező vagy más ártalmas szer beadása, alkalmazása. Aki babonáságból, tehát tudatlanságból és a kellő műveltség és belátás hiánya miatt alkalmaz ily szert, már nem lehet tettese ennek a bűncselekménynek. Nem lehet tettese az sem, aki ugyan undorító, vagy emberi táplálkozásra alkalmatlan szert ad be valakinek, de ez a szer-mérgetnek, vagy ártalmasnak nem minősíthető. A mérgező vagy ártalmas szer fogalma is viszonylagos; a legerősebb mérgező is halálatlan, bizonyos legkisebb mennyiségben alul, ezenkívül a sértett egészségi állapota, illetőleg szervezetének egyéni minősége szintén befolyásolhatja a mérgező vagy ártalmas szer hatását. Tífuszban szenvedő betegnek fekélyes belét a kemény, darabos étel átfurhatja s halált okozhat. Abszolút mérgező, vagy abszolút ártalmas szer tehát nincs.

A bírói gyakorlat szerint tehát *abszolúte (feltétlenül) alkalmatlan* szerrel mérgezést, egészségromlást elkövetni nem lehet. Ellenben *viszonylagosan (relative) alkalmatlan* szerrel is el lehet követni az ember életére ellen irányuló bűncselekményt. Az előbbire példa az az eset, amikor egy cselédleány gazdáját meg akarván mérgezni, 1 liter borban négy gyufafejet feloldott s ezt a bort gazdája asztalára tette, aki egy étkezésnél mindössze csak egy fél decit szokott csak elfogyasztani. Ezt a cselédleányt felmentették az eszköz abszolút alkalmatlansága miatt. A másik esetre példa az a bűncselekmény megállapító ítélet, amely elítélt egy anyát, aki egy 9 hetes csecsemőnek mérgező növény kemény tokú bogycsóját adta be mérgező szándékkal, jóllehet az eredmény elmaradt, mert a bogycsók megemésztetlenül székletét útján eltávolították. Az ítélet megokolása szerint a vádlott szándékolta eredmény akarától független körülmények miatt nem jött létre. Az eredmény előidézésére alkalmas eszköz tehát csak viszonylagosan bizonyult alkalmatlannak.

Azt egyébként, hogy valamely szer mérgező-e és ez emberi életre ártalmas, veszedelmes-e, orvosszakértői vélemény alapján kell a bírónak döntenie. Ez jogi kérdés.

Nem szabad elfelejteni,

hogy a hősök szobra előtti tiszteltetés a nemzet megbecsülésének a jele.

A kérdésben feltett esetben ölö vagy egészségrontó szándékról nem lehet szó; az alkalmazott szer sem tekinthető különösen az eset körülményei szerint ártalmannak vagy egyenesen mérgezőnek. Ha 8 napon túl gyógyuló egészség-háborítás a headást követőleg fellépett volna, legfeljebb gondatlanságból okozott testi sértés miatt lenne a tettes felelőre vonható, ha azonban a tettes — mint a kérdésben foglaltatik — senmiképp egészségháborítást nem szenvedett, a cselekmény nem büntethető.

15. kérdés. *Miben rejlik a sötétség katonai jelentősége?*

Válasz. A sötétség, mely a terepet és a csapatot egyaránt rejti az ellenség légi és földi figyelése elől, számtalan előnnyel kecsegtet, de ugyanakkor fokozott követelményeket támaszt úgy a vezetővel, mint a csapattal szemben. Ezekkel az előnyökkel különösen a gyengébb fél fog sűrűn élni, mert a sötétség megakadályozza, hogy az erősebb ellenség harcgepeinek zölényes tüzhatalását és harcokészjait kihasználhassa. Az éjszaka homálya jelentős erőkülönbségek kiegyenlítésére nyújt lehetőséget s ügyes vezető kezében egy jól kiképzett, fegyelmezett, éjjeli harchoz hozzászoktatott csapat nagy eredmények elérésére képes.

A sötétség, ha nem is teljesen, de nagy részben kikapcsolja az ellenség figyelmét. Az arcvonalak mögött megszűnik a nappali mozdulatlanóság, az utakon, vasútvonalakon megindul a csapatmozgás és az állítás. Működésbe lép az utánszállítás hatalmas gépezete, hogy az egésznapos harcban kimerült csapat élelemhez, loszerhez stb. jusson. Ekkor szállítják hátra a sebesülteket és hajtják végre a felváltásokat. A harcoló csapat, mely a nappali küzdelemben nem tudott tért nyerni, a sötétséget fogja felhasználni a rohanatvonalas elérésére. A sötétség alkalmat nyújt fontos pontok rajtaütészerű elfoglalására, sikeres járőrbarcokra, foglyok ejtésére.

Az ellenség tudatában van annak, hogy az éj leple alatt vele szemben fokozott tevékenység folyik, azért mesterséges világítás útján (fényszóró, világító lövész) kísérli meg a bepillantást az arcvonalba és mögéje.

A már említett előnyök mellett a sötétség kihasználásánál figyelembe kell venni a hátrányokat is. A vezetés rendkívül nehezebb válik. A parancsnokok nem látják egységeiket és a terepet, a jelentőfontók eltévednek, egyes részek nem jutnak rendeltetési helyükre, mindenütt többé-kevésbé tájékozatlanság uralkodik. A szomszédokkal elvész az összeköttetés, amit csak a reggeli azürkülfetben sikerül helyreállítani.

A sötétség mindenkiből a bizonytalanság kényelmetlen érzetét váltja ki, a képzetelt fokozottan dolgozik, s veszeltyt eszt ott, ahol arra nincs ok. Éjjel a csapat erősen hajlamos a pánikra: erre számtalan szomorú példánk van a világ-háborúból, amikor ezrednek, sőt hadosztályok egy lövést követő valkalmára szétazéledtek, vagy saját egységeikkel keveredtek tűzharcba.

A sötétség kihasználása akár menetről, akár harcokészítéséről van szó, mindig előkészítést kíván. Ennek részletezése hosszadalmas lenne, csupán azt jegyezzük meg, hogy az előkészítés tervszerű gondossággal szánol az összes elképzelhető műrlődásokkal és a legaprólékosabb részletességgel intézkedik azok kikapcsolására.

16. kérdés. *A m. kir. honvédegről szóló 1921. XLIX. t.-c. 30 §-a szerint, amelyet az 1922. III. t.-c. módosított, aki fondorlatot használ abból a célból, hogy magát az önként vállalt kötelező katonai szolgálat alól kivonja, vagy ilyen cselekményt más érdekében követ el, vétség miatt három évig terjedhető fegyházzal büntetendő. Ugyanezek a törvény-cikkek kimondják, hogy a büntetés öt évig tartható joghá- ház, ha a cselekmény a katonai szolgálatra önkéntes vállalkozás folytán kötelezett egyén egészségének vagy testi ép- adágának megromlására irányul. E törvényhelyek alapján bűnvádi felelősségre vonható-e az az egyén, aki abból a cél- ból, hogy katonai szolgálatra ne legyen alkalmas, egyik kéz- ujjának levágásával magát megsebesíti.*

Válasz. Az ismertetett törvény-cikkek szerint öncsonkítás miatt csak az büntethető, aki a m. kir. honvédség kötelezésbe be van toborozva, ha nem teljesít tényleges kato- nai szolgálatot. Ellenben olyan egyén, aki a honvédség köte- lékébe nem tartosik, a jelenleg fennálló jogi helyzetbe önc- sonkítás miatt nem büntethető akkor sem, ha a cselek- ményt azért követte el, hogy a katonai szolgálatra alkalmatlanná váljék.

TANULSÁGOS NYOMOZÁSOK.

Írta: FÜLEKI JÓZSEF alhadnagy (Toponár).

I.

Nyomozta: a mernyei őrs legénysége.

A szombathelyi 3. nyomozó alosztályparancsnokság 1933. január 23-án a kerület valamennyi őrs- és külö- nitményparancsnokságát értesítette, hogy a Balaton somogyi és zalai oldalán 1932. december 25-étől 1933. január 15-éig 30 villabetörés történt.

A tettesek a betörés során különböző színű férfi és női öltönyöket, férfi nagykabátokat, férfi és női harisnyákat, csizmákat, törülközőket, zsebkendőket, hajkeféket, fésűket és szappanokat, üvegekben szesz- italokat, 3 darab 6.5 mm-es forgópisztolyt, 1 darab 6 mm-es Flaubert puskát és 1 darab kampós nádbotot loptak el. A villabetörőkről az alosztály az alábbi szem- leyleírást adta ki: 1. 170—175 cm. magas, 30 éves, beesett, sovány, sápadt arcú, kiálló arcsontokkal, oldalt választott barna hajú, nyírott, barna bajuszú. 2. 160—165 cm. magas, 19—20 év közötti, sovány, be- esett, szőke arcú, bozontos, barna hajú, borotvált bajú- szú. Ruházatuk változó.

Legutóbbi ruházatuk: az első: sötétbarna, térdig érő nagykabát, fehér-zöld csíkos pulóver, zöld nyaksál, szürkés pantalló és kabát, barna, kockás sapka és fekete fűzős cipő; a második: szürke ragláncabát, szürke térd- nadrág és kabát, barna vadászcipő és vadászharisnya.

Az 1. alatt tárgyalt személyleírású egyén birtoká- ban állítólag Varga vagy Horváth Ferenc névre szóló munkakönyv van, melynek adatai szerint foglalkozása asztalos, születési helye Kaposvár.

A 2. alatt tárgyalt egyén állítólag zalamegyei szü- letésű. Az előbbinél a balatonberényi villabetörésből származó 1 darab kampós nádbot, az utóbbinál 1 darab barna aktatáska van. Mindkettő a balatonmenti közsé- gekben csavarog. Legutóbb január 13-án este a keszt- helyei találkabelyén tartózkodtak, ahol az egyik pis- toly kínált eladásra.

Az a körülmény, hogy a tettesek az előző villa- betörésekből származó egyes tárgyakat az utóbbi elkö- vetett betörések színhelyén visszahagyták, igazolja, hogy a betöréseket ugyanazok követték el.

Szepezd község villatelepén január hó 14-éről 15-ére menő éjjel és az azelőtti héten Táplánfán elkövetett betörések színhelyén azonosításra alkalmas újjnyomok is maradtak, amelyeket a nyomozó alosztály helyszíne- lője biztosított. Ez volt a nyomozó alosztály parancsá- nak tartalma.

Keszler János tiszthelyettes, mernyei őrsparancs- nok a parancs elolvasása után a legénységnek parancsot adott, hogy a közölt személyleírás alapján a gyanúsítot- tak után a nyomozást minden szolgálatban vezessék be.

Minden gyanús idegent igazoltassanak, de különösen az örskörletben lakó cigányok meglepésére, átkutatására fektessenek fősúlyt, mert a bűnözők sokszor a cigánytelepeken találhatnak menedéket.

A megindult puhatolás nemsokára eredménnyel járt. Az örs bizalmas úton arról értesült, hogy a magyar-egresi zenész-, vályogvető és kosárfonó cigányoknál két idegen egyén fordult meg abból a célból, hogy Biró Gábor* vadházas feleségét, Bogluc Arankát és Biró Gábor mostoha leányát, Kőrmös Mártát feleségül vegye.

Bondor György járőrvezető és Nagy István III. törzsrönmesterekből álló járőr 1933 január 24-én annak megállapítása végett, miféle idegenek jártak a cigánytanyán, Magyaregres községben és a cigánytelepen puhatolni kezdett.

Biró Gábor felesége előadta, hogy Szilveszter napján két idegen férfi volt náluk, a nevüket nem tudja, csupán annyit tud, hogy az egyik asztalos és Kaposváron lakik, a másikat pedig Pistának hívják, zalamegyei, de a községet nem tudja.

Az idegenek azt mondták, hogy munkakeresés végett járnak a vidéken, nagyon fáradva és éjjelre szállást kértek, amit ő adott is nekik.

A fiatalabbik, aki zalamegyeinek mondotta magát, 20—25 év körüli, középtermetű, szőke arcú fiatalember volt, szürke télikabátot, nadrágot és cipőt viselt, az ő nevelt leányát, Kőrmös Mártát kérte feleségül.

Az asztalos 40 év körüli, magas termetű, barna arcú férfi volt, aki fekete, hosszú kabátot, barna pantallót, cipőt és zöld, festékes asztaloskötényt viselt.

Az asztalosnál kézitáska (aktatáska), a másiknál hátizsák volt, de hogy mi volt benne, nem tudja.

Abból, hogy a gyanúsítottak egyike az alosztályparancsban asztalos és kaposvári születésűnek volt jelezve és Biró Gáborné is azt adta elő, hogy a náluk járt idegenek egyike szintén asztalos és kaposvári lakos, mind Keszler tiszthelyettes, mind az örs legénysége arra következtetett, hogy a cigánytanyán megfordult két idegen a balatonmenti villabetörésekkel gyanúsítottakkal azonos. Ezért Keszler tiszthelyettes két járőrt vezényelt ki, hogy a somogyaszalói és a magyar-egresi cigánytelepeket lepjék meg és tartsanak házkutatást. A járőrök a cigányok lakásán megjelentek és házkutatást tartottak, mely alkalommal a balatonzamárdi betörésből származó ruhaneműeket és más tárgyakat találtak a cigányoknál.

A cigányokat a megtalált bűnjelekkel a járőrök kikérdezés és a bűnjelek átadása végett Magyaregres községhezához kísérték. A cigánytelepek közelében egy erdőort hagytak hátra azaz, hogy a telepet figyelje és esetleges idegenek érkezését azonnal jelentse. A gyanúsítottak személyleírását az erdőörrel közölték.

Alig távoztak a járőrök, az erdőör leshelyéről észrevette, hogy a közeli erdőből egy 20 év körüli, nagy csomagot cipelő ismeretlen férfi lép ki és a cigánytelepre megy. Leshelyéből előlérve a gyanús idegent feltartóztatta és Magyaregres községbe kísérve, a járőröknek átadta. A gyanús idegen kinézése teljesen egyezett az egyik villabetörő személyleírásával. Berkes István névre szóló munkakönyvvvel igazolta magát. Csomagjának átvizsgálása alkalmával a fűzfői betörésből származó tárgyak kerültek napfényre.

Kikérdezése alkalmával beismerte, hogy az összes balatonmenti villabetöréseket ő követte el Mester József

kaposvári asztalossal. Beismerte, hogy a bűnjelek egy részét Biró Gábor magyar-egresi lakosnál hagyta, mert annak leányát feleségül akarja venni. A többi bűnjeleket Mágocs községben ismeretlen egyéneknek eladták.

Előadta, hogy társától január 28-án Fűzfőn elvált, aki Székesfehérvár felé vette útját, de két héten belül visszajön Magyaregresre.

Társának Zala megye, Kaposcs községben Orsós Jolán nevű, míg Somogy megye Osztopán nevű községében Kerekes Mária nevű szeretője és Andocs községben Eoros Mária rokona van, így nincs kizárva, hogy ezek valamelyikénél tartózkodik.

Előadta még, hogy társa forgópisztolyt hord magával és kijelentette, hogy elfogni nem engedi magát, hanem az utolsó töltényig lö.

A mernyei őrsparancsnok az andocsi, osztopáni és kapolcsi örsöket Mester elfogása végett — a személyleírást közölve — megkereste, Berkes István elfogásáról s a megtalált bűnjelekről pedig a szombathelyi nyomozó alosztálynak telefonon jelentést tett s a további nyomozás lefolytatása végett egy nyomozó járőr kivezénylését kérte.

A mernyei őrsparancsnok egy járőrt Andocs és Mágocsra is kiküldött, hogy az eladott tárgyak orgazdáit is kézrekerítsék. Ez a járőr is sikeresen oldotta meg feladatát, mert az orgazdákat, 2 mágocsi lakos és Biró Gábor magyar-egresi cigány személyében kiderítette és a bűnjeleket biztosította.

Mester Józsefet 1933 februárjában a Nyomozati Értesítő alapján a balatonfüredi örs elfogta, így sorsát ő sem kerülte el.

*

A leírt nyomozás meglehetősen időszerű. Az elmúlt esztendőben a Dunántúl közbiztonsági viszonyait a cigányok fokozottabb mértékben veszélyeztették. Se szeri, se száma az üzlet-, borház-, pincebetöréseknek, egyéb lopásoknak és csalásoknak, melyek a cigányok számlájára írhatók. Ennél az esetről a cigányok, mint csavargó bűnözők vendéglátói, istápolói és orgazdái szerepeltek. A cigány minden bűnözővel rokonszenvezik, mindig kész arra, hogy a görbe úton járókat rejtegetse, segítse, különösen akkor, ha ezzel valami haszonra tehet szert. Ezt a tulajdonságukat ismerve, a legcélszerűbb védekezés ellenük a megelőző szolgálat legalaposabb és legszigorúbb kezelése. Erre a Szut. módot nyújt. Első helyen áll a cigányok lakótelepének állandó őrzése. Egyik örs létszáma sem elegendő azonban arra, hogy az örskörlet cigánytelepeit a csendőrök állandóan szemlélően tarthassák szemmel. Erre a célra megbízható, helyben lakó egyéneket kell megnyerni, akik a cigánytelepen beálló minden változásról, eseményről haladéktalanul értesítik az örsöt. Ezt az állandó figyelőszolgálatot az örs járőreinek minden egyes szolgálatban foganatosítandó szigorú ellenőrzései és megtartandó lesállításai egészítik ki. Ha az itt vázolt szolgálat jól működik, akkor nem fordulhat elő, hogy a cigányok idegen embe-
reket, cigányokat vagy mást rejtegethessenek maguknál.

KI TUDTA?

A 13 aradi vértanu: Pöltenberg, Török, Kneziš, Lahner, Leiningen, Aulich, Nagy-Sándor József, Damjanich, Vécsey, Schwoeidel, Kiss Ernő, Dessewffy és Lúzá. Az utóbbi négyet főbelölték, a többieket felukasztották.

* A neveket megváltoztattuk. (Bærk.)

II.

Nyomozta: HORVÁTH VINCE törzsőrmester, járőrvezető és SÖLYÖM ADÁM törzsőrmester (Gálosfa).

Fehér József kaposgyarmati lakos 1931 november 30-án a gálosfai őrsön jelentést tett, hogy a szálló-hegyen levő pincéjébe betörtek. A pincében lévő 150 literes hordóból mintegy 100 liter bor, 1 darab borszívó lopó, 1 darab 1 dl-es üvegpohár és 1 darab 8.1 m hosszú kötél hiányzik.

Az ellopott íngóságok, a megrongált ajtó és elfolytatott bor értéke 60 P.

A gálosfai őrs járőre aznap 15 óra 20 perckor a helyszínen megjelent és a következőket állapította meg:

A tettes a pincébe a külső préházajtó és a belső pinceajtó betörése útján jutott. A pincében és környékén a talajt a sértett és hozzátartozói, valamint az oda összecsendült szomszédok facipős lábnyomaikkal összevissza taposták.

A járőr a hivatlan egyéneket eltávolította és azután 2 községi közeg és a sértett jelenlétében hozzáfogott a részletes helyszíni szemléhez.

A helyszíni szemle során a járőr a sok facipős nyom között egy szegestalpú és patkós sarkú lábnyomot fedezett fel, melyből megállapította, hogy az csak a tettestől származhat, mert az ott megjelent sértett és hozzátartozói, valamint a kíváncsi szomszédok mind facipőt viseltek.

A bakancsszeges és patkós lábnyom felvételre nem volt alkalmas, de a járőr lemérte és lerajzolta. A nyom méreteiből megállapítható volt, hogy az egy 174—175 cm. magas férfitől származott.

A további kutatás során a járőr a préházban frissen vágott mogyorófabotot talált. A bot vékonyabbik vége kissé meg volt kopva. A sértett nem tudta, hogy a bot hogy került oda, így azt csakis a tettes hagyhatta a helyszínen. A borpincében a hordók előtt megszenesedett végű, száraz lucfenyőgyökér hevert, melyet a tettesek világitásra használhattak.

Talált a préházban a járőr egy basználaton kívül álló vas kocsitengelyt is, ami el volt görbitve. Sértett előadása szerint a tengely az ő tulajdona, de az nem volt görbe.

A belső pinceajtón talált fészegelési nyomokból a járőr megállapította, hogy a pinceajtót a kocsitengellyel fészegették. A tengely elgörbüléséből arra kellett következtetni, hogy a tettesek többen lehettek, mert egy ember nem tudott volna oly nagy erőt kifejteni, hogy a vastengely elgörbüljön.

A pinceajtó bezárására használt keresztvason, a lakaton, valamint az ajtó deszkáján fejszecsapások nyomai látszóttak, a lakat pedig leütve, a földön feküdt. Nyilvánvaló volt, hogy a tettesek a kocsitengellyel nem boldogulván, a fejszébe nyultak.

A külső préházajtó kettéhasítva, az ajtón és az ajtófélfán karó és ásó fészélesi nyomok voltak láthatók, de a pincében vagy a pince előtt sem karó, sem ásó található nem volt.

A hátrahagyott mogyorófabotból, fenyőgyökérből, a magukkal hozott szerzőmókból együttesen azt következtette a járőr, hogy a tettesek munkásemberek, legnagyobb valószínűség szerint, erdei munkások lehetnek.

A pincében lévő 150 literes hordó előtt nagyobb mennyiségű borelfolyás nyomai voltak láthatók. Egyéb nyomot vagy bűnjelet a pincében nem találtak.

A belső helyszíni szemle után a járőr a pince környékét kezdte átvizsgálni, hogy megállapítsa a tettesek megközelítési és távozási irányát, de a szeges és patkós

lábnyomot sehol sem tudta felfedezni, mert 1931 november 28-án 22 órai kezdettel 2—3 cm. hó esett.

A további kutatás és keresés közben a pince környékén, a hó alatt, talált a járőr egy erős karót, melynek begyes vége a külső ajtó fészélesi nyomába beleillett. Ez a karó sértett előadása szerint egy diófacsemeté mellé volt beverve s a diófa ahhoz volt kötve, hogy a szél el ne hajlítsa vagy ki ne törje.

Mivel a járőr a jövő vagy menő tettesek bakancsszeges és patkós lábnyomát sehol sem találta és a fészélesnél használt karó is be volt havazva, azt állapította meg, hogy a cselekményt 1931 november 28-án este 22 óra, tehát a havazás előtt követték el.

A járőr nemcsak a pince előtt, hanem távolabb is kutatott a nyomok és bűnjelek után, mikoris a pincétől 200 lépés távolságra Kaposgyarmat felé, megtalálta az ellopott borszívó lopót törött állapotban. Ebből megállapította, hogy a tettesek Kaposgyarmat felé menekültek. A helyszínre vezető nyomokat és így azt, hogy a tettesek milyen irányból jöttek, nem sikerült feltalálni.

A járőr a helyszíni szemle során talált összes adatokból a következő összefoglaló következtetéseket vont le: A cselekményt 28-án, szombaton este 22 óra előtt erdei munkából hazatérő famunkások követték el, akik Kaposgyarmat felé távoztak. A munkások olyan erdőben dolgozhatnak, ahol lucfenyő és mogyorófa is van. Ebből a következtetésből kiindulva, most már a járőr azt igyekezett megállapítani, hogy hol végeznek erdőirtást vagy tarvágást. Hosszas pübatolás után megtudta, hogy a szomszédos lakocsi őrs körletében mintegy 2000 famunkás dolgozik erdőirtással; akik Baranya, Zala és Somogy megye különböző községeiből valók.

Az erdőmunkálatok színhelyén megjelenve, a járőr elsősorban azt akarta megállapítani, hogy a somogy megyei munkások között vannak-e Kaposvár környékiek és azok szombat esténként szoktak-e hazajárni.

A járőr a munkavezetők névsorából megállapította, hogy Berecz József, Jefeics János, Hanusek Vendel kaposvári, valamint Vermes Ferenc magyaregresi lakosok együtt, egy csoportban dolgoznak, kik a heti munka végeztével, minden szombaton este haza szoktak menni.

Mivel más Kaposvár környéki munkások ott nem dolgoztak, a járőr a tetteseket ezekben gyanúsította, miért is azok egyenkénti kikérdezéséhez fogott.

Előbb valamennyien tagadták, hogy a pincét ők törték volna fel. Erre a járőr a kunyhójukba talált lucfenyőgyökéret, mit tűzgyújtásra szoktak használni és mogyorófabotot felmutatta, majd összehasonlította a lerajzolt szeges patkósnyomot bakancsaikkal. A nyom Berecz József bakancsával azonosnak látszott. Midőn a járőr házkutatás megtartását is kilátásba helyezte, Berecz József a cselekmény elkövetését beismerte.

Előadta, hogy 1931 november 28-án a fenitrt társaival a szabási erdőből jöttek hazafelé. Utjuk a kaposgyarmati szőlőhegyen vezetett keresztül, hova 17 óra tájban értek. Vermes Ferenc társuk indítványozta, hogy jó volna egy kis bort inni, Erre ő és Hanusek Vendel nála volt ásóval be akarták törni az egyik pince ajtaját, de ez nem sikerült.

Továbbmenve, egy másik pincével próbálkoztak, melynek külső ajtaját egy ott talált karóval és ásóval sikerült befeszíteniük. A belső ajtó befeszítését egy vastengellyel próbálták meg, de ez nem sikerült, mire ő a lakatot fejszével leütötte és így sikerült a pincéhez jutni.

Először ittak, amennyi csak kellett, azután ő magához vett egy darab kötelet és egy poharat és azzal

eltávoztak. Ezen tárgyakat a járőr felszólítására önként elő is adta. Előadta még, hogy Jectifs vitt az útra egy lopó bort, de alig mentek 200 lépésre, már megitták és az üres lopót eldobták. Beismerte azt is, hogy a pincében maradt szeges és patkós nyom tőle származott.

Három társa az esetet hasonlóan adta elő. Beismerték, hogy a betörésben és a borfogyasztásban résztvettek. Valamennyien tagadták azonban, hogy a bort ők folyatták volna ki. Védelmiükre itt az állapotukat hozták fel, mert az erdőből történt elindulásuk előtt, Szágy községben levő munkástanyán boroztak, ami meg is állapított.

*

Ez a nyomozás a helyszíni szemle alapos megtartására, valamint a helyszíni által szolgáltatott adatokból levont helyes következtetésekre igen szép, tanulságos példát szolgáltat. A tettesek számára, foglalkozására és az elkövetés idejére vonatkozó következtetések mintaszerűek voltak. Sok nyomozás azért sikertelen, mert a helyszíni alapos kiaknázása akár felületességből, akár hozzá nem értésből elmarad. Igazság rejlik abban a kriminallisztikai mondásban, hogy a helyszíni tartalmas nyitott könyv, melyben csupán olvasni kell tudni.

Több példányt

küldünk szét a mai számunktól kezdve, mint amennyit eddig küldöttünk. A 9-él nagyobb létszámú örsök 2, a 15 főnél nagyobbak 3, a tanalakulatok pedig 5 példányt kapnak ezentúl. Bajtársaink egyhangúan ajánlották fel, hogy a hozzájárulást felemeljük s ezekből a fillérekből kikerül az az összeg, amely lapunk fennmaradását biztosítja és még a példányszám emelését is lehetővé teszi.

Ezzel elsősorban az áldozatkészséget akarjuk elismerni és méltányolni. Igaz, egyénenként csak fillérekről van szó, de különösen manapság a takarékos, komoly ember szemében a fillérnek is megvan az értéke s így ez az egyhangú mellénkállás ilyen szempontból is megbecsülést érdemel, de még örvedetesebb és értékesebb az ebből kiesendülő jószándék és érdeklődés a lap sorsáért. Legtermészetesebb ellenértéke ennek az, hogy egyetlen csendőr ne legyen, aki nem járhat hozzá a laphoz, ha olvasni akarja.

Azért emeljük most a példányszámot, hogy ehhez a célhoz egy lépéssel megint közelebb jussunk. Az volna természetesen a legjobb, ha minden bajtársunk a nevére kaphatná a maga külön példányát, hogy ott és akkor olvassa, ahol és amikor akarja, ehhez azonban nagyon sok pénzre volna szükség, be kell tehát érniünk amnyi példánnyal, amennyire futja. Jó időbeosztással és kelki bajtársi megértéssel így is hozzájut mindenki a laphoz, ha komolyan keresi erre a módot.

Ebben pedig legelsősorban őrsparancsnok bajtársaink tehetnek nekünk, bajtársainknak és lapunk általános olvasottságát révén a testületnek is hasznos szolgálatot.

Kérjük, ne csak azt nézzék, hogy a lapot be kell majd költetni.

Ne az legyen a fontos, hogy a példányok ne gyürrődjenek össze, hanem az, hogy minden csendőr szabadon hozzájusson és olvassa kedvére.

Forgassák csak a lapokat, hadd gyürrődjenek, olvassák akár rongyosra is, még mindig kisebb baj, mint ha kivásaltan, de olvasatlanul kerülnek a könyvtörőkhöz az évfolyamok.

Vihessék magukkal az otthonukba nős bajtársaink is.

Ne azt nézzük, hogy amikor az új szám megjelenik, az előbbi ott van-e már a helyén.

Járjanak csak a példányok kézről-kézre s amikor majd mindenki elolvasta, akkor — de csakis akkor — be lehet tenni a fiókba.

Mi is szeretjük a rendet, de amint a ruhának nem az a rendeltetése, hogy a szekrényben heverjen, hanem az, hogy viseljük, éppen úgy a betűket sem szabad olvasatlanul bezárni, mert így nem volna célja, hogy leírjuk és szerteküldözgessük őket.

A magyar katona dicsérete egy olasz könyvben. Geraldini Arnaldo volt olasz főhadnagy könyvet írt a világháborúról „Monte Grappa” címmel. Könyvében maradandó emléket állít a magyar honvédek hősiességének, akikkel szemben három éven át harcolt a véres csatatereken. Lelkes hangon ír a magyar honvédecapatok szinte emberfölötti teljesítményeiről, ahogyan a véres galliai harcokban megfizetve is három hosszú esztendőn át ellenálltak az elkecseregetten harcoló olasz csapatoknak. „Meg kell bajtanunk zászlónkat a magyar honvéd hősiessége előtt” — ezzel fejezi be könyvét Geraldini.

Honvédek az inségesekért. A miskolci vegyesdandárparancsnokság alá tartozó alakulatok a téli hónapok folyamán — április 30-ig — összesen 455 inséges embert, illetve családot látnak el mindennapi ebéddel, ami összesen az egész télen át közel száz ezer adag ételnek felel meg.

Dicséretetek. A m. kir. Felügyelőségi Or dicséző okirattal látta el a budapesti I. kerület állományában: Hatházi Dénes tthts-t, mert a Kormányzó Or Ó Főméltósága gödöllői nyaralásai és az udvari vadászatok alkalmával nyolc éven át őrsparancsnoki minőségben hazafias buzgalommal és igen eredményesen látta el szolgálatát; Légyradi Károly törm-t, mert a Kormányzó Or Ó Főméltósága gödöllői nyaralásai és az udvari vadászatok alkalmával hat éven át járőrtársi és járőrvezetői minőségben hazafias buzgalommal és igen eredményesen teljesítette szolgálatát; Szállás Imre törm-t, mert a Kormányzó Or Ó Főméltósága gödöllői nyaralásai és az udvari vadászatok alkalmával hat éven át járőrtársi és járőrvezetői minőségben hazafias buzgalommal és igen eredményesen teljesítette szolgálatát; Kovács Ferenc tthts-t és Berlos Ferenc törm-t két nagy kiterjedésű állami és társadalmi rend elleni szervezkedés felállításában és a bűnfelek biztosításában kifejtett kötelességű és eredményes szolgálatait; Dudás István tthts-t, mert a csillaghegyi örskörletben két éven át nagy vaktörősséggel üzött 41 rendbeli sorozatos betöréses lopás tetteseit és részeseit kiderítette és az igazságszolgáltatás kezére juttatta; a székesfehérvári II. kerület állományában: Lukács János I. tthts-t, hosszú csendőrségi szolgálati ideje alatt mindenkor, különösen őrsparancsnoki minőségben teljesített értékes és hasznos szolgálatait, valamint példás magaviseletéért; a pécsi IV. kerület állományában Hardcsnyi Gyula g. tthts-t, mert hosszú csendőrségi szolgálata alatt a csendőrségi szolgálat minden ágazatában, majd törzsgazdasági hivatali segédmunkási minőségben kiváló pontosságával és igen nagy körültekintéssel teljesítette szolgálatát és példás magaviseletet tanusított. A m. kir. csendőrségi Felügyelője dicséző okirattal látta el a székesfehérvári II. kerület állományában: Borj Gábor tthts-t, mert 21 éven meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt általában, de különösen 12 év óta, mint irodai segédmunkás, kötelemelt ernyedetlen szorgalommal, lelkiismeretes kötelességtudással és igen jó eredménnyel látta el; Bakcsai József g. tthts-t, mert 24 éven meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén általában, különösen pedig 9 év

őta, mint irodai segédmunkás, munkakörét mind kor fáradságot nem ismerő munkával szorgalommal, igen jó eredménnyel látta el; Sipos István tisz-t, mert 21 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén általában, különösen pedig, mint őrsparancsnok, szolgálatai kötelemait igen nagy szorgalommal, kötelességtudással és lelkesedéssel teljesítette, alárendeltjeit példás magatartásával jó irányban nevelte és befolyásolta; Magasi Páter tisz-t, mert 21 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt általában, különösen pedig, mint őrsparancsnok, a közbiztonsági szolgálat terén fáradhatatlan szorgalommal, igen buzgó és eredményes tevékenységet fejtett ki, alárendeltjeit példás magatartásával minden irányban kedvező eredménnyel befolyásolta, oktatta és nevelte; *Utíz: Szabó Imre JI. tisz-t, mert 18 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén általában, főleg azonban, mint őrsparancsnok, kötelemait igen nagy buzgalommal, odaadással és igen eredményesen látta el, példás magatartásával alárendeltjeit az átlagon felül emelkedő eredménnyel befolyásolta, oktatta és nevelte; Tompa Sándor alhadgyót, mert hosszú csendőrségi szolgálati ideje alatt a közbiztonsági szolgálat terén általában, különösen azonban, mint szakasparancsnok, kötelemait szakértelemmel, buzgalommal és teljes odaadással látta el, alárendeltjeit következetes és méltányos szigorral, mindig kedvezően befolyásolta; a miskolci VII. kerület állományában: Ujvári Imre őrm-t, mert különleges és felelősségteljes szolgálatban éveken át nagy kötelességtudással és áharszággal párosult, igen lelkiismeretes és eredményes tevékenységet fejtett ki. A budapesti I. kerület parancsnoka dícséret okirattal látta el: Szatanóti Zoltán és Keményes József tőr-m-t, mert egy lopás tetteseit egy órán belül elfogta, a tolvajszövetkezet tagjait és orgázdáit kinyomozta s az őrskörleten kívül más 10 lopási esetet kiderített; Balogh Sándor I., Orbán Simon, *Utíz: Tajthy Gáspár, Kádár László, Barkoss Miklós tőr-m-eket és Antal Imre őrm-t, mert a Kormányzó Or. Ö Főméltósága Gödöllőn való nyaralása alatt a gödöllői szárnyhoz vezényelve, a Kormányzó Or. Ö Főméltósága személyi biztonsága érdekében a különleges szolgálatot az átlagon felül emelkedő ügybuzgalommal, kötelességtudással több éven át teljesítették, mely idő alatt kiváló magatartást és példaadó buzgalommal fejtettek ki; Nádás János őrm-t, Marton Márton tőr-m-t, Madarász Béla, Bencsei József, Bánóczy János, Bor István őrm-eket, Endrédi János és Bérczes Béla csö-öket, mert a Kormányzó Or. Ö Főméltóságának gödöllői tartózkodása alatt — az örkülönletmnyre beosztva — különleges és fontos eszolgálatokat nagy szorgalommal és fáradságot nem ismerő buzgalommal látták el; Biharszegi Elek, Vida József, Mutyasovszky János, Majoros Imre, Kiss Sándor őrm-eket, Biró János tőr-m-t és Csontos Lajos csö-t, mert a Kormányzó Or. Ö Főméltósága Gödöllőn való tartózkodása alatt — a gödöllői szárnyhoz vezényelve — a Kormányzó Or. Ö Főméltósága személyi biztonsága érdekében a különleges szolgálatot az átlagon felül emelkedő ügybuzgalommal, kötelességtudással teljesítették, mely idő alatt kiváló magatartást és példaadó buzgalommal fejtettek ki; Kovács Gábor tisz-t, mert, mint motortiszt, szaktárkezelő és segédmunkás, szolgálatai évek óta kiváló szorgalommal, rátermettséggel és lelkiismeretes alaposággal teljesítette; Németh István II. tőr-m-t, mert 25 évet meghaladó csendőrségi szolgálati ideje alatt kifogástalan magaviselettel tanúsított és mint járőrvezető, a közbiztonsági szolgálat terén nagy szorgalommal és igen eredményesen tevékenykedett; Németh Antal tisz-t, mert 23 évi csendőrségi szolgálata alatt, különösen az utolsó 7 évben, mint segédoktató, kötelemait onadós szorgalommal látta el s parancsnokként igen jó eredménnyel támogatta. Nyilvánosan megdicsérelte: Csapo Sándor I. őrm-t, mert egy tőzeset alkalmával, mint járőrvezető, öntevékeny, gyors és körültekintő intézkedéseivel a tőzeset elfojtásánál hathatósan közreműködött. A szabályzat szerkezítő és tanulmányi bizottság elnöke nyilvánosan megdicsérelte a budapesti I. osztály állományából tartosan odavezényelt Horváth István IV. őrm-t, mert, mint irodai segédmunkás, tennivalóit mindenkor fáradságot nem ismerő buzgalommal, kiváló szorgalommal, nagy körültekintéssel és lelkiismeretes pontossággal végezte.**

Fegyverbeszámót. Január 19-én fél 21 órakor a pázstól örs állományába tartozó *Bodó Kálmán* őrmester és *László Lajos* csendőrből állott járőr a pázstól közszégházán *Pásztori József* ottani lakos ellen, a támadás megismétlésének megakadályozása végett, szuronyt használt. Pásztori sebesülése 8-10 napon belül gyógyult. A sebesültet a járőr első segély-

ben részesítétt és orvosi ápolásáról gondoskodott. A járőr tagjai nem sérültek meg. Az ügyben kivizsgálás indult.

Riporterbál. A *Budapesti Napilapok Rendőri Rovat-vezetőinek Szindikátusa* január 22-én este 10 órai kezdettel a *New-York* összes helyiségeiben riporterbált rendezett a szindikátus segélyalapja javára. A bál fővédnöki és védnöki tisztségét a belügyminiszter úr Onagyeméltósága mellett a közélet előkelő tényezői viselték. A rendezőség előzékeny meghívásának a Budapestben állomásozó csendőrtisztkar több tagja is eleget tett s a megjelent úrszék fogadásuk, helyfogadásuk és kellemes szórakozásuk körül is a legnagyobb előzékenységgel és megbecsüléssel találkoztak. Hogy a budapesti napilapok működése és teljesítményei irányában is mindinkább megnyilvánul s mind szélesebb körre terjed, idtűnik ez a bál éjszakán megjelent „*Bifés ripori*” című kiadvány egyik cikkéből, amelyeket az alábbiakban közlünk:

„Barátaink a csendőrök.

Rádióadó- és vevőállomások, távirógépek, telefon, repülőgép, csoposta, a modern technika czermi óruongus csodája már régen a magyar sajtó rendelkezésére állott, amikor a hírközvetítések terén a vidéki eseményeket tekintve, hogy ügymondjuk, még mindig belső *Tranon* korszakát éljük. A fővárosi napilapok a lehető legrészletesebb alaposággal foglalkoztak olyan ügyekkel, amelyek jelentőségükben jóval kisebbek voltak, mint azok az események, amelyek a magyar puszták, falvak, tanya és kisebb városok területén zajlottak le. A rendőri riporterek érdeklődési területe jóformán azonos volt Budapest földrajzi határával. És a vidéken rendkívüli arányú, nagyjelentőségű és országos érdeklődésre joggal számítottó pünccselelmények a lapokban, napok múlva, szűkszavú, néhány soros hivatalos jelentésekben kerültek csak közlésre.

A csendőség, amelynek létszáma és működési területe jóval nagyobb, mint a rendőrségé, csaknem hermetikusán elzárt terület volt a számunkra. A mi tájékozatlanságunk áttragadt a közönségre is. A fővárosi ember, ha meglátott a pesti utcákon egy csendőrijárórt, amelynek tagjai katonás testtartással, előíras szerinti címmel, bémészködés nélkül haladnak a céljuk felé, kisszony fogadta őket, akárhánny esetben szokványos cizmuzzal néztek utánuk és meg az is megtörtént, hogy megmosolyogták őket. Ha a lapok nagy-néba hozzábiggyesztették egy vidéki hírhez hogy „a csendőség megindította a nyomozást”, a kávéházi Conrádok közül a legtöbben, akik a pesti rendőség bravurjaival szemben is széptikussak voltak, lemondóan legyintettek.

A csendört tisztelték, sőt inkább rettegették, de alig szerettek és a szakképzettségében sem hitték. A magyar királyi csendőség vezetői végül is belátták, hogy a napi hírszolgálat terén a sajtó felelősségteljes szolgálatot tesz és 1930 március elsején Budapesten csendőrségi hírközpont létesült, amely a csendőség bel- és közbiztonsági szolgálatára vonatkozó hírekkel kezdte ellátni a sajtót és márol holnapra mi, riporterek is megismerkedtünk ennek a testületnek a munkájával és módokban volt meggyőződési és meggyőzetni arról, hogy az eddigi rejtek maradt, létleni képességek és rangrajtve végzett nagyseerő szolgálatok az ország rend-jének föntartása és nyugalmának biztosítása érdekében milyen kiváló közpöben vannak. Betekinthettünk a csendőség laboratóriumába, amelynek gazdagsága valósággal elképeztett bennünket, láttuk a csendőrségi helysz.nelő autót, megismerkedtünk a nyomozó alakulatok munkájával, a polgári ruhás csendőrből felkészültségével, a csendőrszök életével és olvashattuk a „Csendőrségi Lapok”-at, amely a legkiválóbb magyar szaklap. A csendőrségi hírközpont, amelynek vezetőjét néhány hétig a rendőség sajtó-irodában vendégül láthattuk, úvatásának magaslátán áll.

Csendőri riporterek is letünk és őszinte lelkesedéssel rőtük a dícséret sorokat, beleláthattunk abba a bokrörkényos műhelybe, amelyben leleplezük a vidéki büncselekmények elkövetőit és tudósításaink nyomán a közönségben is el kellett, hogy az Európa-hírű magyar csendőrséggel szemben olvadjon minden kétely, hogy helyet adjon a nagyra-becsülékek.

A csendőség segédkezet nyújtott nekünk. Az együtt-működésből ismerettségünk baráti kézzsorításán melegegett, bár a csendőség katonai szervezet, amelynek tagjai, személyi dícséret nem illeti, annak az elvnek alapján hogy „a kötelességteljesítés nem érdem” és talán ezért a kis cikkünkt is megharagvznak, mégis őszinte örömmel mondhatjuk: barátaink a csendőrök!

Nem egyszer írunk már arról, hogy a közbiztonsági

szolgáltatnak is vannak olyan érdekei, amelyek a sajtó közreműködését nem nélkülözhetik, nincs tehát arra szüktség, hogy ezt most akár dióhéjban is megismételjük. Most csak annyit arról, hogy örülünk, ha a budapesti napisajtó s annak révén a főváros millió magyarja is megismer bennünket. Ezt a megismerkedést mi soha sem erőszakoltuk, mert nem az volt a fontos, hogy tudják rólunk: mit hogyan végzünk, hanem egyedül az, hogy hívatásunknak a lehető legjobban tegyünk eleget és ma is ezt valljuk. Ma sem keressük a kiféle való érvényesülést, de ha ez így magától szépen megérik szívesen és örömmel fogadjuk, mert minél közelebből ismer bennünket Budapest népe, annál mélyebb lesz a bizalma irántunk nemcsak a hagyományos csendőrerő, hanem a csendőrtudás tekintetében is. Ez a bizalom pedig éppen a mai felzaklatott korszakban nem utolsó érdeke magának a közbiztonságnak, vagyis a szilárd közéletnek. Ennek jegyében köszönjük az előzőeken és megkecsülő fogadtatást és a fentebbi sorokból kiemendülő ráunkimerést és értékelést, amelyet immár barátaink, a budapesti rendőri rovatvezetők nyújtanak felénk. Soralkban itt-ott megbűnjik még a régebbi téves megítélés egy-egy emléke, de majd ezek is lefaragódnak, hogy azután igazán meghitt barátok legyünk s ennek a barátságának a révén a közbiztonság érdekében megtaláljuk az együttműködés eleven és zavartalan útját.

Csendőrségi Közlöny. 2. szám. Személyes ügyek. Miniszteri rendelet. Tartósan vezényeltetett: *Pallos András* fhdgy., a pécsi IV. kerület kalocsai szárnyának szárnyparancsnokhelyettese hasonló minőségben a szegedi V. kerülethez Orosházára. — Áthelyeztetett: *Szendről Béla* őrgy., a miskolci VII. kerület osztályparancsnoka Miskolcon és *nénes Dezso Sándor II. őrgy.*, a pécsi IV. kerület osztályparancsnoka Pécsen kölcsönösen. — Állandó nyugállományba helyezettek: *Varga Imre* és *Jutasi (Jentetics) István*, miskolci VII. kerületi várakozási illetményekkel szabadságot thts-ek, *Arany Miklós*, szombathelyi III. kerületbeli thts., *Bokor Mózes* debreceni VI. kerületbeli alhdgy. és *Szabó Antal II.*, pécsi IV. kerületbeli thts. — Nemesség elismerése: *Dr. vitéz Gereöffy Géza Ferenc* szds. ősi székely nemességét és a „*Gyergő-Alföldi*” előnév használatához való jogát igazolta. — Névváltoztatások: *Bárdó Miklós* szds. családi nevét „*Dörzsönyi*”-re, *Kalvoda Bernát* prbcső. „*Karcagi*”-ra, *Payer Antal* prbcső. „*Puskás*”-ra, *Rikter Péter* prbcső. „*Réthegyi*”-re, *Babuszky (Babinszki) János* tőrn. „*Békési*”-re, *Csörtán János* prbcső. „*Oselenyi*”-re, *Furman Albert* prbcső. „*Földesi*”-re, *Hajner Richárd Jenő* cső. „*Harcos*”-ra, *Molnár Béla* őrn. „*Bakonyi*”-ra, *Kis János* őrn. „*Kiskárpáti*”-ra, *Vinczicski Albert* tőrn. „*Végvári*”-ra, *Velsenbacher János* prbcső. „*Varjasi*”-ra, *Stempék Ferenc* thts. „*Sárosi*”-ra, *Konrád (Konrad) János* g. thts. „*Komjád*”-ra, *Hozmér István* tőrn. „*Giszlami*”-ra, *Orth Sándor József* prbcső. „*Jécsai*”-ra és *Szukics Kálmán* prbcső. „*Solymos*”-ra változtatta. — Szabályrendeletek: „*Cs-4*” jelzésű utasítás (Nyut) helyesítése. A belügyminisztérium csendőrségi szolgálati osztályának számszerű megjelölése „*VI-b*”-re, a személyi osztályáé „*VI-c*”-re és a közbiztonsági osztályáé „*VII*”-re változott. — A „*Cs-2*” (Csűsz.) jelzésű szolgálati könyv I. füzetének helyesítése. — A „*Cs-1*” (Szut) szolgálati könyv helyesítése. — A csendőrség elhelyezési kimutatásának helyesítése. — *Cunard White Star Limited* liverpooli gőzhajózársaság engedélyezése. — *Hamburg Südamerikanische Dampfschiffahrts-Gesellschaft* hamburgi gőzhajózársaság engedélyezése. — Gyógyszerészti gyakorlat. — Gyógyszerek árszabása. — Gyógyszerészti működés és eljárás szabályozása. — Gyógyszertárak berendezése és felszerelése. — Nyilvános gyógyszerárak árusítási körének szabályozása. — A tanfolyamokba történt vezénylés nem minősíthető a Szolgálati Szabályzat I. Rész 298. pont f. alpontjában említett különleges szolgáltatnak. — 1935. év I. negyedében használandó küzüti adóbélyegek leírása. — A Pest vármegyébe kebelezett Cinkota községhez tartozó Árpád- és Anna-telepek végleges neve „*Árpádföld*”. — A Zala megyébe kebelezett Rendes község végleges neve „*Balatonrendes*”. A Zala megyébe kebelezett Szeped község végleges neve „*Balatonsepezd*”. A Baranya megyébe kebelezett Gyűd község neve „*Máriagyűd*”-re változott. A Vas megyébe kebelezett Irbáksíksalud és Talapatka községek egyesültek; az egyesült község végleges neve „*Máriagyűd*”. A Csongrád megyébe kebelezett Nagymágoca és Derekegyháza községek külterületi részei „*Kiskirályság*” név alatt önálló nagyközséggé alakultak.

Idegen tollal ne ékcskedjünk 1933. december 18-án vitéz Ambró András tiszthelyettes süttői őrsparancsnok „*A karácsonyfa*” címmel verset küldött be hozzánk. Karácsonyi számunk akkorra már be volt tördelve s így a verset nem közölhetjük. Miután azonban a vers jó, sőt kitűnően jó volt, eltettük a következő karácsonyra, de bizonyosság okából az 1934. évi I. számunk 30. oldalán „*A karácsonyfa*” jelige alatt a következő szerkesztői üzenetet küldtük a szerzőnek: „*Bizonyosan Ön írta ezt a verset? Ha igen, elteszük, de írja meg őszintén, mert a helyesírást hibák gyanússá tesszik. Kérem, hogy idegen szerzemény*”.

Erre az üzenetünkre vitéz Ambró András tiszthelyettes 1934. január 16-án kelt szolgálati jegyben a következőket válaszolta: *Ha „A karácsonyfa” cím alatt beküldött versben más hiba, mint az, hogy sajtó szerzeményem-e vagy sem, minosen, úgy kérem a következő karácsonyi alkalmával közölni.*

Természetes, hogy erre a verset az 1934. évi karácsonyi számunkban (a 762. oldalon) közöltük és azért a szerzőnek a szokásos tiszteletdíjat kiutaltuk. A tiszteletdíj visszaérkezett a következő levél kíséretében: „*A Csendőrségi Lapok 24. számában közölt vers tiszteletdíja címen megküldött nyolc pengőt tisztelettel fogadva, visszaküldöm. Kérem azt a szerkesztőség által célszerűnek vélt helyre fordítani. Egyben jelentem, hogy amennyiben bizonytalan voltam annak közlésében, azt a folyó hóban a Vitézek és Gazdák Lapja szerkesztőségének is beküldtem. Vitéz Ambró tiszthelyettes*”. E levél értelmében a nyolc pengőt a belügyminisztérium 64.086. számú csekkszámájára a jugoszláviából küldözött magyarok javára befizettük.

A költemény megjelenése után felhívták a figyeimünket, hogy azt nem vitéz Ambró András tiszthelyettes, hanem Emőd Tamás, az ismertnevi költő írta és a Magyar Lányok 1933. évi karácsonyi mellékletében mint Vincze Zsigmond „*Karácsonyi dalocská*”-jának szövege jelent meg. Megállapítottuk, hogy ez valóban így van: vitéz Ambró tiszthelyettes a verset nem írta, hanem egyszerűen lemásolta és a saját neve alatt beküldötte. Bizonyosságot közöljük a két költeményt, megjegyezvén, hogy a vitéz Ambró tiszthelyettes által beküldött másolat utolsóelőtti versszakát — amit alább kihagyunk. — mi írtuk bele:

EMÖD TAMÁS VERSE: A BEKÜLDÖTT VERS:

Szánd meg Uram Isten
A sírót, a kérőt,
Adj egy karácsonyfát,
Egy egekig érot.

Uram Isten szánd meg
A magyart, a kérőt,
Adj neki egy karácsonyfát
Az egekig érot.

Minden tülevélét
Rakd meg ezer jóval,
Mazsolával, fánkkaival,
Mamával, dióval.

Rakd meg a gallyal
Mindenféle jóval,
Kaldccsal, szőlővel,
Aranyos dióval.

Minden ágabogát
Tetejeseen rakd meg.
A kaldcsot, kolbászt,
Sontkát se tagadd meg.

Minden ágabogát
Tetejével rakd meg,
A kolbászt, a sonkát
S jó bort se tagadd meg.

Aggass pár millió
Öltönykét és rája,
Meg négy sok ezer pár
Kis cipőt alája.

Aggass pár millió
Öltönyt a gallyára,
Nagy-nagy égi raktár
Lábkelet alája.

Aggass rá valamit
Kicsinek és nagyoknak,
Bundát a szegénynek,
Sziwet a gazdagnak.

Aggass rá valamit
Kicsinek és nagyoknak,
Sudát a szegénynek,
Sziwet a gazdagnak.

Gyűjtsd alá a népek
Apráját és nagyját
S azután Uram Isten:
Rakd meg azt a nagy fát!

Gyűjtsd alá a magyar
Kicsinyét és nagyját,
S magyarok Istene:
Rakd meg azt a nagy fát!

Vitéz Ambró András tiszthelyettes eljárásának megbírálsát olvasóinkra bízzuk.

Dr. Dortsók Lajos ny. őrnagy hadbíró, honvédségi védő halála folytán a védelme alatt álló bűntények iratait Dr. Zamaróczi Zsuzsanna ügyvéd, honvédségi védő vette át (Budapest, XI., Horthy Miklós-út 30. Telefon: 69-4-69.).

Kézdivásárhelyi Benkő Pál gazdasági főtanácsos vadászati szakkönyvet írt. A könyv részletesen tárgyalja a Magyarországán előforduló vadfajokat. A vadászati fegyvertan, lövészetek, a fegyverrel való lövés elmélete, lövedékhatás, vadkarak, orvvadászok, vadőrök és vadászörvény című fejezetei igen sok olyan dolgot tartalmaznak, melyek a csendőrségi szolgálatot teljesítők számára eddig csak nehezen hozzáférhető könyvekben voltak meg. Gyakoriak az őreik nyomozásaiban az olyan esetek, amelyek ezekkel az orvosi összefüggésben vannak. A könyvek tehát nemcsak a vadászok, hanem a csendőrök is hasznát veszik. A könyv 450 oldalon, díszes vázonkötésben fog megjelenni. Ara az előzetes megrendelőknek 8 P, a bolti ár 30 százalékkal magasabb lesz. Megrendeléseket az *Egyetemi Könyvnyomdános, Budapest, VIII., Múzeum-körút,* levelezőlapon is be lehet küldeni.

A mai svámuunk vezető oldala balhasájában között kép Halmi Béla udvari fényképész (Budapest, IV., Kecskeméti-utca 19.), a jobbhasájában között kép pedig Brunhuber Béla udvari és kamarai fényképész (VIII., Baross-utca 61.) műtermében készült.

Csendőrségi tollforgót árusít köt. javít *Vársai (Vlahina) Mihály* polgári altiszt, Budapest, I., Bészörményi-út 21. szám (Csendőriaktanya), vagy *Fekete Imre* nyug. törzserőmester, Új-Hatvan, Toldi-u. 2. Árak és munkadíjak: szép, új dísztoll, válogatott tollból 10 P, szolgálati tollforgó nagyság szerint 5-6 P, régi toll átkötése 1 P, pótlással 2 P, beküldött új toll vágása és megkötése pótlás nélkül 3 P, pótlással 3 P 50 fillér. A postaköltséget a megrendelő viseli.

Buvár: egy új folyóirat címe. Egészen új folyóirat-típus, az első nagy tudományos közönséglap a magyar sajtó történetében. Tudósok írják és a tudományok időszerű kérdéseivel foglalkozik, de mindemellett a nagyközönség részére készül, mert igen érdekes, nagyon változatos és művészi az érdekes minden száma. *Lambrecht Kálmán* szerkesztő és a Franklin-társulat adja ki. A kiadóhivatal (Budapest, IV., Egyetem-u. 4) szívesen küld mutatványszámot.

SZEMÉLYI HIREK.

Órparancsnokká kineveztetett: a székesfehérvári II. kerület állományban *Ecsi Imre* thts és a debreceni VI. kerület állományában *vidék Bugi Lajos* thts.

Házasságot kötöttek a budapesti I. kerület állományában: *Király István* törm. Antal *Máriával* Zsákán, *Plutár Ferenc* törm. *Jerbecs Matild-Annával* Budapestben, *Zsombok János* törm. *Bálint Etelkával* Miskolcon; a székesfehérvári II. kerület állományában: *Puha Ferenc* thts. *Pástor Erzsébet* Erőssben, *Kovács M. József* thts. *Gerasd Teréz* Szombathelyen, *Varga József* törm. *Béni Máriával* Ács községben, *Magyar József* thts. *Ikervári Esterrel* Nagyalásony községben; a szombathelyi III. kerület állományában: *Orbán József* I. törm. *Szalai Borbálával* Szombathelyen, *Kiss Imre* I. törm. *Aranvos Annával* Szepetk községben, *Vitéz Váci János* thts. *Kotra Erzsébet* Debrecenben; a pécsi IV. kerület állományában: *Molnár József* II. törm. *Kásádi Margittal* Sámodon, *Pápai Imre* thts. *Ling Annával* Tamásiban; a szegedi V. kerület állományában: *Pataki Dénes* alhgy. *Beperei Marit-Annával* Makón, *Hernádfalvi János* törm. *Szabó Margit*-*Illdával* Szegeden, *Mucsi István* törm. *Harangozó Annával* Újkirgyóson; a debreceni VI. kerület állományában: *Oláh István* törm. *Csonka Klárával* Haldudásonban, *Véghvári (Wagner) Mihály* thts. *Lóki Rózsával* Hajdúszabószirményben; a miskolci VII. kerület állományában: *Vitéz Józsa József* I. alhgy. *Kovács Margittal* Kisújszálláson.

Családi hírek. Született: dr. *Liszkay-Nagy Miklós* székesfehérvári II. kerületbeli szds. hb-nak *Mária-Luca-Katalin* nevű leánya, *Papp József* II. I. kerületbeli törm-nak *Albin-József* nevű fia, *Mihályz András* I. kerületbeli törm-nak

Róza nevű leánya. Szülés *Imre* I. kerületbeli törm-nak *Imre-Sándor* nevű fia, *Farkas Mihály* II. kerületbeli thts-nak *Ilona-Margit* nevű leánya, *Novák-Kovács Imre* II. kerületbeli thts-nak *Imre* nevű fia, *Szalai Lajos* II. kerületbeli v. törm-nak *Mária* és *Ilona* nevű ikerleánya, *Nagy János* II. kerületbeli törm-nak *Tibor-Tamás* nevű fia, *Szász Pál* II. kerületbeli thts-nak *Gabriella-Mária* nevű leánya, *Lévai Károly* II. kerületbeli II. oszt. altisztnak *Eva* nevű leánya, *László Gábor* II. kerületbeli törm-nak *Tibor-Miklós* nevű fia, *Kovács József* VIII. III. kerületbeli törm-nak *Emilia-Eva* nevű leánya, *Horváth István* III. III. kerületbeli thts-nak *Anna-Mária* nevű leánya, *Tóth Imre* II. III. kerületbeli thts-nak *Ilona-Mária* nevű leánya, *Tóth István* III. IV. kerületbeli thts-nak *István* nevű fia, *Jenei József* VI. kerületbeli törm-nak *Károly* nevű fia, *Nemes Jenő* VI. kerületbeli törm-nak *Mária* nevű leánya, *Szabó András* III. VI. kerületbeli thts-nak *András* nevű fia, *Becsei Jenő* VI. kerületbeli törm-nak *Márta* nevű leánya, *Végső Mihály* VII. kerületbeli thts-nak *Zoltán-Miklós* nevű fia, *Mátyus Antal* VII. kerületbeli törm-nak *György* nevű fia és *Tóth Sándor* VII. kerületbeli törm-nak *Erzsébet-Ilona* nevű leánya. — Meghalt: *Lenti József* IV. kerületbeli thts. *Lajos* nevű fia, *Ungl Mária* V. kerületbeli törm. *Katalin* nevű leánya és *Ferenczi József* I. VI. kerületbeli törm. *József* nevű fia.

Olvassa el, mielőtt ír nekünk!

Közleményt nemcsak a csendőrség tagjaitól, hanem bárkitől elfogadunk, de tisztelettel kérem, hogy a kézírásos hasábnál hosszabbat csak előzetes megegyezés után. A közlemények fogalmazási átészolásának és ha szükséges, tartalmi módosításának, valamint a törlés és kiegészítés jogát fenntartjuk magunknak. Aki azt akarja, hogy közleményét változtatás nélkül közöljük, írja rá a kézirat első oldalára piros íróval: „Szószertint közlését kérem!” A kéziratot kérjük a papírnak csak egyik oldalára, felhasábosan, írógéppel keltes sortávolságra, kézírással pedig jól olvashatóan és nem túlsűrű sorokban írni. Olvashatatlan kéziratot nem foglalkozunk. A kéziratot csak akkor küldünk vissza, ha a szerző megemelt és válasz-bélyeggel ellátott borítékot mellékel. Kéziratok sorsáról szerkesztői üzenetben adunk választ. Fényképfelvételek beküldése alkalmával csatolni kell a felvétel készítőjének írásbeli nyilatkozatát, hogy a felvételnek a szokásos tiszteletdíj ellenében való közléséhez hozzájárul. A megjelent közleményeket tiszteletdíjban részessítjük, de tulajdonjogunkat fenntartjuk, azokat tehát bélyeggyezésünk nélkül nem szabad másutt közölni, sem pedig utánnomolni. A nyomdai korrektúrát mi végesszük, korrektúralevonatot csak kivételes esetben adunk. Szerzőink különnyomataikat közvetlenül a Stádium-nyomda igazgató-ságától (Budapest, VI., Rózsa-utca 111.) szíveskedjenek megrendelni, amely azt velünk kötött szerződésének árszabása szerint köteles elkészíteni. Minden hozzáért intézett levélre válaszolunk, de csak szerkesztői üzenetben; magánlevelet akkor sem írunk, ha a beküldő válaszbellyegyet mellékel. Minden levelet teljes névvel és renafokozattal alá kell írni és az állomáshelyet is fel kell tüntetni. Névtelen levélre nem válaszolunk.

Fratelli Deisinger

kávé és tea behozatal
Budapest, IV. ker., Ferenciek-tere 1. szám.

- ◆ Kávé és tea külön'egességek.
- ◆ A m. kir. csendőrségnek cukor, rizs és termékényárak kivételével 5% engedmény.
- ◆ Kérjen árjegyzéket!

lunk. Hozzánk intézett levelet szolgálati útra nem terelünk, azok tartalma vagy beküldöik küléte felől senkinek sem adunk felvilágosítást. Jelligél legegyszerűbb kisebb helység nevét vagy útjegyű számot válasszani. Annak, aki jeljét nem jelöl meg, nevének kezdőbetűi és állomáshelye alatt válaszolunk. Közérdekű kérdésekre nem szerkesztői üzenetben, hanem a „Csendőrlekszikon”-rovatban válaszolunk. Előfizetést csak a csendőrség, honvédség és az állami rendőrség, továbbá a bíróságok, igazságügyi és közigazgatási hatóságok tényleges és nyugállományú tagjaitól fogadunk el, másról nem. A csendőrség tényleges és nyugállományú legénységi egyénei az előfizetési díj feletl fizetik. Előfizetni csak legalább félre lehet. Az előfizetéseket kérjük pontosan megújítani, mert felozólítást nem küldünk. A nekünk szánt pénzküldeményeket kérjük a Csendőrségi Lapok 25.342 számú postatakarékpenztári csekk-számlájára befizetni. Szerkesztéségi órák naponta 8—14 óráig. Címünk: „A Csendőrségi Lapok szerkesztőségének, Budapest, I., Bőszörményi-út 21. szám.”

Százados, Veszprém. Platthy Pál vkszt. alezredes címe Budapest, IV., Veres Pálné-u. Lóbkovitz-laktanya, Márkus Mózes alezredes címe: Budapest, I. Bécsikapu-tér 4.

3333. A gazdasági hivatal csak a belügyminisztérium ban végzett felülvizsgálás során tett észrevételek alapján vonhatja le valamely gyógyszer árát, mert azt, hogy az orvos által rendelt gyógyszer a katonai gyógyszerárak-szabásban szerepel-e s ezen az alapon felszámítása a kincstár terhére jogos-e, a belügyminisztériumban bírálják el. mégpedig erre hivatott szakértők (1925. évi szeptember 5-én kelt 166.566/VI. b. 025. sz. B. M. rendelet szabályozza a kérdést.) Ha tehát a gazdasági hivatal a gyógyszert nem számolta el, szolgálati úton tehet jelentést az osztályparancsnoksághoz.

22.222. Zsivkovics Sándor (nem József) tábornok címe Budapest, II. Eszter-utca 9/b. Vitéz Oszlányi József őrnagy címe: Budapest, I. Királyi palota.

Bórczes János őrm. Előfizetését folyó évi január 30-ig rendezte. Rendfokozatát megfelelően helyesbítettük.

Turul. 1. Fogolyörzés a községházán közblztonsági szolgálat. A Szut. 253. pontja szerint a helyi megelőző szolgálat kivételével minden közblztonsági szolgálatra egyen ruhában kivézénvelt járort szolgálati lappal kell ellátni viszont a Szut. 252. pontja 2. bekezdése szerint a szolgálati kivézénylést a szolgálati havi fizetésben tárgyalni kell. Csak a gödöllői órs kivétel, ahol a helyi szolgálatot a 214.541/VI. c. 1928. sz. B. M. rendelet alapján vezénylő lajstromban kell vezényelni. A fogolyörzés rövidített jelzése a Csúsz. szerint Fő. E rövidítés használata a Csúsz. 59. oldalán írt rendelkezés szerint a szolgálati havi fizetésben és a szolgálati lapon kötelező, E szolgálat előírása tehát a következő: 15. R. szükségig, Fő. a községházán. 2. A fogolyörzés egész tartalma szolgálati órák számát (Szut. 284/a. pontja). 3. Lekszikonválaszt fog kapni.

Lelkiismeret. Közgazdálkodásuk alaptökéje — mint írja — 210 pengő. Az új tag hat hónap alatt 120 pengőt törlesztett, tehát hátralékban van még 90 pengővel, amikor a becslési történi s ekkor megállapították a vagyon szaporodását, azt nevezetesen, hogy 90 pengővel 200 pengőn felül az osztalék. E 90 pengőnek a kifizetését a tagok kívánják

s az osztályparancsnokság így hagyja jóvá a becslési jegyzőkönyvet. Azt kérdezi: megilletie a 90 pengő az új tagot is, aki még nem is fizette be a teljes alaptökét? A Cs. 20. Utasítás III. fejezete szerint: igen. Önök ezt nem tartják helyesnek, mert így az új tag a vagyonból kapott 90 pengővel kifizeti a hátralévő tartozását, ez így is van. De mit tennének akkor, ha az elmúlt 6 hónap alatt olyan veszteség érte volna a gazdálkodásukat, hogy a fejenkénti osztalék leessék a becslésnél 120 pengőre? Azt mondanák-e az új tagnak: ne fizesse meg a hátralévő tartozását? Aligha. Sőt, inkább még sürgetnék is, hogy ne törlesztve fizessen, hanem egyszerre, akár a takarékkönyve rovására is és ebben igazuk volna. Hibás felfogás ugyanis, hogy az új tagnak csak 8—20 pengőt kell fizetnie, annyit, amennyit a Cs. 20. utasítás előír. Ez a rendelkezés csak olyan esetre irányadó, amikor nincs pénze az új tagnak az alaptökét, illetve a fejenkénti osztalékot egyszerre befizesse, ez pedig legfeljebb próbacsendőrökkel történhetik meg. Más, az őrsre helyezett csendőr magával hozza régi őrséről a vagyonrészét (postán küldik) s ezzel vagy teljese egészében befizetheti a vagyonrészét, vagy csak kis különbözettel marad adós. De rendszerető csendőr ezt nem teszi, mert van takarékkönyvétje, a különbséget ebből egyenlíti ki. Ez bajtársi köteleesség is. Ha pedig van még csendőr, akinek takarékkönyvétje nem volna, azt zooldfizetésekor kell rászorítani, hogy a bajtársaival szemben fennálló köteleességnek tegyen eleget. És még valamit: miért nem gondoltak a becslési jegyzőkönyv felterjesztésekor arra, hogy a 200 pengőn felüli összeg elosztásánál az új tagot is számításba kell venni? Ha erre gondoltak volna, most nem volna vita, amiben az utasítás alapján is az új tagnak van igaza. Kerülni kell az ilyen nézeteltéréseknek még a lehetőségét is, mert ha a bajtársi együttérzést komolyan talán nem is borítják fel, de valami feszültség rendszerint marad utánuk s hozzá még az szokott nehezíteni, akinek — nincs igaza.

Rakamaz. Elegetd-e az ara 1000 pengő készpénze és a 800 pengő értékű szőle, a kivizsgálás, illetve az arra hivatott előjáró fogja eldönteni. Egymagában különben sem ez dönt el a nősülési kérvény sorzát. A csendőr összértéke, az ara erkölcsi és vagyoni viszonyai és családi körülményei mind mérlegelés tárgyát képezik. Hiába a vagyon, ha a kérelmező kielégítően vagy gyengén minősített vagy az ara személye nem felel meg a követelményeknek és hiába van meg egyéb feltétel, ha nem látszik biztosítottnak az anyagi helyzet. Nem az a célja ezeknek a feltételeknek, hogy a nősülést megnehezítsék, hanem az, hogy a csendőr altiszti kar erkölcsi és anyagi tekintetben azon a színvonalon maradjon, melyet az államban és a társadalomban elfoglalt helyzete megkövetel. A postatakaréknyvet nem kell a kérvényhez csatolni. Közjegyzőileg vagy postahivatal útján sem kell igazolni, elég, ha a kivizsgálásnál felmutatja. 2. Erre a kérdésére feleletet talál a folyó évi csendőrségi zsebkönyv 278. oldalán, a 7. §-ban. 3. Az osztrák háborús emlékérmek kiadása folyamatban van.

Szebb jövőt. A Háborús Emlékérem alapszabályai az 1929. évi 26. Cs. K. 173. és következő oldalain találhatóak, olvassa el. Egyébként nem írta meg, hogy 1918. év „végén”, melyik hónapot érti? Részletesebb személyi- és időadatokat kérünk, akkor mi is részletesen válaszolunk, mert bajtársainkat a háborús teljesítmények igazolására irányuló törekvésükben a legmesszebbmenőleg támogatjuk.

**A csendőr
vásároljon**

MÁRTER

egyenruházati intézetében,
Budapest, VIII., Baross-tér 9. T.: 321-78

45 év óta fennálló, szakképzett egyenruhászabóság és sapkaműhely.

Mindennemű egyenruházati és felszerelési cikkek legolcsóbb beszerzési forrása.

Mecsekalja. Az, hogy az édesanyját a háború alatt támogatva, nem ad jogot arra, hogy az idézett 5. pont alapján az osztrák háborús emlékérmét igényelje. Ez mindenkinek kötelessége. Csak akkor kérhe né az emlékérmét, ha idegeneket is támogatott volna, ez már olyan áldozatkészség, amely legalábbis emlékéremre erkölcsi jogalapot adhat. Írja meg nekünk, hogy atyja bevonulásától a háború befejezéséig hol volt és amíg atyja a harc téren szolgált, ott hon milyen családi körülmények (anyagi is) között élték itthon hozzátartozói, hátha a 3. vagy 4. pont feltételeinek meg tud felelni. Helyes és szép írásából és levele tartalmából rendez, derek bajtársat ismertünk meg.

Járásőr-mester. A felajánlott régi iratokat, zsebkönyveket és a szépen bekötött Csendőrségi Lapokat a múzeum nevében köszönettel vesszük. Mindent, ami a testületünk mutjára vonatkozik, vagy azzal összefüggésben van, fel tudunk használni.

Úr. Olvassa el lapunk 1931. évi 11. számában Orbán örnagy úr ciklét, ott mindent megtalál az igényjogosultsági igazolványokról.

Deák András lb. Nem közölte velünk a címváltozást, a lap a régi címére ment. A január 1-i számból már nincs tartalékpéldányunk.

72.911. A leveleiben leírt eset büntetése tíz évig terjedhető fegyház. Ez nem azt jelenti, hogy feltétlenül ki kell szabni a tíz évet, kiszabható a fegyházbüntetés a legalacsonyabb mértékben is. A jegyzékkönyvecskében és a Csüszben azok a bűncselekmények vannak felsorolva, amelyek 5-10 évig terjedhető szabadságvesztés büntetéssel büntetendők. Ezeknél nincs helye a szabadságvesztés büntetés 5 éven aluli kiszabásának. Ezért nincs a Btk. 232. §-ában tárgyalat bűncselekmény az előbb említett helyeken feltüntetve. 2. A leírt esetben nincs külön személyes szabadság megsértésének büntetése is, mert az erőszak szerves tartozéka ennek a bűncselekménynek.

Hullám. 1. Hazamehet étkezni, de csak az őrsparancsnok engedélyével. 2. Szerencse, hogy nem nyílt lapon tette fel a kérdést. Már az elnevezése is elárulja, hogy erről itt nem íratunk. Kérdezze meg az őrsparancsnokát, meg fogja magyarázni. 3. Ha mosdójuk van ugyan, de azt feladni nem lehet, a konyhában is mosakodhatnak. De jobb lenne, ha a mosdó fűtése mégis megoldaná valahogyan. Ideje, hogy minden őrs megtalálja végre a módját nemcsak a rendes, kiadós mosakodásnak, hanem a mind gyakoribb fürdésnek is. Fürdőkádak beszerzéséről a kincstár még a mai nehéz

viszonyok közt is fokozatosan gondoskodik, de akkor használják is azokat. És nem szabad mindent az előjáróktól, meg a kincstártól várni, amikor egyéni tisztaságról, egészségéről és egy kicsit kényelemről is van szó, hanem ki-ki maga keresse az adott viszonyok között elérhető legjobb megoldást. Egy kis ügyességgel, találékonysággal sok mindent meg lehet oldani, legelőszörban pedig a tisztaság kérdését. A konyha a szakácsné birodalma, hagyjuk meg ezt neki.

Vladuclt. I. Ön is bizonyára jól tudja, hogy a nőstülési engedély kiadásának feltételei vannak, sőt ezt tudta már akkor, amikor a kérvényét beadta. Ezért ettől kezdve már nemcsak maga miatt tartozott volna a minősültség előírt fokát elérni és megtartani, sőt fokozni is, hanem a leánya való tekintettel is, akit eljegyzett. Sorsuk már összefüggött az eljegyzéstől annyira, hogy a hátrány, mely Önt éri vagy érte, őt is érinti vagy érintette. Teljesen megértjük nehéz helyzetét, viszont Önnek is meg kell értenie, hogy annyi fenyegetés mellett mégis csak igazságtalanság volna a többi, fenyegetetlen, jól minősített és az engedélyre váró bajtársakkal szemben, ha eredeti sorozatát visszakapná vagy ha megadták volna az engedélyt. Más megoldás nincs, mint minősítésében elérni azt a fokot, ami a feltételekben van megszabva és a kérelmet újból előterjeszteni. 2. Az őrsirota kulcsát takarodótól ébresztőig ott kell tartani, ahol az őrsparancsnoka elrendeli.

Sajó. Nem kaptuk meg a levelét, írja meg újból.

M. P., Holtóháza. A Károlyi csapatkeresetre az igényjogosultsága megvan. Odáteléséről, a kérelmezéséről lapunk 1926. évi 5. számában „Ö. J. csendőr, Kondoros” jelige alatt talál útmutatást. Bizony, ezzel már régen mozognia kellett volna, de még mindig jobb így, mintha végleg közömbösen nézné, mint tünik bele a semmibe harctéri teljesítményének a látható elismerése.

Mecseki mészkövek. 1. Írását egyszerűsítse, a jeligéje is inkább mecseki „nászkövek”. Kár cikornyázni, mert az alapvető szavak, csak tegye olvashatóbbá. Kérdéseire: 1. A múltévi 23. számot pótoltuk. 2. A beküldött 6 P-t 1934. XI/1. — 1935. X/31-ig előfizetésként előjegyeztük. 3. Az 1925-1933. évfolyamokat nem kaphatja meg. Sokan fordulnak hozzánk ily kérelemmel, sajnos, nem adhatunk, mert nincsen. Bizony igaz: ahogyan gyarapodik valaki a közbiztonsági gyakorlati ismeretekben, úgy jön rá lassan, hogy sok kérdésre biztos útmutatást talál lapunk hasábjain. 4. Balogh István őrmester részére a lap január 1-től nem küldhető, mert nincs tartalékpéldányunk. Idejében megírtuk, hogy január 1-i előfizetést csak december 15-ig történt bejelentés alapján fogadhatunk el.

T. F. I. Sajnos, az igazolványosok is rendkívül nehezen tudnak — ritkán — elhelyezkedni. Csak a kitartás segít. Ha nem sikerült nyolcszor, sikerül kilencedszer, ha akkor sem, egyszer csak igen. Nagyon sokan még odáig sem jutottak el, hogy orvosai vizsgára kerülhettek volna. Figyelje a pályázati hirdetéseket a pályázzon. A leveleiben tárgyalat általános jellegű kérvénytől gyakorlati eredményt nem várhat, mert

A vidéki csendőrség előnyösen ismert szállítója

SÁNDOR REZSŐ

ÓRÁSMESTER, ÉKSZERÉSZ
NYIREGYHÁZA :: TELEFON: 229

Elsőrendű márkás órák
5 évi jótállással, szebbnél-
szebb ékszerek, ébresztő-
és fali órák, a csendőrség
részére részletre is.
Választékot portómentesen
küldök. Javítások szak-
szerűen végeztenek. Ké-
pes árjegyzék ingyen és
bérmentve.

BÜTOR
Tartós, modern kivitelben, kényelmes részletek
fizetésre kapható:
KISIPARI TERMÉKEK BÜTORCSARNOKA RT
Budapest, VII., Dohány-utca 66. sz.
Főközpont: VII., Péterffy Sándor-u. 40. Hirdetés a. par. 0.

Pollák Rezső „ALBA” cipőáruház
Székesfehérvár
Hőr- és lakk-sima zugszipők,
csizmák, női és gyermekcipők
legjobb beszerzési forrás.
Kedvező fizetési feltételek. — Kérjen képes árjegyzéket!

KAUFMANN A. ÉS TÁRSAI Budapest, II, Margit-krt. 52
Telefon: 52-5-36.

Csendőrségi nyomtatványok és felszerelési cikkek nagy
raktára. Árjegyzék-t ingyen és bérmentve küldünk. Pontos és
lelkismeretes kiszolgálásról cégünk régi jó hírneve kezkeszkedik.

ha igen, akkor sokezen tennék ugyanezt. Nem a levelében emlegetett alakításokon múlik az, hanem egyszerűen azon, hogy nincs hely. Ezen a legszebb írás és viszont fellőről a legjobb segítőszándék sem tud változtatni. 2. A legtöbb kérvényen ez áll: „Kérése nem teljesíthető”. Ez nem azt jelenti, hogy a kérvény volt rossz, hanem azt, hogy aki az állást megkapta, jobban megfelelt a feltételeknek. Az Ön írása nagyon szép és tisztelettudó, ebben nem lehetett hiba. 3. A nyilvántartás szerint Ön 1933-ban került nyugállományba, tehát az 1912: LXV. tc. hatálya alá tartozik s így engedély nélkül nősi lehet, kivizsgálás az ügyében nem lesz, viszont özvegyi nyugdíjra sincs igény. Csak a házassága megkötését kell bejelentenie, mikor a családi pótlékot kéri, az osztálygazdasági hivatal útján.

Mutkó. Olvassa el lapunk 1933. évi 19. számában „Közgazdálkodás” jellegre adott üzenetünket.

Lajtai Antal örm., Méntőcsanak előfizetését 1935 július 1-ig rendezte, mert 1934 július 13-án 3 P-t küldött az előzőleg küldött 6 P-n felül.

Zenélő. Figyelemmel kell lennie a bajtársakra is. Mindig talál helyet és időt, ahol és amikor szokot nem zavarja a hegedűvel, de ha van tehetsége és szorgalma, elérheti, hogy szívesen hallgatják, sőt kérik fogják, hogy játsszék. Mindenestre szebb, tisztább és komolyabb szórakozás ez, mint szabadidejében csatangolni vagy borban keresni a szórakozást. Türelem, minden kezdet nehéz.

Tudakozódó. Kérdésére tájékoztatást talál lapunk 1934. évi 21. számában, a „77.777.” jellegre adott válaszukban. Hogy milyen okmányokat kell majd csatolnia, azt a pályázati hirdetésben közlik.

Duna. Hasonló nehézséggel sok örs küzd, de csodálkozunk, hogy az önkörsén is előfordulhat, mert az örskörlethez tizenegy község tartozik, valószínűleg lehetne tehát megoldást találni az örfjártat megváltoztatásával, úgy, hogy ezt az örfjártat 2—3 távolsági kimutatás szerinti szolgálattal porcjázzák. A pihenőhelyek országos rendezése a nál nehéz költségvetési helyzetben nem időszerű. Másik kérdésére a lexikon rovatban kap választ.

Sz. J., Szekszárd. Gazdászati tiszthelyettesi tanfolyam egyelőre nem lesz.

Tolna. Gazdászati tiszti tanfolyam a honvédségnél belátható időn belül nem lesz. Fia adja be kérvényét szolgálati úton a honvédelmi minisztérium gazdaságközigazgatási csoportjához, ott előjegyzik és talán már most kaphat olyan beosztást, ahol a szükséges előgyakorlatot megszerzi. Ez a kétsébb elbírálásnál előnyére lesz.

Útmester. Még évekig nem lesz útmesteri tanfolyam.

Havasi István törm. Szombathely. Január 15-től új elmére küldjük a lapot. Azt nem vállalhatjuk, hogy júliusi új címváltozását is előjegyezzük. annak idején közölje ismét, de idejében.

Pocsal tthts., Kiskőrös. Az 1928. évi 11., 12., 14. és 18. számokat elküldtük, a 36. számból nincs már egy példányunk sem.

M. J. Kérheti a szolgálati idejének igazolását a kerületi parancsnokaégnél. Anyakönyvi lapjában bizonyára megvannak az adatok. 2. A rádióelőadások között hallható azünet-jelnek szövege, jelentése nincsen, egyszerű hangösszetétel a azünet jelzésére és kitöltésére, mint ahogy az egyik külföldi adó madárcsicsergés utánzásával, a másik óraketyegéssel stb. jelzi az azünetet.

Tóth Ferenc ny. törm., Kiskunhalas. Fogak csináltatására nem kaphat segélyt. Még súlyos csapások esetében sem

adhat mindig segélyt a kincstár, mert nincs rá fedezet. Cseklőlapot küldtünk.

B. 1900. 1. A volt szabadkai 6. gy. ezred iratai a bajai népgondozó kirendeltségnél vannak. 2. A régi nyugdíjtörvény alapján előző szolgálatát megszakítás miatt nem lehet beszámítani. Anyakönyvi lapjában mindenestire rendeztesse a másutt töltött szolgálatokat. 3. Nem számítható be. Egyébként olvassa el lapunk 1933. évi 20. számában „Miskolc” jellegre küldött üzenetünket. 4. Temesváron nem volt honv. gy. ezred. Versécsen a 7. honv. gy. e-nek volt egy zászlóalj, melynek az iratai a szegedi népgondozó kirendeltségnél vannak.

Gyermekekészlet. 1. A családi pótlék folyósítására vonatkozó igény jogosultságról a 7000/M. E. 1925. számú kormányrendelet 70. §-a intézkedik. Ezt a rendeletet az 1925. évi Csendőrségi Közlönyben megtalálja. Kérvényét szolgálati úton a belügyminiszter úrhoz (VI. b. osztály) kell beadnia. 2. Kérvényében azt is kérje, hogy az apa részére folyósított családi pótlék beszüntetése végett a szükséges lépések megtörténjenek. 3. A gyermek 6 éves koráig áttéríthető. Az eljárást a katolikus lelkészről megtudhatja. 4. Csendőrségi zsebkönyv-rendelést már nem fogadhatunk el. 5. Megkaphatja a IV. lakbérosztályban illetékes lakbért. Erre vonatkozólag a 1630/M. E. 1934. számú kormányrendelet 13. §-ának 3. bekezdése intézkedik. A községi előjáráságnál megtekintheti ezt. 6. Az új előléptetési szabályzat kiadás előtt áll. 7. Öltözeti táblázat nincs készletben.

Kristóf János örmester, Sopronbánfalva. Hivatalos hajtóvadászaton más vadat, mint amit a törvény felsorol, senkinek sem szabad lőnie a bértőnek sem.

1848. rokkauf. 1. Kérdése a 3 hónapi szabadságra vonatkozólag nem elég világos. Ismételje meg. 2. Olvassa el az 1924. évi 17. Cs. K.-ben közzétett 183.246/VI. b. 1924. számú kormányrendeletet. Az abban foglaltaktól eltérő rendelkezés ma sincs. 3. Ezt a kérdést a közeljövőben szabályozzák. 4. Igénye van egy évig arra a lakbérre, ami utolsó állomáshelyére meg van állapítva. Célszerű tehát, ha ez időn belül végleges letelepedési helyére átköltözik, hogy a magasabbat megkaphassa. 5. A legénységénél 7 hónapi csapatszolgálat 8 hónapnak számít a nyugdíj időben. Egyébként az 5100/M. E. 1924. sz. kormányrendelet V. fejezetében bővebb tájékoztatást talál. Ezt viszont a községhezán megkaphatja. 6. Igen, a csendőrségnél is így számítják. 7. Szanálási levonás csak azoknál van, akik 15 évnél kevesebb szolgálati idő után mennek nyugállományba. Ezek is azonban, ha 60. életévüket betöltötték, vagy serülési póttdíjat élveznek, avagy teljesen munka- és keresetképtelenek, a sanálási levonás alól mentesülnek. Egyebekben a kérdésre adott válaszukban jelzett kormányrendeletre hivatkozunk.

F. S. tthts., Kapocs. Olvassa el lapunk f. évi 2. számának 61. oldalán „Többeknek” jellegű üzenetünket. A beküldött 3 pengő egy félévi előfizetésre elég, mert a csendőr legénységnek egyének lapunkat az előfizetési díj feléért, évi 6 pengőért kapják.

L. I. törm., Zákány. A címváltozást tudomásul vettük, de az előfizetése mult év végén lejárt. Újítsa meg, különben be kell szüntetnünk a lap küldését.

L. J. örm. Hegyeshalom. „L. I. törm., Zákány” jellegre küldött üzenetünk önnek is szól.

1898. M. E. Most még nem lehet tudni, hogy ebben az évben történnék-e a gazdasági hivatalokhoz próbaszolgálatra beosztások. A feltételeket sem tudjuk előre, mindezt parancsból idejében megtudja.

TELEPES ÉS HÁLÓZATI RÁDIÓK GRAMOFONGÉPEK ÉS LEMEZEK CSILLAROK

Itészietre is legolcsóbban. Cserveklőc.

Reich Miklós cégnél

Budapest, VI., Vilmos császár-út 45. szám. Nagymező-utca sark.
Kérje a legújabb árjegyzőket!

BÚTORT

legelőnyösebben a készítőnél.
Részlatkedvezmény!

Hádl István műbútorasztalos

Budapest, VIII., Baross-utca 22.

Férő, női és gyermek
a legmegbízhatóbb minőségben. **CIPŐK**
A m. kir. csendőrség tagjainak kedvező árú készítmények
MÉLTÁNYOS ANGYAL KALMAN Buda-est. VIII., József-ktől 19.
ÁRBAN A csodálatos kedvű bevásárlási hely.

GMB Magyar Zártkörű
ADRIA
BALATON **PENGÉT HASZNÁLJUNK**
KAPHATÓ MINDENÜTT

Út a börtönbe. (3.)

(Dr. Jaeger János fegyházi lelkész „Hinter Kerkermauern” című gyűjteményéből fordította Pinczés Zoltán úr.)

A levegő forró lett korútottem, a bor, a sok cigaretta, az éles világítás, mind egyszerre kezdett hántani úgy, hogy azt hittem, megfulladok. Felugrottam, vettem a kalapomat, kabátomat és elrohantam, mint egy örült. Féléjszaka az utcákon és a parkokban térferegtem s csak reggel felé mentem haza.

Szerzem, hogy már nem vagyok többé az, aki voltam. Egészen megváltoztam: mind gyakrabban kerestem Kurt és a hollandi társaságát, pedig ők voltak a legkönnyelműbbek az egész társaságban. Egyre sűrűbben látogattam velük a vendéglőket, kocsánákat, ahol könnyűvéru pincérek szolgálták ki, meg más rosszbíró hazákat is.

Alig egy év elteltével odavolt az ártatlanságom is. Es annak dacára, hogy mindig volt társaságom, mégis egyedülvalónak, elnagyatottnak éreztem magamat, mert nem volt egyetlen igazi barátom, igazi, jóakaró tanácsadóm. Már levelet is egyre ritkábban írtam haza, Edesanyám nem számíthatott többé reám, mint támaszára.

Igy érkezünk el lassan a nyár derekéig, amikor, mint derült égből a villámcsapás, ért a hír, hogy főnökünk agyszélhüdben hirtelen meghalt. Néhány nap múlva kezünkben volt a felmondás, a cég megszűnt.

Nem volt könnyű dolog újra álláshoz jutni, de nekem azért sikerült a régi főkönyvelőm ajánlására egy nagyüzembe bejutnom könyvelemek. Három hónapig dolgoztam itt nagyon a orgalmában; takszerűszen éltem, hogy az adósságonat megelőbb kifizethessem, de ekkor felmondottak. A főnököm egy unokaöccse ugyanis egy másik nagyvárosban különféle számárságokat csinált s ezért a család elhatározta, hogy őt a főnököm közvetlen felügyelete alá helyezik, hogy megjavuljon. Neki kellett átengednem a helyemet. Amikor kikerültem a szállodából, az adósságaimat kifizettem ugyan, de egy pfennig kereset nélkül maradtam s minden igyekezeten, hogy lábamat megint megvessem valahol, hlábalvalónak bizonyult.

Három hét múlva minden vagyonom tíz márkára zsugorodott. Allásom meg mindig nem volt, de reményem sem, hogy belátható időn belül lesz. Összecsomagoltam bát a holmimat és az utolsó penzemen Brémába utaztam szerencsét próbálni. De itt sem birtam álláshoz jutni s néhány nap múlva a szó szoros értelmében egy pfennig nélkül állottam. Először zálogba csaptam az órámat és az orlancomat, hogy az állásközvetítő díját ki tudjam fizetni, azután következtek a ruháim. Fehérneműm egymásután, amíg végre a rajtamlevőnél nem maradt egyebem. Az a néhány márka, amit a

ruhámért kaptam, persze megint csak pár napra volt elég, azután újra ott voltam, ahol azelőtt: éhesen, fagyoskodva, otthontalanul térferegtem Bréma utcáin.

E nagy nyomorúságom közepette egy pincérrel találkoztam, aki Berlinben abban a szállodában dolgozott, ahol én könyvelő voltam. Elbeszéltem neki a nyomorúságomat s megtudtam, hogy neki sincs ugyan állása, de őt nap múlva indul a „Saale” nevű gőzös Amerikába és arra hajópincérnek akar jelentkezni. Megsajnálta, magával vitt a lakására és azt tanácsolta, hogy jelentkezem én is a gőzökre pincérnek. Ellenvetésemet, hogy én ahhoz nem értek, mert sohasem voltam pincér úgyesen lezserelte:

— Az nem baj, hogy nem volt pincér, a három hónap alatt mégis csak tanult valamit a szállodában s azt a kis kiszolgálást meg majd csak megtanulja, nem olyan bődöngös dolog az egy olyan ügyes ember számára, mint ön. A terítésből majd adok néhány órát, bizonyítványt is írok önnek, hogy mint pincér alkalmazva volt, ne féljen, úgy megcsinálom, mintha a főnök állította volna ki. Érték én jól az efféléhez, én is voltam idegenben, tudom, hogy megy az ilyesmi.

Másnap reggel elmentünk a felvételi irodába. Sok matrót és pincért találtunk ott, akik mind jelentkezni jöttek. Ugyancsak dobogott a szívem, mikor a hamis bizonyítványokat átadtam, de a pincér barátom, aki már sok hajótutal tett meg, bátorított, hogy ne féljek, nem lesz itt semmi baj.

Húsz perc múlva kezemben volt az alkalmaztatási könyvecském, mely szerint a hajóstársaság a bréma—newyorki útra és vissza hajópincérnek alkalmaz 30 márka fizetéssel. Még két napunk volt az indulásig, de dolgom is volt még bőven, amit ez alatt az idő alatt még el kellett intézennem.

— Na — mondta a pincérbarátom — most már, hogy kollégák lettünk, tegeződünk is, ha úgy tetszik.

Semmi kifogásom nem volt ellene. Szívélyesen megszoritottan a kezét, hiszen nagy hátlára voltam kötelezve vele szemben, mert nemcsak, hogy álláshoz juttatott, de közben el is tartott, mintha a testvére lettem volna.

— Nem is a legrosszabb állás ez a mienk — mondotta — két-három hét múlva újra itt vagyunk, kerestünk harminc márkát, ezenkívül te biztosan keresel még 30—40 márka borrhavólót, én pedig, — miután nem személyzeti, hanem utaspincér leszek — 80—100 márkát. A hajón elsőrangú élelmezésünk lesz, költeni pedig akkor sem tudnánk, ha akar-nánk. De most már gyere, egyetmást be kell vásárolnunk.

— Bevásárolni? Nekem sincs egy pfennigem sem...

— Gyere csak. Tedd zsebre a könyvecskédet.

Elvitt egy ruhakereskedőhöz. Először egyenruhát próbáltunk, mert a Norddeutscher Lloyd hajópincérei csinos, mutatós kék egyenruhát viselnek, horganyos aranygombokkal, olyasfélék, mint a tengerész-hadapródok. Azután matrácokat válogattunk — mert minden pincérnek magának kell matrácot vinnie — és ezzel aztán a vásárt nyíltbeültöttük.

Összesen 45 márka ért vásároltam, sztettem tíz márka előleget, mert közben megkaptam a fizetésem felét, a többi 35 márkával adós maradtam.

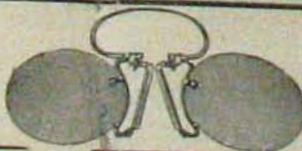
— Az öreg nem is tudja ezt másképp elképzelni — mondotta új barátom — ilyenkor mindenki hitelbe vásárol nála, de majd ha a hajó visszajön ide Brémába, ő lesz az első a fedélzeten, hogy behajtsa a tartozásokat.

Este 9 órakor behajóztunk és másnap hajnalban hajónk felhúzza a horgonyait.

Három utat tettem meg a Saalen oda és vissza, de azután már kénytelen voltam kilépni, mert elestem, meg-

Calderoni és Társa

látserészek Budapest,
V., Vörösmarty-tér 1. (Haas-palota) Tel.: 811-48.

Színházi látcsövek, szemüvegek és orrcsíptetők Zeiss punktal és Ultrasin üvegekkel.

Fényképeszeti cikkek nagy választékban

Vásároljon ahol sokszáz más bajtársa a

TRIBON-nál Budapest,
VIII., Ullói-út 14.

Ütöttem a lábamat s nagyon megdagadt. Az igazát megvallva, nem is nagyon bántam a dolgot, mert a hajópin-cérek, mint a tengerészek általában, elég kiesapongó életet éltek; a fedélzeten titokban állandóan járta a kártya, ha meg partraszállottak, két kézzel szórták a pénzt. Aki nem tart nincsenek erős öklei, pofembernek használják. A három úton velük, azt vagy alamuszi besúgónak tartják, vagy pedig, ha megtakarítottam 150 márkát és remélem, hogy valamiféle más állásban, esetleg mint kereskedő, el tudok majd helyezkedni. Tízennégy napig feküdtem a lábammal kórházban s azután Hannoverbe utaztam.

Miután egy kissé rendeztem magamat, befizettem az állásközvetítőbe a szokásos öt márká közvetítési díjat, azután nap-nap mellett vártam valamiféle alkalmaztatásra. Minden nap végigolvastam egy csomó újságot és apróhirdetést, majd nem minden címre küldöttem ajánlatot: hiába. A kiadásalmat a lehető legkisebb mértékre szorítottam, mert egyre jobban láttam megint az éhség és nélkülözés fenyegető közeledését.

Beláttam, hogy az örökös írásbeli ajánlkozással nem megyek semmire, másként kell próbálkoznom. Másnap reggel hirdetést olvastam: a W. és Tsa cég fiatal könyvelőt keres. Azonnal elindultam és tíz perc múlva W. úr előtt állottam. Tiszteletteljesen bemutatkoztam és kértem, hogy a megüresedett könyvelői állásra alkalmazzon.

— Hm, egyebet aztán nem is akar, mi? Ki hallott ilyet, személyesen ajánlkozni? Az ilyesmi az ember írásban szokta tenni. Különbö a hirdetett állás már be van töltve.

Egy másik helyen a tonok nyugodtan vegyhallgatott, aztán reámköltött:

— Legyen szíves, kíméljen meg az ilyen rejtett koldulástól. Fogja! — és egy kétniárkást akart a kezembe nyomni.

— Koszónom — feleltem tagyosan — én nem alamuzsnát kérek, hanem munkát.

— Nincs munkám az ön számára. Hordja el magát!

Keseru lett a szájam íze. Itt állottam a képzettségemmel, munkakezvémmel, munkaképessegemmel és egy modern kulturalamban nem birom hasznát venni!

A kis pénzem ilesztően fogyott. Matematikai pontos-sággal ki tudtam számítani, mikor fogok újra éhezni.

Megint egy pincér volt, aki az éhség rémét elkergette. Egy hajópin-cér, akivel a Saale-n együtt dolgoztam. Ennek persze fogalma sem volt, hogy én nem vagyok pincér, hanem kereskedő; csodálkozott is, hogy vasárnap miért nem dolgozom valahol kisegítőben. „En — mondotta — minden vasárnap egy nyári szezonüzletben dolgozom s keresek annyit, hogy egy hétig úgy, ahogy megélek belőle. De a jövő héten Celle-ben nagy ünnepségek lesznek a város ötszázéves fennállásának emlékére. Nyolc napig fognak tartani, ott lehet majd valamit keresni. En is odamegyek, te nem jönnél-e velem?”

— Elmennék én szívesen — feleltem, — de nincs frakkom, anélkül pedig, azt hiszem, nem lehet.

— Az semmi. Van nekem egy felesleges frakkom, úgy

nézem, találni is fog reád, szívesen odaadom. Gyere velem a lakásomra, mindjárt fel is próbálhatod.

A frakk jó volt s vasárnap elutaztunk Celle-be. Azt hittem, fél Németország pincérei adtak ott egymásnak találkozó: Hamburgból, Brémából, Hannoverből mind oda-sereglettek az ünnepségek hírére, mert azt hitték, hogy munkát kaphatnak. Persze, hogy a fele is alig kapott.

Egy kis vendéglőben laktam, a tulajdonos nagyon olcsón ellátott bennünket. A fivérében, a Norddeutscher Lloyd egy hajó-főpincérében kedves kollégára találtam; mindjárt munkát is szerzett nekem, igaz, hogy csak egy napra. Az ő révén megismerkedtem egy másik fiatalemberrel is, aki a város egyik legelső szállodájában dolgozott s akivel hamarosan összebarátkoztam.

Nyolc nap múlva vége volt az ünnepségeknek. De egy sereg pincér, aki nem kapott munkát, ott maradt, mert annyi pénze sem volt, hogy hazautazhasson. En is közöttük voltam. Hallottam, hogy egy közvetítő révén a város-házipincében (Rathauskeller) munkához lehetne jutni, de a közvetítő 12 márká közvetítési díjat kér. Gyorsan a barátomhoz szeladtam a szállodába és megkértem, adjon kölcsön 12 márkát, hogy munkába állhassak. Nem volt aprópénze, csak egy húszmárkása, azt ideadta azonnal, hogy a visszajáró nyolc márkát majd adjam vissza.

(Folytatjuk.)

Ki olvas legtöbbet?

(Pályázat.)

A szolgálat és a napi foglalkozás a hivatásának élő csendőr idejét legnagyobb részben lefoglalja ugyan, de azért szabadideje mindenkinek van. Kaptunk már olyan leveleket is, hogy a szabadidő unalma ellen mivel lehet legokosabban védekezni. Ezeknek a bajtársainknak azt a tanácsot adtuk, hogy szerezzenek jó könyveket és olvassanak. Pályázatot hirdetünk most azoknak a bajtársainknak a részére, akik a könyvet szeretik. A pályázatban le kell írni, hogy a pályázó:

1. Milyen könyveket vásárolt meg és külön-külön minden könyv tartalmának mi a rövidre fogott lényege.

neked ű, Harmónium, Tárogató, Szakszotón, Grammoton, Rádió

és az összes hangszerek legjobbak, csakis itt a magyar gyárban kaphatók
Csendőröknek részletre is.

MOGYORÓSSY HANGSZERGYÁRA

Budapest, VIII., Rákóczi-út 71. Árjegyzék ingyen!

Trunkbaker

MAGYARORSZÁG KATOLIKUS KÉZBEN LÉVŐ EGYETLEN POSZTÓGYÁRÁTÓL
KÉRJE AZONNAL SZÖVETMINTÁINKAT ÉS ÁRAINKAT. BUDAPEST, XI. LENKE-ÚT 117.
SZÖVETLERAKAT ÉS MÉRTÉKSZABÓSÁG: IV. PROHÁSZKA OTTOKAR-U. 8.
AZ EGYETEM TEMPLOMMAL SZEMBEN

2. Minden egyes megvásárolt könyv milyen összegbe kerül.

3. Melyek azok a könyvek, amelyeket az őrskönyvtárból, más könyvtárból, avagy es leg magánosoktól kölcsönzött a amelyek a tetszősöt különbözőben megnyerték. Egészen röviden — néhány mondatban — ezeknek a tárgyát is le kell a pályázatban írni.

A pályázatban minden olvasott könyvvel részt lehet venni, tehát szakkönyvekkel, tudományos könyvekkel, útleírásokkal és szépirodalmi művekkel (regények) egyaránt.

Pályázatot csak a csendőrség legénységi egyénétől fogadunk el. Határidő: március 1. A legjobb pályázatot szép ecslat cigarettatárral jutalmazzuk. Az eredményt a március 15. számunkban fogjuk közölni.

Megoldás.

Lapunk múlt évi 24. számában „Ki tud megjelölni” cím alatt közölt pályázatunk megoldása a következő:

1. A feladatként adott esetben két bűncselekményt kell egymástól megkülönböztetnünk, nevezetesen:

rom egyént bírt res, a felbujtást bárom izben elkövetett-nek tekinthetjük ugyan, mégis miután a bíróság a három esetet anyagi halmazatként fogja elbírálni, az előfordult és kiderített esetek rovatába egy-egy esetet vezetünk be feljelentésként pedlg egy egyént tünbetünk fel.

b) A Barna Gábor, Szakács János és Széles István általi elkövetett hamis tanúzás már mindenképpen külön-külön bűncselekménynek kell felfognunk. Egy bűncselekmény csak akkor lehetne, ha nevezettek tettestársaknak lehetne tekinteni, de hamis tanúzás esetében tettestársi tevékenység még akkor sem létesülhet, ha a tettesek arra nézve előzetesen megegyeztek is, mert az előzetes megegyezés csak előkészületi cselekmény, a hamis tanúvallamást pedlg nem együttesen, hanem külön-külön, egymás távollétében követték el s az esküt is így tették le. Vagyis itt három előfordult, illetve kiderített esetet és három feljelentett egyént tárgyalunk.

Az elmondottak alapján tehát a tevékenységi kimutatásba sem egy, sem három, hanem négy esetet és négy feljelentett egyént kell bevezetni.

2. Béres Imrének az a cselekménye, hogy a Fekete Béláné házának fedett folyosójára beállott és ott a tulajdonos felszólítása dacára bennmaradt, a btk. 322. §-ában

foglalt magánlaksértés összes tényálladáski elemeit kimeríti. A behatolás nem volt jogos, mert azt jogosnak csak akkor tekinthetjük, ha arra a köz- vagy magánjog, vagy pedig közérdek ad alapot, már pedig a záporosót ilyennek nem tekinthetjük. A btk. 322. §-ába ütköző magánlaksértés vétsége főmagánvádra üldözendő, ha tehát Fekete Béláné az őrsőd panaszát tette, akkor az ügyvel a Szut. 400. pontja értelmében kell eljárni.

3. Benedek Márton ismerősének az a kijelentése, hogy az illető órás „minden órát szándékosan elront, hogy ismételtén javítani végyék hozzá”, az 1914. évi XLII. t.-c. 24. §-ába ütköző hitelsértés vétségét képezi, amely azonban csak a sértett fél indítványára üldözhető. Benedek Mártonnak az a cselekménye, hogy saját óráját az órától annak beleegyezése nélkül elvitte, nem büntetendő, mert saját tulajdonát senki el nem lophatja. Ha azonban az órás az órát már kijavította volna, akkor Benedek cselekménye a btk. 368. §-ába ütköző jogtalan elsajátítás vétségét képezné, mert az órásnak ebben az esetben az órára a javítási költségek kifizetéséig megtartást joga lett volna. Benedeknek az a cselekménye végül, hogy az órás által felajánlott 25 pengő kártérítést elfogadta. A btk. 379. §-ába ütköző csallás vétsége, mert nevezettet az óra hollétére vonatkozóan tévedésben tartotta és ezáltal neki vagyoni kárt okozott.

Megfejtették összesen 93-an. Alább felsoroljuk — betűrendben — azoknak a n veit, akik mindhárom kérdésünkre hibátlanul vagy legfeljebb egy hibával feleltek meg: **Almás István cső.** (Gelse), **Antal Imre őrm.** (Nagytétény), **Balaton József tőrm.** (Szeged), **Burdócz Árpád cső.** (Kiskunhalas), **Bérczes János tőrm.** (Szaajol), **Bérczes Sándor tőrm.** (Bácsalmás), **Boda István cső.** (Marcali), **Csapó Albert tőrm.** (Balatonzamárdi), **Csanotos Lajos cső.** (Lakihegy), **Dömötör Lajos cső.** (Ukk), **Elekcs János tőrm.** (Nyírad), **Elő János prb. cső.** (Ukk), **Horváth György I. cső.** (Tóváros), **Imrei József tőrm.** (Köszeg), **Jeles Ferenc tőrm.** (Öcsény), **Jurányi Antal őrm.** (Szombathely), **Kalmár Péter őrm.** (Budapest), **Kertész Mihály tőrm.** (Zselickisfalud), **Kosztolányi István cső.** (Fonyód), **Kövéri György tőrm.** (Tóváros), **Magyar Mátyás tőrm.** (Bánokszentgyörgy), **Mocsár József tőrm.** (Sajószentpéter), **U. Nagy József thts.** (Hajdudorog), **Németh Pál I. thts.** (Pápa), **Oláh József tőrm.** (Nyíregyháza), **Oláh Orbán cső.** (Tura), **Oszlánczi János thts.** (Alsóhangony), **Szabó Dénes cső.** (Perkata), **Szabó Lajos I. tőrm.** (Tokaj), **Szigeti Antal tőrm.** (Vajszló), **Takács Ferenc I. cső.** (Lövő), **Várnagy Imre II. tőrm.** (Kis-Újzászlás), **Várszegi Kálmán cső.** (Fót).

A legjobban megindokolt megoldást Jurányi Antal szombathelyi nyomozó alezstálybéli őrmester küldötte be, ő nyerte a jutalmat. Elküldöttük.

A szerkezeztésért és kiadásért felölös:

MOHÁCSY LAJOS százados.

Stádium Sajtóvállalat Részvénytársaság, Budapest, VI.

Rózsa-u. 111. — Felelős igazvezető: Györy Aladár.

ELŐLEGNÉLKÜLI BESZLETFIZETÉSRE

SEZLONOK TAKARÓVAL . . . . . P 65-161

ESZCLOSZÓNYEGEK . . . . . P 21-161

Ártólégyak, paplanok, vaabutorok, fűtő-
gyegek, fűtőeművázának, ruházatra és Lakberendező Vállalat

Budapest, VIII., Baross utca 74. sz.

A m. kir. csendőrség honlapján árszámítvány!

Ne kísérletezzünk!

Vásároljunk a **TRIBON**-nál

BUDAPEST, VIII., ÜLLŐI-ÚT 14. SZÁM

Megbízható, nagy ártólégyes ma-
góp a gyári új Mercedes Prima Portable
IRÓGÉP gyári propaganda

P 178.⁵⁰

kedvező
fizetési
feltételek

DIXI IRÓGÉPSZAKHÜZLET, BUDAPEST
VI., PODMANICZKY-U. 1. TEL.: 154 53